

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Τεύχος 107 • Τιμή τεύχους: 3,5€

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΘΡΑΚΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας & Κομοτηνής, κ. Παντελεήμων
Νικόλαος Σοϊλεντάκης
Κωνσταντίνος Ζιαζιάς
Κεμάλ Φαρζλή
Χρόνης Ανδονίδης

Ραδιοκαταγραφές

για νέους ακροατές που
δεν παραμένουν θεατές

Συνεντεύξεις

Ρεπορτάζ

Απόψεις

Γκάλοπ

...η ραδιοφωνική
συντροφιά της Χ.Φ.Ε.
καταγράφει
την επικαιρότητα!

Κάθε Σάββατο, 7-7.30μμ,
στους 91,2 fm της
Πειραιϊκής Εκκλησίας!

...εδώ η φωνή μας
ακούγεται δυνατά!

www.xfe.gr

σταθερά στο μέλλον

Σύντομα κοντά σας
με την
ανανεωμένη μας
ιστοσελίδα!

Αναζητήστε μας και στο facebook:
"Χριστιανική Φοιτητική Ένωση"

επικοινωνία
xfe@xfe.gr

ηλεκτρονικές
εγγραφές στην

ΠΑΡΕΜΒΥΛΗ

Ο μεσαίος και ο μέσα χώρος

Έχουν προκηρυχθεί εκλογές δημοτικές και ευρωπαϊκές, αλλά εσύ έχεις μια βεβαιότητα ότι μικρή σημασία έχει το αποτέλεσμα. Δεν μπορείς να αποδείξεις τη φαυλότητα και την αοριστία –ποτέ δεν σε έλκυαν εξάλλου τα κοινά- ωστόσο η λογική σου αφουγκράζεται τον πολιτικό τυχοδιωκτισμό, τα οικονομικά

συμφέροντα που υπαγορεύουν επιλογές και την αοριστία των λύσεων που προτείνουν τα πολιτικά σχήματα. Νιώθεις ανασφάλεια γιατί δεν ξέρεις τι σου ξημερώνει στην εργασία, η τσέπη σου αδειάζει, οι ειδήσεις μιλούν για έναν νέο πόλεμο στη γειτονιά μας, οι μισοί σου φίλοι έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό και στην καρδιά σου διαχέεται μια δόση μοναξιάς.

Λύσεις ακούγονται από δω κι από κει· η ανασυγκρότηση του μεσαίου χώρου, η ανασύσταση της κεντροαριστεράς, η έξοδος από το μνημόνιο, η επαναδιαπραγμάτευση, η έξοδος από την Ε.Ε., η ιδιωτικοποίηση των πάντων, ο χωρισμός Κράτους-Εκκλησίας, η εκποίηση των δημόσιου πλούτου κá. Όλα στο όνομα της ευμάρειας και της ανάπτυξης. Οι προτάσεις αντικρουόμενες ή συγκλίνουσες. Υπαγορευόμενες από ιδεολογίες ή οικονομικές θεωρίες, συμφέροντα κεφαλαιοκρατών ή όσων ευαγγελίζονται την κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής. Σε όλες ωστόσο υπάρχει ένας κοινός παρονομαστής· δεν εντοπίζουν το πρόβλημα.

Από την ατομική ευμάρεια των νεοφιλελεύθερων μέχρι την επαγγελλόμενη κοινωνικοποίηση των σοσιαλιστών η ανθρώπινη αδυναμία, η απληστία και η ροπή προς το κακό λανθάνει της προσοχής, καθιστώντας τις λύσεις έωλες και την πραγματικότητα (σύμπτωση των ένδοθεν και έξωθεν βουλήσεων) οδυνηρή.

Δεν μπορούν να βρεθούν λύσεις προτού εντοπιστεί με ακρίβεια και ειλικρίνεια το πρόβλημα. Και το πρόβλημα δεν είναι ο μεσαίος χώρος. Είναι ο μέσα χώρος. Δεν απαιτούνται μεταφυσικές αναλύσεις για να καταλάβει κανείς ότι μία κοινωνία που αναζητά τη χαρά στην κατανάλωση είναι καταδικασμένη στη θλίψη, ότι τα μέλη της διασκεδάζουν τον έσω θρήνο τους σε έναν ατέρμονο κύκλο κατανάλωσης της ύλης. Το μαρτυρούν τα διακοποδάνεια, το φωνάζουν οι πιστωτικές κάρτες και οι λοιπές «απολαύσεις».

Και ο μέσα χώρος, το βαθιά κρυμμένο «ταμείον» παραμένει σφραγισμένο. Τις στιγμές που οι «λύσεις» απ' έξω σιγάσουν για λίγο, ακούγεται μια υπόκωφη κραυγή αγωνίας από μέσα. Ο εσωτερικός χώρος καλεί να τον επισκεφθείς. Τρομάζει! Δυναμώνεις το Δελτίο των 8 για να καλύψεις τη φωνή με λίγο φόβο. Βγαίνεις για ψώνια, να φιμώσεις τη φωνή με λίγη ακόμα κατανάλωση. Κι έπειτα... ένα ποτάκι, για να πνιγεί μια και καλή αυτή η βασανιστική φωνή με λίγο αλκοόλ. Και ο μέσα χώρος παραμένει κενός, σφραγισμένος.

Πάσχα. Ο Νυμφίος της ψυχής εισέρχεται στο δωμάτιο. Βλέπει βρωμιά. Το πλένει με το Αίμα Του. Το καθαρίζει, το ανακαινίζει, το κάνει φωτεινό, χαρούμενο. Και συνεχίζει να σε καλεί σε δείπνο μυστικό, εσωτερικό, μύχιο... Ξανά, ξανά, ξανά.

Σου έχει φέρει δώρο τη σωτηρία σου από τη μιζέρια, τον πόνο και το θάνατο. Θέλει να στο προσφέρει δωρεάν. Τα έκανε όλα Εκείνος για σένα. Έχει φιλοτεχνήσει μέσα σου το πιο όμορφο έργο τέχνης και σε καλεί απλώς να βάλεις την υπογραφή σου στο κάτω μέρος του πίνακα για να το οικειοποιηθείς ως δικό σου. Η σωτηρία σου! Να κοινωνήσεις την ενέργεια της αγάπης Του. Να ζωοποιηθείς. Να δεις στο πρόσωπο του άλλου το πρόσωπο Εκείνου, να πέσουν τα λέπια από τα μάτια σου, να λαμπικάρει το μυαλό σου, να ξαναγίνεις χαρούμενος, ειρηνικός, άνθρωπος αγάπης, αληθινός Χριστιανός! Αρνείσαι τη συνάντηση. Αποφεύγεις το δώρο. Γιατί θέλει να απαρνηθείς πράγματα, ακόμα και τον τωρινό εαυτό σου. Φοβάσαι τον πόνο της αλλαγής, την ευθύνη της προσωπικής σου ελευθερίας.

Κατάλαβες ποιο είναι το πρόβλημα;

Καλή Ανάσταση!

Περιεχόμενα

ΟΚΤ-ΝΟΕΜ-ΔΕΚ. 2013 | Έτος ΚΕ' | Τεύχος: 107

**Ιδιοκτήτης: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση
Ορθόδοξο Χριστιανικό Σωματείο**

Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα, Τηλ. - Fax: 210 32.37.154

www.xfe.gr • e-mail: xfe@xfe.gr

www.paremvoli.gr • paremvoli@xfe.gr

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.
Η Σύσταση διατηρεί το δικαίωμα να μη δημοσιεύει
ή να συντέμνει τα κείμενα κατά την κρίση της

Εκδότης - Υπεύθυνος κατά νόμο: Γεώργιος Πράρας

Διευθυντής Σύνταξης: Παναγιώτης Φαρανιάτος

Συντακτική επιτροπή: Αναστασία Μπιτσάνη, Αγγελική Καϊκάνη

Συντάκτες:

Αραβοπούλου Διονυσία, Βλάχος Αλέξης, Γούλα Μαρία, Κορνινού Ελισάβετ,
Λουλουδάκη Κυριακή, Λουλουδάκη Μαρία, Μαρκόπου Παναγιώτης,
Μπαλής Αθανάσιος, Μπέκος Γιάννης, Μπέκου Βασιλική, Μπουγά Σοφία, Μωραϊτου
Μαριαλένα, Νιζάμης Κλεάνθης, Παπαδημητρίου Μαρία, Παπαμιχαήλς Θεωδωρής,
Παππά Μόνικα, Παππά Φιλοθέη, Πράρας Γεώργιος, Ράλλη Όλγα, Στούμπου Ανδρμάχη,
Στούμπου Ευτυχία, Στραγαλινού Ακριβή, Τερζάκη Πηνελόπη, Τζάφα Δημήτρα,
Τερζάκη Φωτεινή, Τικκιτσίς Κώστας, Χαραλάμπους Αθηνά,
Χατζηχριστοδούλου Ιωάννα, Χωραίτης Χαράλαμπος.

Υπεύθ. Μην/νωνας: Βασίλης Κυρβασιλίδης, Διονυσία Μαγούλη, Φίλιππος Αθηναίος

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Βγόντζα Καλλιόπη, Παπαδόπουλος Κυριάκος

Φωτογραφική επιμέλεια: Αγγελική Καϊκάνη, Όλγα Ράλλη.

Επιμέλεια διορθώσεων: Σοφία Μπουγά

Δημιουργικό - Παραγωγή:

«Λυχνία Α.Ε.», Υιοί Θ. Βγόντζα

Ανδραβίδας 7, Χαμόμυλο Αχαρνά, Τηλ. 210 34.10.436, www.lychnia.com

Τιμή τεύχους: 3,5€

Συνδρομή Εξωτερικού: 20€ • Συνδρομή Εσωτερικού: 12€

Αριθμός άδειας: 868 • Κωδικός: 015475

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στο προηγούμενο τεύχος, σελ. 3, παραπομπή 1: "Βλ. την πλήρη Εισήγηση σχετικά με το ομώνυμο θέμα της συνεντεύξεως, στις 21/10/2013, στο Λύκειο Pierce, στα πλαίσια εκδήλωσης του Ινστιτούτου Μοριακής Ιατρικής και Βιοϊατρικής Έρευνας".

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

- Μην ξεχνάτε να ανανεώνετε εγκαίρως τη συνδρομή σας. Στην ετικέτα του πλαστικού φακέλου αναγράφεται η ημερομηνία λήξης της συνδρομής, π.χ. εάν γράφει 31/12/2010 σημαίνει ότι οφείλεται η συνδρομή των ετών 2011, 2012, 2013.
- Η ανανέωση της συνδρομής μπορεί να γίνει με τέσσερις τρόπους:
 - α) στα γραφεία της Χ.Φ.Ε στην
Αθήνα, οδός Καρύτση 14 (4ος όροφος)
Θεσσαλονίκη (Αγ. Σοφίας 41)
Πάτρα (Παντανάσσης 61)
Λάρισα (Παπακυριαζή 30)
Πειραιάς (Πραξιτέλους 137Β).
 - β) στα βιβλιοπωλεία «ΖΩΗ»: Αθήνα (Καρύτση 14),
Θεσσαλονίκη, Λάρισα
 - γ) με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση του περιοδικού
(Καρύτση 14 Τ.Κ. 105 61 Αθήνα)

- 1 Ο μεσαίος και ο μέσα χώρος
- 2 Περιεχόμενα
- 3 Αφιέρωμα: Θράκη
- 4 Συνέντευξη με τον Σεβασμιώτατο
Μητροπολίτη Μαρωνείας και
Κομοτηνής, κ. Παντελεήμονα
- 6 Συνέντευξη με τον
κ. Νικόλαο Σοϊλεντάκη
- 10 Συνέντευξη με τον
κ. Κωνσταντίνο Ζιαζιά
- 14 Είν' η αγάπη ένα ταξίδι...
- 18 Συνέντευξη με τον
κ. Κεμάλ Φαρζλή
- 20 Άβατο
- 21 Μεγάλοι Έλληνες από τη Θράκη
- 25 Όσες κι αν χτίζουν φυλακές...
- 26 Ελεύθερες σκέψεις
- 27 Αίνεϊτε... έν χορῶ
- 31 Δυστυχώς.. ευτύχησες!
- 33 Πόσων χρόνων είσαι;
- 34 Δράσεις Ορθόδοξης εξωτερικής
Ιεραποστολής ανά τον κόσμο
- 36 Η Νεολαία της Ορθόδοξης Εκκλησίας
της Λευκορωσίας
- 39 Θέματα πνευματικής ζωής
- 40 Συμβαίνουν
- 42 Δραστηριότητες
- 44 Φωνή Πατέρων
- 45 Έντεχνο
- Συνέντευξη με τον κ. Χρόνη Αηδονί-
δη
- 48 Βιβλιοπαρουσίαση: Εν μέσω κρίσης
- 49 Ταινιοπαρουσίαση: Η κλέφτρα των
βιβλίων

Οι απόψεις που διατυπώνονται στα άρθρα, τις συνεντεύξεις και τις λοιπές δημοσιεύσεις
δεν απηχούν κατ' ανάγκη και απόψεις της Συντακτικής Επιτροπής.

δ) ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, στην ιστοσελίδα:
www.xfe.gr

Γενικά για θέματα μηχανοργάνωσης τηλεφωνείτε
στο 697-63.96.480

- Κάθε συνδρομή ισχύει για το ημερολογιακό έτος, δηλ. από 1/1 - 31/12. Αυτό σημαίνει ότι θα αποστέλλονται τα προηγούμενα τεύχη του έτους, εκτός αν υπάρχει διαφορετική δική σας υπόδειξη.
- Εάν για κάποιο λόγο επιθυμείτε να μην λαμβάνετε πλέον την «Παραμβολή», ενημερώστε μας. Διαφορετικά το τεύχος θα αποστέλλεται και η συνδρομή σας θα εκκρεμεί.
- Εάν αλλιάξει η διεύθυνσή σας, ενημερώστε μας εγκαίρως γράφοντάς μας και τα παλιά και τα νέα στοιχεία σας.
- Περιμένουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια, τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις σας για την «Παραμβολή»!

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΘΡΑΚΗ

Εδώ και λίγες βδομάδες, το ζήτημα της Κριμαίας απασχολεί την παγκόσμια επικαιρότητα. Η Ρωσία για να επεκταθεί χρησιμοποιεί ως πρόσχημα ότι θα προστατεύσει Ρώσους-ρωσόφιλους της Κριμαίας. «Αφού η πλειοψηφία των ανθρώπων είναι Ρώσοι, μιλούν Ρωσικά, γιατί όχι;». Σε άλλους ακούγεται παράλογο... «Μα πώς είναι δυνατόν να επεμβαίνει η Ρωσία σε ένα άλλο κράτος;» Σε άλλους φαίνεται μακρινό... «Και τι μας νοιάζει εμάς; Ας τα λύσουν μόνοι τους!» Σίγουρα όμως δεν είναι μια κατάσταση που θα μπορούσαμε να τη θεωρήσουμε ξένη...

Θράκη 2014... Η γείτονα χώρα, εδώ και αρκετά χρόνια, «ερ-

γάζεται» ώστε η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης να αποκτήσει τουρκική συνείδηση, οι μουσουλμάνοι Έλληνες της Θράκης να διδάσκονται την τουρκική γλώσσα ως μητρική. «Εργάζεται» ώστε οι μουσουλμάνοι κάτοικοι της Θράκης να θεωρούν πατρίδα τους την Τουρκία...

Σε αυτό το τεύχος, προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε τη Θράκη μας, να μάθουμε την ιστορία της, τον πολιτισμό της, να ενημερωθούμε και να προβληματιστούμε για το τι ακριβώς συμβαίνει μερικές εκατοντάδες χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Αθήνας και ποια είναι η γεωστρατηγική σημασία της περιοχής. Στην προσπάθειά μας αυτή συναντήσαμε

ανθρώπους με ειδική αποστολή, γνώσεις και ενδιαφέρον για την περιοχή• έναν τοπικό Επίσκοπο, έναν Δικαστικό, έναν Στρατιωτικό και έναν Πομάκο δημοσιογράφο. Καθένας, μέσα από το λειτούργημά του, τις αρμοδιότητές του και την ειδική ευθύνη του καταθέτουν στις σελίδες που ακολουθούν την οπτική τους για το παρόν και το μέλλον της Θράκης. Τους ευχαριστούμε γι' αυτή τη συνομιλία και ευχόμαστε το αφιέρωμα αυτό να είναι η αφετηρία για να ευαισθητοποιηθούμε και να ευαισθητοποιήσουμε κι άλλους για την εσχατιά αυτή της Ελλάδας που χρονικά, όπως μας είπαν οι ντόπιοι, βρίσκεται «στο και πέντε».

*Πόσο μακριά είναι
η Ουκρανία από τη Θράκη;*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας και Κομοτηνής, κ. Παντελεήμονα

κ. Παντελεήμων: Θα πρέπει να σας πω ότι στη Θράκη οι Χριστιανοί και οι Μουσουλμάνοι συμβιώνουν εδώ και αιώνες αρμονικά,

«Η συμβίωση Χριστιανών και Μουσουλμάνων στη Θράκη είναι αξιομίμητο παράδειγμα και για άλλες κοινωνίες της Ευρώπης»

«Παρεμβολή»: Σεβασμιώτατε, αναλογιζόμενος ότι μιλάμε για ανθρώπους διαφορετικών μεν θρησκευτικών αλλά ίδιων εθνικών πεποιθήσεων, θα θέλαμε να μάς περιγράψετε την συνύπαρξη και τη συμβίωση Χριστιανών και Μουσουλμάνων. Σε γενικές γραμμές είναι ειρηνική αυτή η συνύπαρξη;

σεβόμενοι οι μεν τις διαφορετικές θρησκευτικές και πολιτιστικές παραδόσεις του άλλου. Η ειρηνική αυτή συνύπαρξη των δύο σύνοικων στοιχείων αποτελεί επίτευγμα της Ελληνικής Πολιτείας και οφεί-

λω να πω ότι η συμβίωση των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων στη Θράκη είναι αξιομίμητο παράδειγμα και για άλλες κοινωνίες της Ευρώπης.

«Π»: Οι νέοι άνθρωποι διαφοροποιούν τη στάση τους από μισαλλοδοξίες συμβιώνοντας πιο ειρηνικά με τους συνομηλίκους τους ή γίνονται κι αυτοί εξίσου θύματα της τουρκικής προπαγάνδας στην περιοχή;

κ. Π.: Οι νέοι άνθρωποι αποκοτούν με την πάροδο του χρόνου συνείδηση ότι είναι πολίτες ενός ευνομούμενου ευρωπαϊκού κράτους, το οποίο σέβεται την διαφορετικότητα στην θρησκεία και στις πολιτιστικές παραδόσεις.

Ομολογώ ότι υπάρχουν και εξαιρέσεις, οι οποίοι δεν μπορούν να αλλάξουν την γενική εικόνα της καθημερινότητας των κατοίκων της Θράκης. Μισαλλοδοξία θα έλεγα ότι δεν υπάρχει, ωστόσο σε μια ελεύθερη κοινωνία ο φα-

νατισμός μπορεί να εμφανισθεί και να αλλοτριώσει τον άνθρωπο. Στη Θράκη εμείς οι χριστιανοί οικοδομούμε σχέσεις με τους μουσουλμάνους που στοχεύουν στην πρόοδο και την ευημερία του τόπου μας.

«Π»: Σίγουρα ανάμεσα στους Πομάκους βρίσκονται μουσουλμάνοι με ελληνική συνείδηση αλλά και άλλοι, φανατικοί οπαδοί μιας πλέον εθνικής μειονότητας διεκδικώντας παράνομα δικαιώματα στη χώρα μας. Πώς η τοπική Εκκλησία αντιμετωπίζει τους πρώτους και πώς τους δεύτερους;

κ. Π.: Την ερώτηση αυτή θα πρέπει να την απευθύνετε στους άρχοντες του τόπου μας και όχι στον Μητροπολίτη, γιατί το θέμα

είναι πολιτικό. Γνωρίζουμε όλοι ότι η Εκκλησία του Χριστού δεν κάνει διακρίσεις, όμως πρώτιστη αποστολή της είναι η εν Χριστώ

διαπαιδαγώγηση του πιστού λαού του Θεού αλλά και ο σεβασμός στον πλησίον.

Μισαλλοδοξία θα έλεγα ότι δεν υπάρχει, ωστόσο σε μια ελεύθερη κοινωνία ο φανατισμός μπορεί να εμφανισθεί και να αλλοτριώσει τον άνθρωπο. Στη Θράκη, εμείς οι χριστιανοί, οικοδομούμε σχέσεις με τους μουσουλμάνους που στοχεύουν στην πρόοδο και την ευημερία του τόπου μας.

«Π»: Πέρσι, περίπου τέτοια εποχή, κάποιοι είχαν σχολιάσει δυσμενώς ότι είχατε επισκεφθεί τον μουφτή Κομοτηνής Χαφίζ Τζεμαλή Μέτσο προσφέροντάς του ως δώρο το Κοράνιο. Κάποιοι είχαν κατηγορήσει αυτή την κίνηση. Θα θέλατε να μάς μιλήσετε για τον συμβολισμό της κίνησης αλλά και για τη σχέση που έχετε με τους λειτούργους του Ισλάμ στην περιοχή;

κ. Π.: Τέτοιο γεγονός ουδέποτε συνέβη. Όταν ενθρονίστηκα στην Μητρόπολη Μαρωνείας, επισκέφτηκα όλους τους τοπικούς φορείς, μεταξύ των οποίων και το Μουφτή. Σε όλους προσέφερα το αναμνηστι-

κό της εις Επίσκοπον Χειροτονίας μου. Επισκέφτηκα και το Μουφτή, προσέφερα και σ' αυτόν το ίδιο αναμνηστικό και ο Μουφτής ανταποδίδοντας μου ενεχείρησε το Κοράνιο. Όμως, κάποιοι «είδαν» μόνο

τη μία φωτογραφία, ενώ υπάρχει και αυτή, που προσφέρω στο Μουφτή το αναμνηστικό. Αυτά είναι τα πραγματικά γεγονότα, τα υπόλοιπα θεωρώ ταπεινά ότι ειπώθηκαν εκ του πονηρού.

Το αναστάσιμο μήνυμα του Κυρίου μας είναι μήνυμα φωτός, σωτηρίας και αγάπης προς τον πλησίον, πέρα από περιορισμούς και προκαταλήψεις.

«Π»: Η ελληνική Πολιτεία στέκεται αργώς στις προσπάθειες αντιμετώπισης προκλήσεων από μέρους του τουρκικού Προξενείου και φανατικών ομάδων;

κ. Π.: Η ερώτηση είναι πολιτικού περιεχομένου. Ως Μητροπολίτης Μαρωνείας και ως πολίτης της πό-

λεως έχω σχηματίσει την εικόνα ότι οι άρχοντες του τόπου καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την επίτευξη

και εμπέδωση του κλίματος της ειρηνικής συμβιώσεως των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων στη Θράκη.

«Π»: Θεωρείτε πως η ανάληψη της ευρωπαϊκής προεδρίας από την Ελλάδα το πρώτο εξάμηνο του 2014 θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στην προβολή των προβλημάτων που ταλανίζουν και των κινδύνων που απειλούν τον εθνικό και κοινωνικό ιστό στην περιοχή;

κ. Π.: Η κατά το τρέχον εξάμηνο ανάληψη από την Ελλάδα της προεδρίας της Ε.Ε. αποτελεί μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να προβάλει αυτό που έχει επιτευ-

χθεί τις τελευταίες δεκαετίες στην περιοχή μας. Μια κοινωνία απαλλαγμένη από μισαλλοδοξία και την καχυποψία στην οποία χριστιανοί και μουσουλμάνοι

συμβιώνουν αρμονικά και απολαμβάνουν την ευνομία και την ευταξία που εγγυάται τη πατρίδα μας ως μέλος της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας.

«Π»: Πώς αισθάνεστε την αποστολή σας ως Επισκόπου της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην περιοχή;

κ. Π.: Η ποιμαντική μέριμνα του Επισκόπου της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι η ίδια σε κάθε εποχή και περιοχή. Είναι δηλαδή η πνευμα-

τική οικοδομή του λαού του Θεού και η μαρτυρία του Σταυρού και της Αναστάσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Το αναστάσιμο μή-

νυμα του Κυρίου μας είναι μήνυμα φωτός, σωτηρίας και αγάπης προς τον πλησίον, πέρα από περιορισμούς και προκαταλήψεις.

«Π»: Σεβασμιώτατε, σάς ευχαριστούμε πολύ. Καλό Πάσχα!

Επιμέλεια

Κλεάνθης Νιζάμης
Φοιτ. Τμήμ. Βιολογίας ΑΠΘ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΣΟΪΛΕΝΤΑΚΗ Πρόεδρο Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Δρα Νομικής

«Δέν χρειάζε-
ται πόλεμος
γιά νά χάσου-
με τή Θράκη»

«ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ»: Αρχικά θα το θεωρούσαμε χρήσιμο να μάς ορίζετε τοπογραφικά και πληθυσμιακά την περιοχή της Θράκης.

κ. Ν. Σ.: Η Θράκη ως γεωγραφικός όρος περιλαμβάνει τη σημερινή νότια Βουλγαρία την Τουρκική Θράκη που κάθε μία έχει έκταση μι-

άμισυ φορά την Πελοπόννησο και τη Δυτική (Ελληνική) Θράκη περίπου όσο η Κρήτη και ορίζεται από τον Έβρο και δυτικά τον Νέστο. Η

Δυτική Θράκη παραχωρείται στην Ελλάδα από τη Βουλγαρία με τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, με τη Συνθήκη του Νεϊγύ το 1919.

«Π»: Μπορείτε επιγραμματικά να μας βοηθήσετε να καταλάβουμε κάποια βασικά πράγματα σχετικά με τους πολυσυζητημένους Πομάκους; Είναι Έλληνες ή ξεχωριστό φύλο;

κ. Ν. Σ.: Οί Πομάκοι είναι τό παλαιό θρακικό φύλλο των Αγριάνων. Μιλούν την Πομακική, διδάσκονται την τουρκική και συναλλάσσονται έν μέρει στην ελληνική. Ήσαν χριστιανοί, αλλά έξιςλαμίσθηκαν βιαίως τόν 17ο αιώνα. Οί Τοῦρκοι κατεδάφισαν εκκλησίες και παρεκκλήσια, τών οποίων έρείπια άνευρίσκονται σήμερα στό Παπίκιο όρος, (τό Άγιο Όρος τής περιοχής), όπου μόνασε ό Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς. Έσχάτως ύποστηρίζεται από Πομάκο ότι έξιςλαμίσθησαν τόν 13ο αιώνα από δερβίσιδες Άλεβίτες μπεκτασίδες του

Ίράν. Παρά τόν έξιςλαμισμό τους, δι-ετήρησαν τά χριστιανικά τους έθιμα· πχ, τό σταύρωμα του βρέφους στην κούνια και τής ζύμης μετά τό ζύωμα. Τό κύριο όνομα Έλίας είναι διαδεδομένο στόν Έχίνο και την Κοτύλη, ό Άγιος Δημήτριος είναι ό πιο άγαπημένος άγιος. Έπαινείται τό χρυσό βιβλίο (Εὐαγγέλιο), οί σταυροί, ή στροφή πρὸς τόν χριστιανισμό, ή άνέγερση εκκλησιών και μοναστηριών. Πολλοί ήσαν κρυπτοχριστιανοί, πχ ό Γιουσούφ στόν Κέχρο, που διατηρούσε σέ μπαούλο τά ράσα και τίσ εικόνες του ιερέα παππού του.

Κατά την παράδοσή τους, τόν έξις-σλαμισμό δέν δέχθηκαν νέες τής Πάχνης και τής Γλαύκης, που έπεςαν χορεύοντας σέ παρακείμενο βάραθρο. Μέχρι πρό τινος, στίς 6 Μαΐου γιόρταζαν τόν Άγιο Γεώργιο. Η Μουφτεία (δηλαδή τό Τουρκικό Προξενείο) άπαγόρευσε κάθε έορτασμό. Η γλώσσα τους έχει πολλές άρχαιοελληνικές λέξεις, τίσ όποιες οί νέοι Πομάκοι λόγω τής παρεχομένης εκπαιδεύσεως όλο και λιγότερο χρησιμοποιούν. (πέλκα=πέλεκυς, κλωβία=κλουβί, χρομύλ=χειρόμυλος, ζαπικάσβαμ=άπεικάζω, ζωγραφίζω).

Οί Πομάκοι είναι τό παλαιό θρακικό φύλλο των Αγριάνων. Μιλούν την Πομακική, διδάσκονται την τουρκική και συναλλάσσονται έν μέρει στην ελληνική. Ήσαν χριστιανοί, αλλά έξιςλαμίσθηκαν βιαίως τόν 17ο αιώνα.

«Π»: Θα θέλαμε με κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα να αναφερθείτε στη θέση Ελληνικού και Τουρκικού κράτους σχετικά με το θέμα της Θράκης.

κ. Ν. Σ.: Η Ελλάδα με την πολιτική της δεν εγκατέλειψε τους Πομάκους, αλλά τους έσπρωξε στην άγκαλιά της Τουρκίας. Ός παραμεθόριος περιοχή πού συνόρευε με την κομμουνιστική Βουλγαρία, υπήρχε η «μπάρα»

για τον έλεγχο των διερχομένων δυσκολεύοντας την επικοινωνία αλλά και άλλα μέτρα (πχ. μή δανειοδότηση, μή λήψη άδειας όδηγήσεως κλπ). Αντίθετα, η Τουρκία δέν λησιμόνησε την ύποθήκη του Κεμάλ, δηλαδή, ότι σκοπός είναι

πρώτον ή αὐτονομία καί κατόπιν ή ένσωμάτωση τής Δυτικῆς Θράκης στήν Τουρκία. Έχει κατατείνει ή πολιτική της. Έχει ύπομονή καί έπιμονή, αλλά καί όλα τά κόμματα καί κυβερνήσεις της έχουν τήν ίδια πολιτική. Ένω έμεϊς...

‘Η Τουρκία δέν λησιμόνησε τήν ύποθήκη του Κεμάλ. Έχει ύπομονή καί έπιμονή, αλλά καί όλα τά κόμματα καί κυβερνήσεις της έχουν τήν ίδια πολιτική.

«Π»: Θα μπορούσατε να αναφερθείτε πιο συγκεκριμένα στα μέσα άσκησης εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας στη Θράκη;

κ. Ν. Σ.: πρόεδρος Όζάλ τό 1990 δήλωσε ότι τά φυσικά όρια τής Ελλάδος βρίσκονται στόν Όλυμπο. Τό 1992 ό πρωθυπουργός Ντεμιρέλ δήλωσε ότι επιθυμεί νά προστατεύσει τούς τουρκικής καταγωγῆς πληθυσμούς τής Δυτικῆς Θράκης καί ό πρωθυπουργός της Ερντογάν δήλωσε «Γιά μās ή Θράκη έχει ιδιαιτέρη σημασία καί έννοια είναι ή ζωντανή κοινή Ιστορία μας στήν Εύρώπη. Είναι εκπρόσωπός μας σ’ αυτό τό μέρος του κόσμου». Τουρκοί ύπουργοί επισκέπτονται συχνά-πυκνά τή Θράκη καί κάνουν έντονα αισθητή τήν παρουσία τους, κάτι πού δέν πράττουν οι Έλληνες όμολογοί τους στήν Ίμβρο

καί τήν Τένεδο. Κατά τόν ύπουργό Έξωτερικών Νταβούτογλου, οι Τουρκοί τής Θράκης είναι ή πύλη τής Τουρκίας πρός τήν Εύρώπη. Καί στο βιβλίο του «Τό στρατηγικό βάθος», αναφέρει ότι ή Τουρκία πρέπει νά δημιουργήσει ένα διεθνές πλαίσιο πού θά θέσει ύπό τήν προστασία του τίς ένθνικές μειονότητες στίς χώρες των Βαλκανίων. Αυτό τό νομικό πλαίσιο πρέπει νά παρέχει τό δικαίωμα τουρκικής παρεμβάσεως στά ζητήματα των μειονοτήτων... αυτό τό νομικό πλαίσιο επέτρεψε τήν τουρκική επέμβαση στήν Κύπρο.

Ός όργανο τής πολιτικής της ή Τουρκία χρησιμοποιεί τό **Προξενείο Κομοτηνῆς** καί μέσα, τήν **Έκπαίδευση**, τόν **πολιτισμό**, τήν **άπόκτηση γῆς** καί τήν **Τράπεζα Ζιραάτ**. Συγκεκριμένα: Τό τουρκικό προξενείο στήν Κομοτηνή ιδρύθηκε ως προξενικό Γραφείο, αναβαθμίσθηκε σέ Προξενείο καί σέ άμοιβαιότητα ιδρύθηκε προξενείο στήν Άδριανούπολη, όπου δέν υπάρχουν Έλληνες. Τό 1948 προ-

ήχθη σέ Γενικό Προξενείο με 170 υπαλλήλους (ό επίσημος αριθμός είναι μικρότερος) καί προϋπολογισμό πού υπερβαίνει τόν προϋπολογισμό του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου. Διά του Προξενείου άσκειται συνδιαχείριση για νά μήν πούμε συνδιοίκηση. Κυκλοφορεί σημαία τής Τουρκικής Δυτικῆς Θράκης με τρία άστρα (Τουρκία, Θράκη, Κύπρος).

Τό 1954 κατόπιν διαταγῆς του Γενικού Διοικητού Θράκης Φεσόπουλου, αντικαταστάθηκε ό χαρακτηρισμός μουσουλμανικός από τόν χαρακτηρισμό τουρκικός. Τό 1973 επιβάλαμε τό τουρκικό αλφάβητο. Τό 1960, διορίσθηκαν στά μειονοτικά σχολεία δάσκαλοι εκπαιδευμένοι στήν Τουρκία. Τό 1966 ιδρύθηκε μειονοτικό γυμνάσιο-λύκειο στή Ξάνθη. Η ίδρυσή του ήταν τό αντίλλαγμα τής όριακής ψήφου έμπιστοσύνης τό 1965 πρός τήν τότε κυβέρνηση των δύο μουσουλμάνων βουλευτών. Μουσουλμάνοι, κατευθυνόμενοι από τήν Τουρκία,

λευτών. Μουσουλμάνοι, κατευθυνόμενοι από την Τουρκία, προσπαθούν να επιβάλουν στους Πομάκους την χρήση της Τουρκικής γλώσσας και να μη χρησιμοποιούν την Πομακική και τους εκβιάζουν να προσλαμβάνουν τουρκικά όνόματα.

Όταν οι Πομάκοι βλέπουν την

Ένας 35χρονος Πομάκος δάσκαλος από την Ξάνθη είπε πρόσφατα: «Βρίσκομαι σε ένα γεφύρι. Από τη μία όχθη η Τουρκία, από την άλλη η Ελλάδα. Όλοι οι συγγενείς μου πήγαν στην Τουρκική όχθη όπου μου λένε ότι είναι η Μπτέρα Πατρίδα και με καλούν να πάω και εγώ, γιατί στην Ελλάδα θα χαθώ.

Ξεοδα λειτουργίας της βιβλιοθήκης, για να μην κλείσει, απορρίφθηκε, όπως και πρότασή του να χρηματοδοτήσει την έδρα πομακικής γλώσσας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο.

Την δεκαετία 1990 συστήθηκε σωματείο με τίτλο «Τουρκική Ένωση Ξάνθης». Το σωματείο διαλύ-

Η Τουρκία χρησιμοποιεί τό Προξενείο Κομοτηνής και μέσα, την Έκπαίδευση, τόν πολιτισμό, την απόκτηση γής και την Τράπεζα Ζιραάτ

εγκατάλειψή τους από την ελληνική πολιτεία, και τό ενδιαφέρον και την έμπρακτη βοήθεια που τους παρέχει η Τουρκία διά του Προξενείου, εύλογο είναι να στραφούν προς ανατολάς. Από τους πολιτικούς μās έχουν χορτάσει λόγια και αντί έργων βλέπουν την άγαστή συνύπαρξη με τους τουρκόφρονες. (ψηφοι γάρ).

Η Ειδική Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης με προϋπολογισμό 25.000 ευρώ έκλεισε έντολη του Υπουργείου Παιδείας. Από αυτήν προέρχονταν όλοι οι εκπαιδευτικοί των μειονοτικών σχολείων. Γνωστοί πανεπιστημιακοί των Αθηνών φρόντισαν σε συνεργασία με τό πανεπιστήμιο Αδριανουπόλεως για τό νέο εκπαιδευτικό σύστημα των μουσουλμανοπαίδων.

Δέν θέλω να πάω γιατί δέν είμαι Τοῦρκος».

Ο «Σύλλογος Έπιστημόνων Μειονότητας» έχει συστήσει νηπιαγωγεία, όπου διαμορφώνεται η συνείδηση του ανθρώπου. Δημοτικές άρχες προτρέπουν τους Πομάκους να στέλνουν τά παιδιά τους σε αυτά τά νηπιαγωγεία, για να κλείσουν τά δημόσια ελληνικά. Απόφαση του περιφερειάρχη και του δημάρχου Φιλύρας για τή δημιουργία Δημοσίου Έλληνικού Γυμνασίου έμεινε στά λόγια, αν και τό οικόπεδο όπου θά άνεγείρετο έχει αγορασθεϊ. Στη Μύκη λειτουργούσε παιδική-έφηβική βιβλιοθήκη. Τώρα, η βιβλιοθήκη της Μύκης έκλεισε, ενώ η Τουρκία ίδρύει βιβλιοθήκες. Πρόταση του κ. Έμφιετζόγλου, να αναλάβει όλα τά

θηκε με απόφαση του Άρείου Πάγου, διότι έμφανίζεται να υπάρχει τουρκική έθνική μειονότητα και όχι θρησκευτική και προωθούνται έντός των όριων της Έλλάδος πολιτειακοί σκοποί ξένου κράτους, (αυτονομία και ένσωμάτωση της Θράκης στην Τουρκία) σκοποί παράνομοι και αντίθετοι στη δημοσία τάξη. Τό σωματείο προσέφυγε στό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων στό Στρασβούργο. Τό δικαστήριο (σις 27.3.2008), έκρινε ότι παρανόμως διελύθη τό σωματείο, διότι η διάλυσή του «δέν ήταν αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία....άκόμη και στην περίπτωση κατά την οποία μία ομάδα προσώπων αναφέρεται στην αυτονομία και ζητεί την απόσχιση ενός τμήματος του εδάφους μιας χώρας». Στην έκδοση αυτής της απόφάσεως μετέσχον Έλληνες και Κύπριοι, οι οποίοι δέν μειοψήφισαν. Από την απόφαση του Δικαστηρίου συνάγεται ότι επιτρέπεται η διάλυση σωματείου, μόνον όταν έμπράκτως (μήπως ένόπλως;) κατά τόν σκοπό του επιδιώκεται η αυτονομία ή η απόσχιση τμήματος της χώρας μας. Τό Δικαστήριο άγνόη-

σε προηγούμενη απόφασή με την οποία δικαίωσε την Πολωνία, ή οποία δεν αναγνώρισε σωματείο, του οποίου σκοπός ήταν η ανάπτυξη Σιλεσιανής έθνικης συνειδήσεως. Έκτιμώ ότι τό Δικαστήριο έκρινε με πολιτικά ή άλλα κριτήρια. Πάντως όχι νομικά.

Η Τουρκική Τράπεζα Ζηράτ με υπαλλήλους μόνο μουσουλμάνους υπό την έποπτεία του προξενείου δραστηριοποιείται καί δανειοδοτεί χαμηλότοκα τούς Τουρκογενείς, αντίθετα με τίς Έλληνικές τράπεζες. Όλα τά ξένα έν Έλλάδι ιδρύματα στίς έπίσημες έορτές άναρτούν καί τήν έλληνική σημαία. Έξαίρεση, ή

τουρκική τράπεζα.

Μία τάση φυγής έχει καταλάβει τούς Έλληνες τής Θράκης πού βλέπουν δυσοίωνα τό μέλλον τους. Τουρκογενείς μουσουλμάνοι ένισχύονται οίκονομικά γιά τήν άπόκτηση άγροτικών έκτάσεων καί άστικών άκινήτων. Στή Ξάνθη οί μεταβιβάσεις έντοπίζονται έπιλεκτικά στήν πεδινή περιοχή κατά μήκος του Νέστου. Στήν Κομοτηνή μουσουλμάνοι αγοράζουν άκίνητα άπό χριστιανούς σέ μεγαλύτερη άπό τήν αγοράία άξία μέ τή βοήθεια του Προξενείου. Τοιουτοτρόπως, έχουν περιέλθει στή ιδιοκτησία έκλεκτών

του τουρκικού προξενείου, 4.500 στρέμματα οίκοδομησίμων έκτάσεων, 18.000 στρέμματα άγροτεμαχίων καί 25.000 στρέμματα χορτολιβαδικών.

Μέ πρωτοβουλία Έλλήνων καί Πομάκων πού θέλουν νά διατηρήσουν τήν ιδιαίτερη ταυτότητά τους καί νά μήν άπορροφηθούν άπό τήν Τουρκία, έκδίδεται ή έφημερίδα Ζαγάλιστα (δηλαδή Άγάπη). Η έφημερίδα στηρίζεται άποκλειστικά στίς έθελοντικές συνδρομές καί διανέμεται δωρεάν στά πομακοχώρια καί μπορείτε νά τή δείτε στό διαδίκτυο καί νά γίνετε συνδρομητές.

«Π»: *Αν καταλαβαίνουμε καλά, ένα από τα πλέον σημαντικά θέματα είναι η προσπάθεια της Τουρκίας να προσεταιρισθεί τους Πομάκους. Ποια είναι και ποια θα όφειλε να είναι η αντίδραση του ελληνικού κράτους στην τουρκική εξωτερική πολιτική, η οποία συχνά μετέρχεται προκλητικές και προβοκατορικές τακτικές;*

κ. Ν. Σ: Δέν είμαι πολιτικός. Νομίζω ότι οί πολιτικοί μας πρέπει νά κάνουν αίσθητή τήν κρατική παρουσία. Άντί στίς μεγάλες γιορ-

τές νά έπισκέπονται ή νά κάνουν διακοπές στίς ιδιαίτερές τους πατρίδες ή στά κοσμοπολίτικά μέρη άς πάνε καί κατά τή Θράκη. Τό

Τουρκικό προξενείο νά καταργηθεί. Καί ή οίκονομική ανάπτυξη εκεί νά έστιασθεί.

«Π»: *Βλέπετε ότι η τακτική της Ρωσίας που επικαλείται δηλαδή την ύπαρξη πολιτών της στο έδαφος της Ουκρανίας προκειμένου να επέμβει στρατιωτικά, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και από την Τουρκία που διατυμπανίζει ότι η μειονότητα στη Θράκη είναι τουρκική και όχι απλώς μουσουλμανική;*

κ. Ν. Σ: Βλέποντας όσα συμβαίνουν στήν Ούκρανία καί στήν Κριμαία σκέπτομαι καί άγωνιώ

γιά τή Θράκη, μέ τήν έλληνική ύπογεννητικότητα καί τήν μουσουλμανική υπεργεννητικότητα,

δέν χρειάζεται πόλεμος γιά νά χάσουμε τή Θράκη.

Μέ τήν έλληνική ύπογεννητικότητα καί τήν μουσουλμανική υπεργεννητικότητα, δέν χρειάζεται πόλεμος γιά νά χάσουμε τή Θράκη.

Επιμέλεια

Θοδωρή Παπαμιχάλης
Σπουδαστής ΣΣΑΣ Ιατρική

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΖΙΑΖΙΑ Πρώην αρχηγό Γενικού Επιτελείου Στρατού

**«Η κατάσταση
είναι αναστρέ-
ψιμη!»**

Π: Στρατηγέ, θα μπορούσατε να μας αναφέρετε κάποια στοιχεία αναφορικά με την ιστορική διαδρομή της Θράκης μέσα στο χρόνο;

Όπως μαρτυρούν οι μεγαλύτεροι ιστορικοί της αρχαιότητας, με προεξέχουσα μορφή τον Θουκυδίδη, του οποίου ο πατέρας έλκει την καταγωγή από την περιοχή, η Θράκη είναι η πατρίδα των μύθων και των θρύλων αλλά και των μακροχρόνιων εξαιρετικών παραδόσεων. Οι ανθρωπολόγοι και οι γλωσσολόγοι υποστηρίζουν ότι η Θράκη αποτέλεσε την αρχέγονη κοιτίδα των πρωτοελλήνων. Σύμφωνα με στοιχεία που αναφέρονται στην ελληνική μυθολογία, κατά την αρχαιότητα, υπήρξε ένας προπάτορας των μετέπειτα κατοίκων της περιοχής, ο οποίος έφερε το όνομα Θραξ και ήταν γιος του θεού του πολέμου Άρη. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή που έχει ως αρχική στοιχεία που αναφέρονται στο έργο του Ευριπίδη περί Θρακών, «Οι χρυσές ασπίδες», το όνομα του Θεού

Άρη ήταν Θραξ. Μία άλλη επίσης μυθολογική εκδοχή αναφέρει ότι η Θράκη ήταν κόρη του Ωκεανού και της Παρθενόπης, αδερφής της Ευρώπης.

Ο μεγάλος Έλληνας ιστορικός και γεωγράφος Στράβων τονίζοντας ιδιαίτερα την γεωγραφική συνταύτιση της Θράκης με τον υπόλοιπο χώρο, στο έργο του «Γεωγραφικά» γίνεται περισσότερο σαφές, όταν αναφέρει ότι οι οροσειρές της νοτιότερης του Αίμου Αιγιοθακικής περιοχής, ήταν όρη ελληνικά.

Σταθμός της ζωής της Θράκης υπήρξε η εξάπλωση του Χριστιανισμού και η ίδρυση της Κωνσταντινούπολης το 330 μ.Χ. Το κέντρο του Ελληνισμού από τη νότια Ελλάδα μεταφέρθηκε στη Μακεδονία και τη Θράκη. Η Θράκη αποτέλεσε για αιώνες την ασπίδα της Βασιλεύουσας

για αυτό και γνώρισε πολυάριθμες επιδρομές και καταστροφές με αποτέλεσμα οι Θράκες να γνωρίσουν αληθινή γενοκτονία. Όσο άντεχε η Θράκη άντεχε και η Βασιλεύουσα. Το 1348 εισέβαλαν για πρώτη φορά οι Τούρκοι στη Θράκη, πηττήθηκαν όμως από το βυζαντινό στρατό και αποσύρθηκαν. Το 1361 όμως επανέρχονται και καταλαμβάνουν το Διδυμότειχο και την Ανδριανούπολη. Η πτώση της Αδριανούπολης το 1362 συγκλόνισε τον ελληνικό κόσμο όσο τον συγκλόνισε και η πτώση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Ποτάμια δάκρυα, χείμαρροι το αίμα που χύθηκε από το θρακικό ελληνικό λαό. Πέρασαν 600 χρόνια για να έρθει η λευτεριά και η ένωση της Θράκης με την Ελλάδα. Ήταν 14 Μαΐου 1920 όταν ο στρατός μας εισήλθε στη Θράκη.

Η γεωγραφική θέση της Θράκης πάνω στους θαλάσσιους και χερσαίους δρόμους που ενώνουν την Ελλάδα με την Ανατολή και τη Μαύρη Θάλασσα, τα Βαλκάνια με το Αιγαίο και τη Μεσόγειο και κατ' επέκταση την Ευρώπη με την Ασία, καθιστά σήμερα την γεωπολιτική της θέση ιδιαίτερου ενδιαφέροντος τόσο πολιτιστικά όσο και εμπορικά.

Π: Ποια η γεωπολιτική θέση της Θράκης για τον ελληνικό χώρο σήμερα;

Η γεωγραφική θέση της Θράκης πάνω στους θαλάσσιους και χερσαίους δρόμους που ενώνουν την Ελλάδα με την Ανατολή και τη Μαύρη Θάλασσα, τα Βαλκάνια με το Αιγαίο και τη Μεσόγειο και κατ' επέκταση την Ευρώπη με την Ασία, καθιστά σήμερα την γεωπολιτική της θέση ιδιαίτερου ενδιαφέροντος τόσο πολιτιστικά όσο και εμπορικά. Ως συνολική εδαφική περιοχή κατέχει τα πρωτεία στη γεωστρατηγική αξία όχι μόνο των Βαλκανίων αλλά και του ευρωπαϊκού χώρου. Αποτελεί εναλλακτική οδό αποσυμφόρμησης των στενών

του Βοσπόρου, αλλά και φυσικής διέλευσης του «μαύρου» και «γκρίζου» χρυσού προς την καρδιά της Ευρώπης, είτε μέσω της χώρας μας, είτε μέσω της κοιλάδας του Έβρου ποταμού και από εκεί μέσω Σερβίας ή Ρουμανίας προς την καρδιά του ευρωπαϊκού πυρήνα.

Η Θράκη ευρισκόμενη στα όρια τριών βαλκανικών χωρών (Ελλάδα, Βουλγαρία, Τουρκία), στα όρια της Ευρώπης και της Ασίας, στα σύνορα Ανατολής-Δύσης, των στενών του Ελλησπόντου και του Βοσπόρου και βορείως της θάλασσας του Αιγαίου προσφέρει στη χώρα μας

μεγάλα στρατηγικά πλεονεκτήματα. Η περιοχή είναι η φυσική γέφυρα με την Ανατολική Βαλκανική, τον Εύξεινο Πόντο και τις Παρευξείνιες χώρες και εδώ βρίσκεται το πιο κρίσιμο σημείο της σύνδεσης γιατί εδώ ακουμπούν όλες οι χώρες και οι δρόμοι προς τη Μεσόγειο. Επομένως, η περιοχή αποτελεί την αιχμή του δόρατος της ελληνικής πολιτικής και σημαντικό κέντρο των Βαλκανίων στις νέες γεωπολιτικές συνθήκες. Είναι η καρδιά της άμυνας και της στρατηγικής προέκτασης της Ελλάδας.

Η τουρκική στρατηγική στη Θράκη ήταν και είναι η αναγόρευση της «μητέρας πατρίδας» Τουρκίας ως μοναδικού και αδιαφιλονίκητου εγγυητή των δικαιωμάτων της μειονότητας.

Π: Ποια είναι η κατάσταση στη Θράκη σήμερα και πώς διαμορφώνεται η τουρκική στρατηγική εκεί;

Το ελληνικό κράτος τα χρόνια μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αντιμετώπισε τη Θράκη ως μια παραμεθόριο περιοχή, στρατιωτικού κυρίως ενδιαφέροντος, περιορίζοντας στο ελάχιστο δυνατό τη συμμετοχή της στη μεταπολεμική ανόρθωση της χώρας. Έτσι διαπιστώνουμε σήμερα πως το γεωγραφικό χαρακτηριστικό της Θράκης είναι ότι έζησε για πολλές δεκαετίες ως περιοχή χωρίς οικονομική ενδοχώρα. Στο μεγαλύτερο μέρος των χερσαίων συνόρων της ήταν μια περιοχή κλειστή. Μέσα στον απομονωμένο ελληνικό χώρο, με τα πρακτικώς για πολλά χρόνια κλειστά βόρεια και ανατολικά

σύνορα, η εσωτερική απομόνωση της Θράκης επιδεινώθηκε από τις κακές συγκοινωνιακές συνδέσεις, την έλλειψη υποδομών, την απόσταση από την Αθήνα, το χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο, την αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και τα αρνητικά αναπτυξιακά αντανακλαστικά που διαπερνούν το κοινωνικό σύνολο, ένα μεγάλο μέρος του οποίου, το μειονοτικό στοιχείο, παρέμεινε στο περιθώριο. Η απομόνωση της Θράκης δεν ήταν μόνο θέμα φυσικής γεωγραφίας αλλά και διαχρονικών λανθασμένων επιλογών του ελληνικού κράτους, ειδικότερα στο κομβικό ζήτημα της εκπαίδευσης.

Το 2010 συντελέστηκε ο πλήρης εκτουρκισμός της μειονοτικής εκπαίδευσης. Τότε η πολιτεία αντιλήφθηκε ότι το πρόβλημα της εκπαίδευσης των μουσουλμανο-

παιδών είναι η πολυγλωσσία καθώς οι περισσότεροι Μουσουλμάνοι είναι Πομάκοι και μιλούν τρεις γλώσσες, πομακικά, ελληνικά και τουρκικά. Το Υπουργείο Παιδείας κατόπιν μελέτης αποφάνθηκε πως η εκπαίδευση της μειονότητας θα γίνεται σε δύο γλώσσες, ελληνικά και τουρκικά, εξαφανίζοντας κυριολεκτικά από το γλωσσολογικό χάρτη την πομακική γλώσσα και παραδίδοντας ουσιαστικά τους Πομάκους στην αγκαλιά της Άγκυρας. Στην αντίπερα όχθη, η τουρκική στρατηγική στη Θράκη που εφαρμόζεται με βασικό φορέα το τουρκικό προξενείο στην Κομοτηνή ήταν και είναι η διαιώνιση της εσωστρέφειας της μειονότητας, η αναγωγή της μουσουλμανικής θρησκείας και της

τουρκικής γλώσσας σε στοιχεία εθνοφυλετικής καθαρότητας και η αναγόρευση της «μπτέρας πατρίδας» Τουρκίας ως μοναδικού και αδιαφιλονίκητου εγγυητή των δικαιωμάτων της μειονότητας. Η Άγκυρα αναβάθμισε την παρουσία της στη Θράκη κάνοντας μια τεράστια αύξηση των κονδυλίων προς το τουρκικό προξενείο της Κομοτηνής

Η δημιουργία «πολιτιστικών συλλόγων» που αυτοπροσδιορίζονται ως «τουρκοί» είναι μια απόπειρα αλλαγής του πολιτιστικού χάρτη μέσω της οποίας εμφανίζεται μια Θράκη γεμάτη από Τούρκους. Οι Πομάκοι και οι Ρομά βίωσαν αυτή τη μέθοδο διείσδυσης, άλωσης και καταστροφής των πολιτιστικών στοιχείων τους με σοβαρότατο κίνδυνο να απολέ-

σουν την ιστορική και πολιτιστική τους ταυτότητα.

Ομάδες Τούρκων γιατρών έχουν κάνει έρευνες στα ορεινά των νομών Ξάνθης και Ροδόπης σχετικά με τα προβλήματα υγείας των ορεσίβιων Πομάκων, μέσα στα πλαίσια δημιουργίας τουρκικών ιδιωτικών πολυκλινικών με σκοπό την ανάληψη της ιατρικής μέριμνας των μουσουλμάνων στις περιοχές αυτές.

Η μουσουλμανική μειονότητα έχει αναπτύξει μία αυτοδύναμη σχεδόν οικονομία με τη βοήθεια του τουρκικού παράγοντα και με τη μεταφορά της τουρκικής τράπεζας Ziraat Bank στην Ξάνθη και την Κομοτηνή. Η οικονομική εξάρτηση του μουσουλμανικού στοιχείου σημαίνει αυτόματα και την πολιτική χειραγώγησή του.

Π: Ποιες πρωτοβουλίες πιστεύετε ότι πρέπει να αναληφθούν προκειμένου να ενδυναμωθεί η θέση της Θράκης;

Ορισμένες ενέργειες στις οποίες άμεσα πρέπει να προβεί το κράτος, με την υιοθέτηση εθνικής πολιτικής και τη συνακόλουθη ανάληψη ουσιαστικών θεσμικών πρωτοβουλιών είναι:

- Να μεταβληθεί η Θράκη σε μια περιοχή με ειδική χαμηλή φορολόγηση για όσους διαμένουν και εργάζονται μόνιμα εκεί.
- Να οριστεί ως περιοχή ειδικής χαμηλής φορολόγησης για όσες επιχειρήσεις μεταφερθούν στην περιοχή, με οικονομικές δικλίδες μακροχρόνιας παραμονής.
- Να λειτουργήσει η Δικαιοσύνη χωρίς ειδική μεταχείριση-προσέγγιση σε ζητήματα Μουσουλμάνων και να εφαρμόζεται ο

νόμος χωρίς εξαιρέσεις

- Να ανοίξουν τα Αστυνομικά Τμήματα στα Κεφαλοχώρια της ορεινής περιοχής της Ροδόπης και του βορείου Έβρου για να αποκατασταθεί η ασφάλεια αλλά και η εμπιστοσύνη των κατοίκων προς το κράτος.
- Να ανοίξουν και να οργανωθούν ΚΕΠ πλησίον των Αστυνομικών Σταθμών για εξυπηρέτηση των ορεσίβιων κατοίκων της περιοχής.
- Να αναπτυχθούν κεραίες κινητής τηλεφωνίας και μεταφοράς τηλεοπτικής εικόνας σε όλα τα χωριά
- Να μετατραπούν τα λιμάνια της Αλεξανδρούπολης και του Πόρ-

το-Λάγος σε εμπορικά κέντρα.

- Να εξεταστεί η περίπτωση περιορισμού των δραστηριοτήτων του Τουρκικού Προξενείου της Κομοτηνής στη θεσμική του αποστολή.

Τέλος, πιστεύω ότι η σωτηρία της Θράκης αποτελεί μείζονα εθνική υπόθεση. Η κατάσταση εκεί είναι αναστρέψιμη, ακόμα κι αυτή την εποχή της κρίσης. Όλοι μας καλό είναι να έχουμε υπόψη μας ότι ο πατριωτισμός δε μαντρώνεται σε κομματικά πλαίσια, τα οποία δεν έχουν καμιά θέση σε όσους λειτουργούν υπό τη σκέπη της γαλανόλευκης και της Παναγίας μας.

Επιμέλεια

Δήμητρα Τζάφα
Φοιτ. Τμήμ. Εκπαίδευσης και Αγωγής
στην Προσχολική Ηλικία, ΕΚΠΑ

Είν' η αγάπη ένα ταξίδι...

Όλα ξεκίνησαν στις 27-12-2013. Εκείνη τη μέρα και πριν ακόμα ληλθεί ο πετεινός, 25 φοιτητές ξεκίνησαν από την Αθήνα για μια μεγάλη εξόρμηση αγάπης στη Θράκη. Αφού λοιπόν συναντηθήκαμε στο «Καρύτση 14» για να φορτώσουμε το πούλμαν με διάφορα πράγματα που θα χρειαζόμασταν το τετραήμερο αυτό, ξεκινήσαμε το ταξίδι μας με πρώτο προορισμό την Καβάλα. Μετά από πολλές ώρες ταξίδι και μια ενδιάμεση στάση στη Χριστιανική Εστία Λάρισας, φτάσαμε στην Καβάλα την οποία είχαμε την ευκαιρία να δούμε μέχρι να πάμε για ύπνο νωρίς το βράδυ μιας και η επόμενη μέρα είχε πολύ πρωινό ξύπνημα και γεμάτο πρόγραμμα... Ένα πρόγραμμα για το οποίο είχαμε κάποιους δισταγμούς, καθώς δεν ξέραμε τι θα μας περίμενε

στο πέρασμα μας από διάφορα πομακοχώρια και ποιες αντιδράσεις θα προκαλούσε η παρουσία μας σ' έναν τόπο όπου ζουν πολλοί μουσουλμάνοι. Επιπλέον ο κίνδυνος πρόκλησης κάποιου επεισοδίου ήταν πιθανός και οι ισορροπίες λεπτές. Δεν είναι και εύκολο, ούτε ήμασταν εξοικειωμένοι με τα ήθη και τις συνήθειες ισλαμικών κοινωνιών.

Πρωί-πρωί λοιπόν σηκωθήκαμε και αναχωρήσαμε για πολλά, άγνωστα μέρη. Λίγα λεπτά μετά την αναχώρησή μας από το ξενοδοχείο επιβιβάστηκε στο πούλμαν μαζί μας η κυρία Χαρά Νικοπούλου, χρόνια δασκάλα στη Θράκη, η οποία μας μίλησε για τη δύσκολη κατάσταση που επικρατεί στη Θράκη και που μέχρι τότε λίγοι γνωρίζαμε. Όση ώρα λοιπόν ταξιδεύαμε προς την Ι.Μ.Κο-

μνηνών η κα Χαρά Νικοπούλου μάς μιλούσε για τα προβλήματα που δημιουργεί η ύπαρξη του Τουρκικού Προξενείου στους Έλληνες μουσουλμάνους της Θράκης (Πομάκους) στην καθημερινότητά τους, στην εκπαίδευσή τους κλπ και για διάφορες προσωπικές της εμπειρίες σχετικά με την κατάσταση εκεί... Μέχρι που φτάσαμε στην Ι. Μ. Κομνηνών όπου συναντήσαμε την μοναδική μοναχή, την αδελφή Νεκταρία που ζει στο μοναστήρι. Αφού ψάλαμε και συζητήσαμε, κάναμε με συνοδεία ακορντεόν, κιθάρας και μπουζουκιού την πρεμιέρα μας στα Χριστουγεννιάτικα κάλαντα.

Το πρόγραμμα στη συνέχεια έγραφε «επίσκεψη στο οχυρό της Νυμφαίας», ένα εντυπωσιακό οχυρό το οποίο είναι πραγματικά μέσα στο

βουνό. Μεγαλύτερη εντύπωση όμως μας έκανε η χρονολογία κατασκευής του οχυρού που χρησιμοποίησε ο Ελληνικός στρατός στον Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, καθώς με την τεχνολογία και τα μέσα που υπήρχαν τότε ήταν πολύ δύσκολο να φτιαχτεί ένα τέτοιο έργο. Αυτό που είδαμε λοιπόν στο οχυρό ήταν στην ουσία ένας λαβύρινθος σκαμμένος μέσα στο βουνό, πενταόροφος, όπως μας είπαν οι στρατιώτες που μας ξενάγησαν πολύ πρόθυμα και ευγενικά, στο σχήμα αντεστραμμένης πυραμίδας. Κάθε όροφος, δηλαδή, προς τα κάτω είναι και μικρότερος από των ανώτερό του. Όπως μάς είπαν οι στρατιώτες το οχυρό έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εξόντωση των Γερμανικών στρατευμάτων που κινήθηκαν στην γύρω περιοχή έπειτα από ηρωική αντίστα-

ση των, λίγων σε αριθμό, Ελλήνων στρατιωτών. Το οχυρό εξυπηρετούσε στο να έχουν οι στρατιώτες γρήγορη πρόσβαση σε οποιοδήποτε σημείο του βουνού ενώ χρησίμευε και ως στρατόπεδο.

Αφού είδαμε το οχυρό φύγαμε για την Κομοτηνή περνώντας μέσα από τον Εχίνο και άλλα χωριά έξω από την Ξάνθη. Στη διαδρομή αυτή, κατά τη διάρκεια της οποίας περάσαμε έξω από αρκετά πομακοχώρια μάς τράβαγε πάντα την προσοχή το γεγονός ότι σε κάθε χωριό το πιο ευδιάκριτο κτίριο ήταν το τζαμί του χωριού και το πόσο επιβλητικό φαινόταν αυτό από μακριά. Η αλήθεια είναι ότι νιώθαμε σαν να βρισκόμαστε σε ισλαμική χώρα και όχι στην Ελλάδα. Αναμφισβήτητα επίσης η περιήγηση από τα χωριά αποπνέει ένα αίσθημα εγκατάλειψης αυτής της ελληνικής γης από την Πολιτεία...

Στην Κομοτηνή καθίσαμε για το μεσημεριανό μας φαγητό –απαραίτητο για τη συνέχεια ενός έντονου προγράμματος- και στη συνέχεια επισκεφθήκαμε το πνευματικό κέντρο «Η κιβωτός της Δόμνας Βιοβίτζη» που έχουν ιδρύσει η Χαρά Νικοπούλου και ο σύζυγός της, Γιάννης Φριτζαλάς. Εκεί μας έγινε ενημέρωση για την δράση της «Κιβωτού» και μια αναλυτικότερη παρουσίαση της κατάστασης και των ενεργειών του Τουρκικού προξενείου. Μετά την παρουσίαση ακολούθησε μια πρωτόγνωρη, για κάποιους από μας, εμπειρία αλλά και πολύ ιδιαίτερη και όμορφη και αυτή· η επίσκεψη μας στο χωριό «Σώστης» όπου είπαμε τα κάλαντα στους κατοίκους του χωριού και μοιράσαμε δώρα σε μικρούς και μεγάλους που σάστιζαν βλέποντας ξαφνικά 25 φοιτητές έξω από το σπίτι

τους να τραγουδάνε τα κάλαντα. Στο χωριό αυτό συνέβησαν δύο περιστατικά που δύσκολα θα ξεχάσουμε.

Σε ένα από τα σπίτια που πήγαμε βρήκαμε μια γιαγιά, πολύ προχωρημένης ηλικίας, κατάκοιτη στο κρεβάτι, η οποία έκλαιγε από τη συγκίνηση της που άκουσε τα κάλαντα μετά από σαράντα χρόνια. Επίσης, ένα άλλο περιστατικό που μας παραξένεψε ήταν η γενικότερη αντίδραση των μουσουλμάνων του χωριού. Και στα δύο καφενεία που πήγαμε οι θαμώνες «μούδιαζαν» με την παρουσία μας, έκαναν σαν να μη μας βλέπανε και με δυσκολία δεχόντουσαν τα δώρα που μοιράσαμε. Να σημειώσουμε ότι σε κάθε χωριό η επικοινωνία με τους κατοίκους και η όλη δράση μας γινόταν κατόπιν συνεννόησης με τον ιερέα του χωριού ο οποίος γνώριζε τις εκάστοτε συνθήκες. Η εξόρμησή μας δεν είχε σκοπό να προκαλέσει προβλήματα στους ανθρώπους που μένουν εκεί, αλλά να τονώσει το ελληνικό τους φρόνημα και στους Χριστιανούς την ορθόδοξη πίστη τους! Δεν είναι και λίγο να βλέπεις 25 νέους με παλμό να μιλάνε για την Πατρίδα και την πίστη στο Χριστό...

Έχοντας τραγουδήσει δεκάδες φορές λοιπόν τα κάλαντα και έχοντας μοιράσει άλλες τόσες σακούλες με δώρα αποχωρήσαμε από τον Σώστη. Ενώ η μέρα πλησίαζε στο τέλος της και εμείς στην Αλεξανδρούπολη και στο ξενοδοχείο μας, είχαμε τη χαρά να κάνουμε μια τελευταία στάση για να συναντήσουμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας και Κομοτηνής, κ. Παντελεήμονα, στη Χριστιανική Εστία Κομοτηνής. Οι υπεύθυνοι του Συλλόγου του «Αποστόλου Παύλου» στην Κομοτηνή, με επικεφαλής τον κ. Ευθυμίου μας καλωσόρισαν

Η εξόρμησή μας δεν είχε σκοπό να προκαλέσει προβλήματα στους ανθρώπους που μένουν εκεί, αλλά να τονώσει το ελληνικό τους φρόνημα και στους Χριστιανούς την ορθόδοξη πίστη τους!

και μάς σύστησαν στον Επίσκοπο με τον οποίο είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνομιλία για την πνευματική και εθνική κατάσταση στην περιοχή.

Τρίτη μέρα της εξόρμησης η Κυριακή 29 Δεκεμβρίου και βέβαια

ημερολόγιο και το χριστουγεννιάτικο μας μήνυμα και αναχωρήσαμε για τον επόμενο σταθμό μας, μετά τις σχετικές αναμνηστικές φωτογραφίες. Σειρά είχε, σύμφωνα με το πρόγραμμα μας, το χωριό Κυπρίνος, κο-

των Ομάδων της Εστίας. Η χαρά τους μεγάλη· δώρα, συγκίνηση, ζεστή ατμόσφαιρα. Η χαρά όλων ήταν μεγάλη και ειδικά των παιδιών στα οποία μοιράσαμε διάφορα δώρα ενώ «ξετρελάθηκαν» με την παρουσίαση

Χαρά στα πρόσωπα των χωρικών όταν τους επισκεπτόμασταν στο χωριό τους θα μάς μείνει αξέχαστη. Χαρά που ήταν διπλή για μας.

η μέρα μας ξεκίνησε νωρίς νωρίς και πάλι, με τον Εκκλησιασμό μας. Η Θεία Λειτουργία τελείωσε και αμέσως φύγαμε για για ένα μικρό διάλειμμα για τις απαραίτητες προμήθειες φαγητού και καφέ και κατευθήσαν στο πούλμαν με κατεύθυνση τα Ελληνοτουρκικά σύνορα και πιο συγκεκριμένα το φυλάκιο στις Καστανιές του Έβρου. Η απόσταση ήταν μεγάλη και το ρίσκο των καιρικών συνθηκών μεγάλο. Μετά από πάνω από 2 ώρες, περάσαμε το Τελωνείο και φτάσαμε στο φυλάκιο. Εκεί συναντήσαμε τον Διοικητή και παραταγμένους τους στρατιώτες να μας περιμένουν. Οι υπεύθυνοι εκεί μας έκαναν μια μικρή ξενάγηση στο παρατηρητήριο και στη γραμμή που χωρίζει την Ελλάδα από την Τουρκία. Σε αντίθεση με αυτό που περιμέναμε οι στρατιωτικοί μάς ενημέρωσαν ότι η κατάσταση εκεί είναι αρκετά ήρεμη τελευταία, χωρίς θερμά επεισόδια και ότι μετά την τοποθέτηση του φράχτη κατά μήκος των συνόρων έχει μειωθεί στο ελάχιστο η λαθρομετανάστευση. Μετά την ξενάγηση δεχτήκαμε ένα μικρό κέρασμα και συζητήσαμε με τους στρατιώτες για το πώς αντιλαμβάνονται και ζουν την όλη κατάσταση εκεί. Τους μοιράσαμε την «Παρεμβολή», το νέο μας

ντά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Ο σκοπός μας γνωστός: επικοινωνία με τους χωρικούς, κάλαντα στους δρόμους, εξόρμηση Παρεμβολής και χριστιανικού εντύπου, διανομή δώρων. Η υποδοχή των κατοίκων ήταν πολύ θερμή, σε τέτοιο σημείο που μια κυρία άφησε και το σπίτι της για να μας ακολουθήσει και να μάς κατευθύνει στο χωριό, ενώ άλλη που μας συνάντησε στο δρόμο μάς κάλεσε στο καφενείο που είχε για να πούμε τα κάλαντα στους θαμώνες του μαγαζιού που ευχαριστήθηκαν πραγματικά την επίσκεψή μας καθώς, όπως μάς είπαν, σπάνια βλέπουν πλέον νέα παιδιά στο χωριό τους...

Μετά τον Κυπρίνο, σειρά είχε η Ορεσιτιάδα. Εκεί βέβαια θα ήμασταν πιο «ήσυχοι» μιας και το πρόγραμμα προέβλεπε μόνο την επίσκεψή μας στη Χριστιανική Εστία Ορεσιτιάδος «Θεία Οικοδομή», όπου συνδιοργανώσαμε μια πολύ ωραία, μικρή Χριστουγεννιάτικη γιορτή με τα παιδιά

ικανοτήτων που έκανε ο συμφοιτητής μας Παναγιώτης. Το beatbox, τα ζογκλερικά και ο «χορός του προσώπου» ενθουσίασε όλους τους παρευρισκόμενους. Η χριστουγεννιάτικη προβολή που δείξαμε, η λωτταρία και η μικρή ορχήστρα των παιδιών της Χριστιανικής Εστίας δημιούργησαν αμέσως μια σχέση αδελφική με τους ανθρώπους εκεί, τόσο απλή και τόσο αληθινή! Φύγαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις! Στο κλείσιμο της ημέρας έγινε συνάντηση με τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως, Τραϊανουπόλεως και Σαμοθράκης, κ. Άνθιμο ο οποίος μας κίνησε το ενδιαφέρον με τον ιδιαίτερο τρόπο και τον νεανικό λόγο με τον οποίο προσεγγίζει τα πράγματα που συμβαίνουν στη Θράκη.

Η τέταρτη μέρα ήταν η μέρα της επιστροφής και, όπως ήταν φυσικό, αναμενόταν ιδιαίτερα κουραστική μέσα στο πούλμαν. Ωστόσο, μια ευχάριστη έκπληξη μας περίμενε κά-

νοντας την απόσταση να φαίνεται μικρότερη! Στην όμορφη Καβάλα, μας περίμεναν οι αδελφοί μας από την Χριστιανική Φοιτητική Ένωση της πόλης! Μετά το νόστιμο πρωινό στη Χριστιανική Στέγη είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε και να ανταλλάξουμε λίγες σκέψεις για τη δράση στις πόλεις μας. Ξεναγηθήκαμε στο κτίριο της Στέγης και καταλήξαμε στο Εντευκτήριο των Χ.Μ.Ο. (το πιο σύγχρονο εντευκτήριο Χ.Μ.Ο. πανελλαδικά!) για ψυχαγωγία με τα τόσα παιχνίδια που είχε εκεί. Λίγο αργότερα, πήραμε το δρόμο της επιστροφής στην Αθήνα...

Αυτή ήταν λοιπόν εν συντομία η εξόρμηση μας στη Θράκη. Μια εξόρμηση με πολλές συγκινήσεις, πολύ γέλιο και με πολύ όμορφες αναμνήσεις που δύσκολα θα φύγουν από το μυαλό μας και ακόμα πιο δύσκολα μπορούν να αποτυπωθούν σε λίγες γραμμές. Ακόμα και οι ώρες στο πούλμαν περνούσαν τόσο γρήγορα.... Ποιος θα ξεχάσει το «ΧΦΕΞΟΡΜΗΣΑΚΙΑ» την καθημερινή χιουμοριστική εφημερίδα που περιμέναμε με ανυπομονησία κάθε πρωί ή την «παρά-ΧΦΕ», τη σατυρική ραδιοφωνική εκπομπή... από το μικρόφωνο του πούλμαν;

Σε μόνο τέσσερις μέρες αγαπήσαμε τη Θράκη σαν να είμαστε Θρακιώτες, είχαμε τη χαρά να γνωρίσουμε ανθρώπους που έχουν αφιερώσει μεγάλο μέρος της ζωής τους, αλλά και της περιουσίας τους για την Ελλάδα και τον Χριστό μας, είδαμε με τα μάτια μας μερικά από τα προβλήματα της, αντικρύσαμε πανέμορφα φυσικά τοπία και εικόνες που δεν βλέπει κανείς αλλού. Η χαρά στα πρόσωπα των χωρικών όταν τους επισκεπτόμασταν στο χωριό τους θα μάς μείνει αξέχαστη. Χαρά που ήταν διπλή για μας και χαρά που ευχόμαστε να ξανανιώσουμε του χρόνου.

Επιμέλεια:

Παναγιώτης Μαρκόπου
Φοιτ. Ψυχολογίας Παντείου

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΚΕΜΑΛ ΦΑΡΖΛΗ, Αντιπρόεδρο του Πανελληνίου Συλλόγου Πομάκων, Συντάκτη της πομακικής εφημερίδας "ΖΑΓΑΛΙΣΑ"

«Η ελληνοτική αδιαφορία αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα»

«ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ»: Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι της εφημερίδας σας; Θεωρείτε πως επιτυγχάνονται όσο χρόνο λειτουργεί;

κ. Κεμάλ Φαρζλή: Η Ζαγάλιστα (www.zagalisa.gr) είναι η παλαιότερη πομακική εφημερίδα (από το 1997). Ο βασικός της στόχος είναι η ιδεολογική αφύπνιση των Πομάκων, ιδίως της πομακικής νεολαίας. Οι Πομάκοι δέχονται επί δεκαετίες την τουρκική προπαγάνδα και η Ζαγάλιστα αποτελεί το μόνο σοβαρό ιδεολογικό ανάχωμα

στον τουρκικό εθνικισμό. Μαζί με τον πρώτο πομακικό σύλλογο, το Κέντρο Πομακικών Ερευνών (έτος ίδρυσης 1996) και τον Πανελλήνιο Σύλλογο Πομάκων (έτος ίδρυσης 2009), έχουμε κατορθώσει να μεταδώσουμε σε σημαντικό τμήμα των Πομάκων την πομακική ταυτότητα. Οι Πομάκοι είμαστε αναπόσπαστο μέρος της Ελλάδας, απόγο-

νοι της αρχαίας θρακικής φυλής των Αγριάνων. Επίσης, ένας άλλος στόχος μας είναι η ενημέρωση των χριστιανών συμπολιτών μας για το πομακικό ζήτημα, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Θεωρούμε πως έχουμε συμβάλει τα μέγιστα στην άρση πολλών παρεξηγήσεων που υπήρχαν επί δεκαετίες μέσα στην ελληνική κοινωνία.

Οι Πομάκοι είμαστε αναπόσπαστο μέρος της Ελλάδας, απόγονοι της αρχαίας θρακικής φυλής των Αγριάνων.

«Π»: Ποια είναι η επίδραση που δέχονται από την Τουρκία οι Έλληνες μουσουλμάνοι;

κ. Κ.Φ.: Η επίδραση της Τουρκίας είναι πολύ μεγάλη. Η πολιτική της Άγκυρας είναι ο ολοκληρωτικός εκτουρκισμός των μουσουλμάνων της ελληνικής Θράκης. Για το σκοπό αυτό στέλνεται κάθε χρόνο από την Τουρκία άπλετο μαύρο χρήμα που τροφοδοτεί τις δραστηριότητες του τουρκικού εθνικισμού. **Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα δέθεν μαθήματα Κο-**

ρανίου, τα «κουράν κουρσού», στα οποία πληρωμένοι από την Άγκυρα ιμάμηδες κάνουν στα μικρά Πομακόπουλα προπαγάνδα υπέρ της Τουρκίας, του Μουσταφά Κεμάλ (Ατατούρκ) και εναντίον της Ελλάδας. Άλλο λυπηρό γεγονός είναι ότι στα πιο πολλά Πομακοχώρια δεν μπορούν να δουν οι Πομάκοι ελληνική τηλεόραση αλλά παντού κυριαρχούν τα

τουρκικά δορυφορικά «πιάτα». Τέλος, να αναφέρουμε την τουρκική οικονομική διείσδυση στην Θράκη με την τουρκική τράπεζα Ζιραάτ, για την οποία έχουμε αποκαλύψει πολλά πράγματα σε άρθρα της Ζαγάλιστα, καθώς και με τουρκικά προϊόντα που είναι επιβλαβή για τη δημόσια υγεία, τα οποία όμως για την Τουρκία αποτελούν εργαλείο της εξωτερικής της πολιτικής.

Δυστυχώς, φοβόμαστε πως η ελληνική αδιαφορία αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα. Αν η ελληνική κοινωνία ήταν ευαισθητοποιημένη στο πρόβλημα των Πομάκων, σήμερα δεν θα μπορούσε η Τουρκία να κάνει τίποτε στην ελληνική Θράκη.

«Π»: Ποια θεωρείτε εσείς ως μεγαλύτερη απειλή για τους Πομάκους, για τις παραδόσεις σας, για τον τρόπο ζωής σας, και για την πολιτιστική σας ταυτότητα;

κ. Κ.Φ.: Θα μπορούσαμε επαναλάβουμε τα παραπάνω, ότι δηλαδή μεγαλύτερη απειλή για εμάς αποτελεί ο τουρκικός εθνικισμός και η διείσδυση με κάθε τρόπο της Άγκυρας στην περιοχή. **Δυστυχώς, όμως, φοβόμαστε πως η**

ελληνική αδιαφορία αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα. Αν η ελληνική κοινωνία ήταν ευαισθητοποιημένη στο πρόβλημα των Πομάκων, σήμερα δεν θα μπορούσε η Τουρκία να κάνει τίποτε στην ελληνική Θράκη. Η πραγματικό-

τητα όμως είναι πως η συντριπτική πλειοψηφία των χριστιανών συμπολιτών μας, είτε αγνοεί, είτε σφυρίζει αδιάφορα για το Πομακικό ζήτημα. Ελάχιστοι άνθρωποι είναι αυτοί που μας υποστηρίζουν, αλλά δεν είναι αρκετοί.

«Π»: Ποιοι είναι οι κυριότεροι ελληνικοί φορείς που έχουν στηρίξει ή έχουν προβάλλει το έργο σας;

κ. Κ.Φ.: Από τη στιγμή που το κράτος είναι εχθρικό ή αδιάφορο για τους Πομάκους, τότε αναγκαστικά προσβλέπουμε στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ο πολιτιστικός σύλλογος Θρακική Εταιρεία έχει, από τις αρχές του 1990, βοηθήσει με πάρα πολλούς τρόπους τους Πομάκους. Για παράδειγμα, οι πρώτες ηχογραφήσεις πα-

ραδοσιακών πομακικών τραγουδιών στην Ελλάδα κυκλοφόρησαν από τη Θρακική Εταιρεία (1996, 1997), όπως επίσης με την βοήθειά της εκδόθηκε το Πομακικό Αναγνωστικό (1997), που εισήγαγε το πομακικό αλφάβητο με ελληνικούς χαρακτήρες και πολλά άλλα. Να αναφέρουμε ακόμα, τη βοήθειά της σε διάφορες εκδηλώσεις για την προ-

βολή του πομακικού ζητήματος, που έγιναν στις μεγάλες ελληνικές πόλεις και στην Θράκη.

Επίσης, μας έχει στηρίξει σε όλα τα μεγάλα πομακικά πανηγύρια που με πολύ κόπο και παρά τον πόλεμο των γενίτσαρων της Άγκυρας και διαφόρων ελληνόφωνων τοπικών παραγόντων, κατορθώσαμε να πραγματοποιήσουμε.

«Π»: Θεωρείτε πως η ελληνική πολιτεία έχει αμελήσει το θέμα της Θράκης;

κ. Κ.Φ.: Η ελληνική πολιτεία έχει βοηθήσει στον εκτουρκισμό των Πομάκων και των Ρωμά, με την ίδρυση των μειονοτικών σχολείων, στα οποία διδάσκεται ως μητρική

μας γλώσσα, τα τουρκικά. Από και πέρα, σε πάρα πολλές περιπτώσεις κατά το παρελθόν, αντιμετωπίσαμε την εχθρότητα των Ελλήνων τοπικών αρχόντων, οι οποίοι προκειμένου να

καρπωθούν τουρκικές ψήφους στις τοπικές εκλογές, βοήθησαν πολλές φορές τον εκτουρκισμό πομακικών πανηγυριών και άλλων θεσμών μας. Το κράτος τηρεί ανάλογη στάση.

«Π»: Πώς πιστεύετε ότι μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα;

κ. Κ.Φ.: Θεωρούμε πως ο αγώνας μας που έχει ξεκινήσει από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, έχει αποδώσει πλούσιους καρπούς μέ-

χρι σήμερα. **Χρειάζεται όμως η στήριξη και της ελληνικής κοινωνίας. Περιμένουμε από τους χριστιανούς συμπολίτες μας**

να βοηθήσουν τους Πομάκους. Τους καλούμε να στηρίξουν την εφημερίδα μας, την Ζαγάλιστα και να επισκέπτονται τη Θράκη μας.

Επιμέλεια:

Γιάννης Μπέκος
Φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών &
Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

Περιοδεύοντας στα Πομακοχώρια της Θράκης, ο περιηγητής «πέφτει» πάνω στην πινακίδα ενός χωριού: «Άβατο»! Κοντοστέκεται διστάζοντας από το όνομα του χωριού για το αν θα πρέπει συνεχίσει στο εσωτερικό του ή όχι. Αν πάρει την σωστή απόφαση να προχωρήσει στην καρδιά του Άβατου, θα γνωρίσει τους μαύρους Έλληνες της Θράκης! Ναι, σωστά διαβάσατε! Έλληνες μουσουλμάνοι, με εξωτικά χαρακτηριστικά και χρώμα υποδέχονται φιλόξενα τους επισκέπτες που καταφθάνουν στο ακριτικό Άβατο.

Το Άβατο είναι αγροτικός πεδινός οικισμός που ανήκει στην περιφέρεια της Ξάνθης. Οι κάτοικοι του άκουγαν από τις ιστορίες των γηραιότερων ότι παλαιότερα ήταν βάλτος, εξ ου και το όνομα «Άβατο». Κύριες ασχολίες των κατοίκων η γεωργία και η κτηνοτροφία. Ο πληθυσμός του χωριού ανέρχεται γύρω στα χίλια άτομα. Σχολείο δεν υπάρχει στο χωριό. Τα παιδιά αναγκάζονται καθημερινά να πηγαίνουν σε ένα άλλο χωριό, το Εράσμιο, το οποίο απέχει από το Άβατο σαράντα λεπτά με τα πόδια. Λίγα από αυτά συνεχίζουν τις σπουδές τους μετά το Λύκειο.

Μια απλή κουβέντα να κάνει κάποιος με τους έγχρωμους χωριανούς έρχεται αμέσως σε επαφή με

μία πτυχή της ελληνικής ιστορίας που ίσως ποτέ να μην είχε ακούσει. Η προέλευσή τους, που αποτελεί ακόμα και για αυτούς ένα άλυτο μυστήριο, θεωρείται ότι είναι από την Αραβία ή από την Αφρική και συγκεκριμένα από το Σουδάν. Οι εικασίες για τους προγόνους τους αναφέρουν ότι ήρθαν στην Ελλάδα 300 χρόνια πριν, κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας ως σκλάβοι των Τούρκων μπέηδων. Άλλη πιθανή εκδοχή είναι ότι οι Άγγλοι τους έφεραν ως μισθοφόρους στον Α' παγκόσμιο πόλεμο. Με τη συνθήκη της Λωζάνης και την ανταλλαγή πληθυσμών έπρεπε να αποφασίσουν αν θα φύγουν ή θα μείνουν εδώ. Η απάντηση είναι προφανής όταν αντικρίζεις τα χαμογελαστά μελαμψά πρόσωπά τους. Το 1923 έγιναν και επίσημα Έλληνες πολίτες. Όπως και να έχει πάντως, οι Αφρικανοί αδελφοί μας ήρθαν στην Ελλάδα και από τότε δεν έφυγαν ποτέ.

Αν τους ρωτήσεις για την καταγωγή τους θα σου απαντήσουν με περηφάνια ότι είναι Έλληνες με προέλευση από την Αραβία ή την Αφρική. Γεννήθηκαν, μεγάλωσαν, δημιούργησαν οικογένειες, εργάστηκαν και εργάζονται στο Άβατο. Το ανοιχτόχρωμο καφέ χρώμα των περισσότερων μαρτυρεί ότι οι φυ-

λές αναμείχθηκαν με τα χρόνια και έτσι οι μιγάδες σήμερα στο Άβατο είναι περισσότεροι από τους μαύρους. Οι κάτοικοι υποστηρίζουν ότι το αφρικανικό στοιχείο τείνει να εκλείψει με τη μίξη των λαών. Οι ιστορίες των μαύρων παππούδων τους για τη ζωή, τις κακουχίες, τα έθιμα και τις παραδόσεις τους, τους πολέμους στο ελληνικό έδαφος, το μεγάλο ταξίδι τους από την Αφρική ή την Αραβία είναι η κληρονομιά την οποία άφησαν στα παιδιά τους αλλά και σε όλο τον ελληνισμό.

Αξίζει να ρίξουμε κι εμείς μια ματιά σε αυτή την πτυχή της ιστορίας μας και να έχουμε στο νου μας και στις προσευχές μας τους μαύρους Έλληνες της Θράκης. Γιατί μετά από μερικά χρόνια το μόνο που μπορεί να έχει μείνει είναι ένας μύθος...

Επιμέλεια:

Βασιλική Μπέκου
Μεταπτυχ. Φοιτ. 'Education, Technology and Society' at the University of Bristol

Πηγές:

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=415642>

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, Λήμμα: Άβατο Ξάνθης

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗ

Προσωπικότητες από την Θράκη με σημαντική προσφορά στην ελληνική ιστορία

Η Θράκη αποτελώντας ένα ζωτικό κομμάτι της ελληνικής επικράτειας έχει προσφέρει κατά καιρούς προσωπικότητες που χάραξαν ανεξίτηλα το όνομά τους στην ιστορία. Ηγέτες, αυτοκράτορες, εθνικοί ευεργέτες, καλλιτέχνες και επιστήμονες με θρακιώτικη καταγωγή περιλαμβάνονται στη λίστα με τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της ελληνικής ιστορίας. Στο παρόν άρθρο παρουσιάζεται σύντομα η ζωή μερικών από τους πλέον γνωστούς Θρακιώτες των νέων χρόνων.

Δόμνα Βιοβίζη (1783-1850)

Η Δόμνα Βιοβίζη ήταν αγωνίστρια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 γεννημένη στην Αίνο. Ακολουθούσε τον άντρα της Χατζή-Αντώνη Βιοβίζη στις πολεμικές επιχειρήσεις πάνω στο μπρίκι τους «Καλομοίρα» μαζί με τα πέντε παιδιά τους. Όταν σκοτώθηκε ο άντρας της, ανέλαβε εκείνη ως Καπετάνισσα του πλοίου, διαθέτοντας την περιουσία της στις ανάγκες του Αγώνα. Συμμετείχε σε μερικά από τα πιο σημαντικά θέατρα επιχειρήσεων. Τελικά το πλοίο της χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία ως πυρπολικό στο Τσεσμέ. Πέθανε στον Πειραιά το 1850.

Γρηγόριος Μαρασλής (1831-1907)

Ο Γρηγόριος Μαρασλής με καταγωγή από την Φιλιπούπολη της Θράκης, γεννήθηκε και έζησε στην Οδησό της σημερινής Ουκρανίας. Όντας δήμαρχος της Οδησού διέθεσε την μεγάλη περιουσία του για την κατασκευή πλήθους δημόσιων έργων (ηλεκτρικό σταθμό, νοσοκομεία, βιβλιοθήκη, δημοτικό θέατρο, υδραγωγείο, σχολεία). Ίδρυσε φιλανθρωπικά ιδρύματα και σε άλλες πόλεις (Αθήνα, Κέρκυρα, Κωνσταντινούπολη, Φιλιπούπολη). Ενδεικτικά, με δικές του δωρεές κτίστηκαν το Μαράσειο Διδασκαλείο Αθηνών, η Μαράσειος Εμπορική Σχολή Θεσσαλονίκης, το σημερινό Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Αθηνών.

Άγιος Νεκτάριος (1846-1920)

Ο Άγιος Νεκτάριος -κατά κόσμον Αναστάσιος Κεφαλός- γεννήθηκε στην Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης. Καταγόταν από φτωχή οικογένεια, γι' αυτό και ολοκλήρωσε τη μόρφωσή του πολύ αργά, ενώ χάρη σε δωρεές και υποτροφίες κατάφερε να αποφοιτήσει από την Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Χειροτονήθηκε ιερέας και επίσκοπος Πενταπόλεως (Πατριαρχείο Αλεξανδρείας), αλλά λόγω συκοφαντιών αναγκάστηκε να έλθει στην Ελλάδα, όπου πέρασε εξαιρετικά δύσκολα χρόνια μέσα στην ανέχεια και την καταφρόνια. Διετέλεσε Διευθυντής στην Ριζάρειο Σχολή και τελικά, ίδρυσε γυναικεία Μονή στο νησί της Αίγινας. Ήταν δεινός ιεροκήρυκας, πολυγραφότατος, ενώ αγαπούσε πολύ τον μοναχικό βίο. Επιτέλεσε πολλά θαύματα πριν και μετά την κοίμησή του, με αποτέλεσμα να αναγνωρισθεί Άγιος μετά από μόλις 40 χρόνια από την οσιακή κοίμησή του.

Γεώργιος Βιζυινός (1849-1896)

Ο Γεώργιος Βιζυινός γεννήθηκε στη Βιζύη της Ανατολικής Θράκης και ήταν μέλος πολύ φτωχής οικογένειας. **Τα σκληρά παιδικά του χρόνια στάθηκαν σταθμός για την μετέπειτα πορεία του ως πεζογράφος και ποιητής.** Σπούδασε φιλολογία και φιλοσοφία στην Γερμανία, αλλά και στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης. **Ο Βιζυινός έμεινε γνωστός για τις πρωτοποριακές τεχνικές αφήγησής του- ιδιοφυής και ιδιαίτερα οξυδερκής, θεωρείται ένας από τους πλέον ανακαινιστές της νεοελληνικής πεζογραφίας.** «Το αμάρτημα της μητρός μου» και «Ποιος ήταν ο φονεύς του αδελφού μου» είναι από τα πιο γνωστά διηγήματά του.

Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή (1873-1950)

Ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή γεννημένος στην Βύσσα Έβρου, ήταν Έλληνας μαθηματικός, ελάχιστα γνωστός στους Έλληνες, αν και από τις αρχές του 1900 οι διασημότεροι μαθηματικοί του κόσμου μιλούν με απέραντο σεβασμό για το άτομό του. Έδειξε από νωρίς την κλίση του στα Μαθηματικά. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το πέρασε στη Γερμανία ως Ακαδημαϊκός στον τομέα των Μαθηματικών και της Φυσικής, οπού και διακρίθηκε. Συνδέθηκε και συνεργάστηκε με πολλούς γνωστούς επιστήμονες της εποχής του και **ειδικά με τον Άλμπερτ Αϊνστάιν, ο οποίος τον εκτιμούσε ιδιαίτερα** και τον χαρακτήριζε «ein feiner Mensch», δηλαδή «ένας υπέροχος άνθρωπος», για το ήθος, αλλά και τη μόρφωσή του. **Ο Καραθεοδωρή ήταν πολυτιμότερος συνεργάτης του Αϊνστάιν, γιατί κατείχε το απαραίτητο μαθηματικό υπόβαθρο για την θεμελίωσης της θεωρίας της Σχετικότητας.** Ασχολήθηκε επίσης και με την Αρχαιολογία.

Ευγένιος Ευγενίδης (1882-1954)

Ο Ευγένιος Ευγενίδης ήταν Έλληνας εφοπλιστής γεννημένος στο Διδυμότειχο της Θράκης. Με στόχο την προσφορά προς την ελληνική επιστημονική κοινότητα διέθεσε μεγάλο μέρος της περιουσίας του για την ίδρυση του γνωστού και ιδιαίτερα πρωτοποριακού Ιδρύματος Ευγενίδου. **Το ίδρυμα διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα πλανητάρια της Ευρώπης, συνεδριακά κέντρα και βιβλιοθήκη, ενώ συμμετέχει στην έκδοση επιστημονικών βιβλίων και προσφέρει υποτροφίες ετησίως.**

Σοφία Βέμπο (1910-1978)

Η Σοφία Βέμπο γεννήθηκε στην Καλλιόλη στην Ανατολική Θράκη, ήταν ηθοποιός και τραγουδίστρια κατά τον Μεσοπόλεμο και είναι γνωστή ως η **«Τραγουδίστρια της Νίκης» του ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940-1941**. Το ταλέντο της ως τραγουδίστριας ήταν πηγαίο, με αποτέλεσμα το κοινό να χειροκροτεί όρθιο ζητώντας επαναλήψεις της μεγάλης ερμηνεύτριας στις περισσότερες από τις παραστάσεις της.

Μάνος Χατζιδάκις (1925-1994)

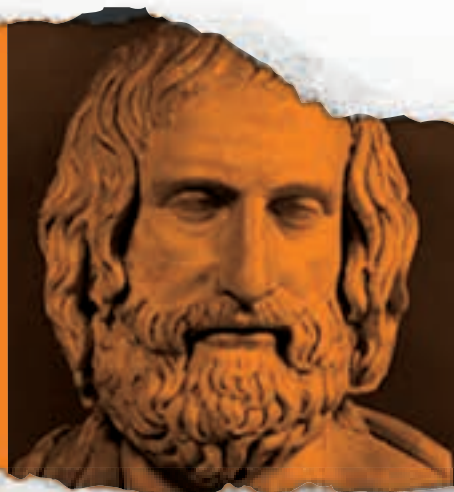
Ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν Έλληνας μουσικοσυνθέτης γεννημένος στην Ξάνθη. Στο έργο του συνδυάζεται έξοχα η λαϊκή μουσική παράδοση με λόγια στοιχεία. Βραβεύτηκε με το βραβείο Όσκαρ καλύτερου τραγουδιού για την ταινία «Ποτέ την Κυριακή» (1961). **Ο Χατζιδάκις πίστευε ότι το τραγούδι έπρεπε να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο και όχι να είναι μια απλή έκφραση τέχνης, αλλά έκφραση των αυθόρμητων καθημερινών στιγμών του ανθρώπου-των στιγμών που, όπως έλεγε, ήταν «σκέτα άνθρωπος».**

Δημόκριτος (470-430 π.Χ.)

Ο Δημόκριτος ήταν μέγας φιλόσοφος της αρχαιότητας. Γεννήθηκε στα Άβδηρα από πλούσιο πατέρα. Την τεράστια περιουσία του την δαπάνησε σε μακρά ταξίδια, π.χ. Αθήνα, Αίγυπτο, Βαβυλωνία, Αραβία, Αιθιοπία, για να ικανοποιήσει την επιστημονική του περιέργεια. Επιστρέφοντας στα Άβδηρα έζησε βίο ερημίτη, συγγράφοντας, ερευνώντας, διδάσκοντας. **Υπήρξε ο ιδρυτής της Ατομικής Θεωρίας, ότι η ύλη αποτελείται από αδιάσπαστα, αόρατα στοιχεία, τα «άτομα».** Επίσης, ήταν ο πρώτος που αντιλήφθηκε ότι ο Γαλαξίας είναι το φως από μακρινά αστέρια. Ανάμεσα στους πρώτους που ανέφεραν ότι το σύμπαν έχει και άλλους «κόσμους» και μάλιστα ορισμένους κατοικημένους. Τα ενδιαφέροντα του Δημόκριτου ήταν εξαιρετικά πλατιά. Ασχολήθηκε σχεδόν με όλους τους τομείς της ανθρώπινης γνώσης. Το ύφος του επαινούσαν πολύ στην αρχαιότητα ως ισάξιο με αυτό του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Προς τιμήν αυτού του αρχαίου Έλληνα φυσικού φιλοσόφου πήρε την ονομασία του το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ).

Πρωταγόρας (480-410 π.Χ.)

Ο Πρωταγόρας γεννήθηκε στα Άβδηρα της Θράκης. Ήταν σημαντικός φιλόσοφος της αρχαιότητας, κορυφαίος μεταξύ των σοφιστών και ο ιδρυτής της σοφιστικής κίνησης. Το αρχικό του επάγγελμα ήταν αχθοφόρος. Τον ανακάλυψε ο Δημόκριτος, τον πήρε κοντά του και τον έκανε γραμματέα και μαθητή του. Σχετίστηκε με τον Περικλή και τον Ευριπίδη και τιμήθηκε πολύ στην Αθήνα. Ήταν πιθανόν ο πρώτος δάσκαλος που δίδασκε με ανταμοιβή, ξακουστός για τα υψηλά δίδακτρα που χρέωνε. **Υποστήριζε χαρακτηριστικά ότι «πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος», δηλαδή ότι για όλα τα πράγματα μέτρο είναι ο άνθρωπος, τα αισθητήρια που έχει ο καθένας.**

Αίσωπος (620-560 π.Χ)

Ο Αίσωπος ήταν φρυγικής καταγωγής και πατρίδα του ήταν το Κοτύαιο ή η Μεσημβρία της Θράκης. Είναι ο διασημότερος από τους αρχαίους μυθοποιούς και ο κορυφαίος της λεγόμενης διδακτικής μυθολογίας. Δεν έγραψε ποτέ ούτε μια λέξη, καθώς όλους τους μύθους τους διηγείτο προφορικά. Ο Αίσωπος ήταν ταπεινής καταγωγής, ενώ κατά τον Πλούταρχο, υπήρξε τέρας ασχήμιας. Αρχικά ήταν δούλος, εκτιμώντας, όμως, τα πνευματικά του χαρίσματα και κυρίως την σοφία και την ευφυΐα του, τον απελευθέρωσαν. Μαρτυρίες τον φέρουν στις Σάρδεις στην αυλή του βασιλιά Κροίσου, ως ευνοούμενο και σύμβουλο. **Οι Αθηναίοι του έστησαν αργότερα ανδριάντα, για να δείξουν ότι κάθε άνθρωπος αξίας πρέπει να τιμάται ανεξάρτητα από τη καταγωγή του.**

Άγιος Ιερομάρτυρας Κύριλλος Στ΄ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1813 - 1818)

Ο Πατριάρχης Κύριλλος ο Στ' γεννήθηκε το 1775 στην Αδριανούπολη της Ανατολικής Θράκης. Από μικρός, στην Ελληνική Σχολή Ανδριανουπόλεως, διακρίθηκε για την σπάνια ευφυΐα, την ισχυρή θέληση, το ήθος του. Το 1813 εξελέγη Οικουμενικός Πατριάρχης. Τα θρησκευτικά του καθήκοντα συνδυάστηκαν από την αρχή με το πνευματικό του έργο. Σεβαστός κι αγαπητός σε όλους χάριν στις προσωπικές του αρετές, τις αγαθοεργίες και την δράση του. Διύθυνε την εθνική αφύπνιση με φρόνηση, αλλά τελικά την Κυριακή του Θωμά του 1821 απαγχονίστηκε στην Μητρόπολη Αδριανούπολης. Το πτώμα του έμεινε κρεμασμένο επί 3 ημέρες και μετά ρίχτηκε στον Έβρο ποταμό, μαζί με άλλους 32. Το περισυνέλεξε με κίνδυνο της ζωής του ο Χ. Αργυρίου. Με την πτώση της Αδριανούπολης στους Τούρκους (1922) τα ιερά κειμήλια και τα οστά του Πατριάρχου μεταφέρθηκαν στην Αθήνα και πολλά από αυτά βρίσκονται στο μουσείο Μπενάκη και στο Βυζαντινό. Το 1933 ανακηρύχθηκε ΑΓΙΟΣ και η μνήμη του τιμάται στις 18 Απριλίου.

Η προσφορά των μεγάλων αυτών Θρακιωτών στα ελληνικά δρώμενα είτε καλλιτεχνικά είτε επιστημονικά είτε κοινωνικά ή οικονομικά είναι δύσκολο να αποτιμηθεί. Είναι καίριο τέτοιες προσωπικότητες να γίνονται παράδειγμα προς μίμηση για τους Νεοέλληνες ιδιαίτερα σε καιρούς, όπως σήμερα, που το ενδιαφέρον περιορίζεται στην ατομική ιδιοτέλεια και η φιλο-πατρία θεωρείται αδυναμία.

Επιμέλεια

Α.Μ.

Φοιτητής Μαθηματικού Τμήματος ΕΚΠΑ

«Όσες κι αν χτίζουν φυλακές...»

Μια ομάδα φοιτητριών της Χ.Φ.Ε., μαζί με ομάδα της «Πρόνοιας» του «Αποστόλου Παύλου» που ασχολείται με τον τομέα των φυλακών, επισκεπτόμαστε τις φυλακές Κορυδαλλού!

Για τις περισσότερες από εμάς ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία... Θα επισκεπτόμασταν γυναίκες στις οποίες είχε στερηθεί το δικαίωμα της ελευθερίας καθώς είχαν διαπράξει αδικήματα ενάντια στο νόμο.

Και πώς πρέπει να φερθούμε; Τι πρέπει να πούμε; Ποια πρέπει να είναι η στάση μας; Ερωτήματα που εύλογα γεννήθηκαν.

Φτάνουμε, παραδίδουμε τσάντες, κινητά και μπαίνουμε στον χώρο της

φυλακής.

Αρχίζουμε να παίζουμε τα κάλαντα και οι κρατούμενες έρχονται στον χώρο υποδοχής! Τα πρόσωπα φωτεινά, χαρούμενα που θα έβλεπαν κάποιους από τον «έξω κόσμο». Άλλωστε για αυτές, οι συναντήσεις της Πέμπτης με τις κυρίες της «Πρόνοιας» του «Αποστόλου Παύλου» είναι δεδομένες και τις προσμένουν με χαρά! Κάνουμε προσευχή, παίζουμε κάλαντα, χριστουγεννιάτικα τραγούδια, τους διαβάζουμε χριστουγεννιάτικες ιστορίες!

Οι γυναίκες αυτές, παρά την στέρηση της ελευθερίας τους, χαίρονται, συμμετέχουν, παίρνουν τον λόγο, μας ευχαριστούν για την πα-

ρουσία μας, μας ευχαρίστησαν γιατί... τους αντιμετωπίσαμε σαν ανθρώπους! Μα άνθρωποι δεν είναι κι αυτοί;

Άνθρωποι που διέπραξαν ένα λάθος, και το πληρώνουν. Ωστόσο, εξακολουθούν να μένουν άνθρωποι. Άνθρωποι που έχουν το δικαί-

ωμα της μετάνοιας.

Ο Χριστός ενσαρκώθηκε για όλους τους ανθρώπους. Ο πρώτος που μπήκε μαζί του στον Παράδεισο ήταν ληστής.

Άραγε όλοι εμείς που είμαστε έξω από τα σίδερα της φυλακής, βιώνουμε την ελευθερία στον υπέρτατο βαθμό;

Μάλλον όχι... Η ψυχή μας, το βάρος των πράξεών μας είναι που μας στερούν την «ελευθερία» μας! Και είναι το μυστήριο της εξομολόγησης που μας λυτρώνει...

«Όσες και αν χτίζουν φυλακές, όσο ο κλοιός στενεύει ο νους μας είναι αληταριό πάντα θα δραπετεύει» ερμηνεύει ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου. Τις φυλακές δεν τις χτίζουν μόνο οι άλλοι, τις χτίζουμε πρώτα εμείς οι ίδιοι. **Τον κλοιό δεν τον σφίγγουν μόνο οι άλλοι, τον στενεύουμε και εμείς οι ίδιοι. Μέσα μας βρίσκεται και ο εχθρός και τα κλειδιά του Παραδείσου.** Ο ελεύθερος Σαύλος δώκε τους Χριστιανούς στην εσωτερική του φυλακή. Ο φυλακισμένος στα μπουντρούμια της Ρώμης Παύλος, γράφει επιστολές χαράς και δίνει ελπίδα στους Χριστιανούς των νεοσύστατων εκκλησιών.

Ο νους μας, η ψυχή μας είναι φτιαγμένη για να δραπετεύει. Είναι φτιαγμένη να θέλει να ξεφεύγει συνεχώς για εκεί που είναι φτιαγμένη... «Εγώ αλήτης δια σε... τι πλέον θέλεις;», λέει δια στόματος Χρυσοστόμου ο Κύριος. Η ψυχή γλιστράει και δραπετεύει για τον Δημιουργό της.

Και δεν έχουμε το δικαίωμα να της το στερούμε!

Επιμέλεια

Αγγελική Καλκάνη
Τελεόφ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
& Μηχανικών Υπολογιστών

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαϊός

Ελεύθερες σκέψεις

Πώς μπορείς να βλέπεις να βλέπεις, τον ήλιο παιχνιδιάρικα να αναγεννά την φύση...;
Πώς μπορείς να βλέπεις το τοπίο να γεμίζει μουσικές ανάλαφρες που ανυψώνουν την ψυχή, την κάνουν να ξεχνά το χώμα, να ζητά το φως...;
Πώς μπορείς...;
Και να μην λες ευχαριστώ!
Δεν αγαπάς... Ποτέ δεν αγάπησες...
Μόνο εσένα αγαπάς... Μόνο εσένα και το εγώ σου αποζητάς...
Δεν κοιτάς έξω τον ήλιο...
Δεν αφήνεις τις ακτίδες του να χαϊδέψουν το πρόσωπο σου γλυκά σαν χάδι μάνας στο παιδί...
Δεν ξέρεις...
Μπορεί να μην μάθεις ποτέ γιατί...
Κι όμως θα ναι για καλό...
Εμπιστεύσου Τον...
Αφέσου και θα γίνεις ελαφρύτερος...
Έχε Πίστη!

Επιμέλεια:

Ιωάννα Χατζηχριστοδούλου
Φοιτ. Ιατρικής ΕΚΠΑ

Αίνεϊτε... ἐν χορῳ

Ήταν μιὰ φορά κι ἔναν καιρὸ λοιπόν, ποὺ δὲν γίνονταν λόγος γιὰ ἐπαγγελματικὴ ἐξασφάλιση, μήτε γιὰ κοινωνικὴ ἀσφάλιση, πόσο μάλλον γιὰ σύνταξη γήρατος ἢ τὸ πολυπόθητο στὶς μέρες μας ἐφάπαξ. Ἀνασφάλεια. Ἀνασφάλιστοι λοιπόν, μὰ ὄχι ἀνασφαλεῖς. Τὸ νὰ μὴν κάνεις σφάλματα: ἀσφάλεια. Τὸ ἄγχος τοῦ νὰ προτρέχεις στὸ νὰ μὴν σφάλλεις: ἀνασφάλεια, ὁ φόβος τῆς ἀπολυτότητας. Σ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς ὅμως, ποὺ θέλω νὰ μεταφερθῶ, ἐκεῖνο ποὺ ἔδινε τὴν κατ' ἀναλογία σημερινὴ συντάξιμη ἐξασφάλιση, ἦταν τὸ ὄνειρο τοῦ Καραγκιόζη "ἐκεῖνο ποὺ μὲ τρώει, ἐκεῖνο ποὺ μὲ σώζει...".

Ήταν ἐκεῖνα τὰ χρόνια λοιπόν ποὺ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπέλεξαν τὴν **ἀνάπτυξη** ὡς νόημα στὴν ζωὴ τους ἀλλὰ τὴν **ἄνθιση**. Δὲν ἐπέλεξαν νὰ ἀναπτύσσονται, δηλαδὴ δὲν θέλησαν νὰ παράγουν ὅλο καὶ παραπάνω πτυχὲς ἄνεσης καὶ εὐκολίας, σὲ μιὰ διαρκῆ αὐξηση τῶν δεικτῶν εὐμάρειας, ἀλλὰ ἐπέλεξαν τὴν ἄνθιση, δηλαδὴ ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς θνητότητας καὶ τῆς ἀδυναμίας τους, τῶν γυρισμάτων τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἱστορίας, κατάλαβαν πὼς μόνο ἡ ἄνθιση μπορεῖ νὰ προσφέρει ζωὴ στὴν ζωὴ τους. Ἡ ἄνθιση ποὺ ἔδινε τὴν σκυτάλη στὴν καρποφορία, κι αὐτὴ μὲ τὴν σειρά της στὸν χειμῶνα, δηλαδὴ τὴν προσμονὴ τῆς ἄνθισης, ἡ ὁποία ἔρχεται ξανὰ κι αὐτὴ πάλι στὴν ὥρα της. **Μιὰ κίνηση πάλιν καὶ πολλάκις, περιστροφικὴ.**

Τί εἶναι λοιπόν ἡ περιστροφή γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας; Εἶναι τακτικὴ ἀρχέγονη. Εἶναι τὸ πρῶτο μας παιχνίδι. Καθὼς ἤμασταν παιδιά καὶ μᾶς

κουβαλοῦσαν οἱ γονεῖς στὶς ὑποθέσεις τους, κι ἐμεῖς βαριόμασταν καὶ γυρίζαμε γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά μας καὶ ταυτόχρονα γύρω ἀπ' τὴν φούστα τῆς μάνας μας, δοκιμάζαμε τὸν ἑαυτὸ μας σὲ πόση ὥρα θὰ ζαλιστοῦμε. Κι οἱ γονεῖς μᾶς λέγανε «βρὲ κάτσε φρόνιμα». Τί εἶναι λοιπόν ὁ ἐνιαύσιος κύκλος, ὁ ἐνιαυτὸς τῆς Ἀνατολῆς, καὶ σὲ τί διαφέρει ἀπὸ τὴν ρουτίναν τῆς καθημερινότητας, ἀπὸ αὐτὸ ποὺ γέννησαν τὰ οἰκονομικὰ συστήματα. Σχήματα ταυτόσημα, κινήσεις ἴδιες. Μὰ ἀντλήψεις διαφορετικὲς. Χριστούγεννα,

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαιός

Πάσχα, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμῶνας, Ἀνοιξή, καὶ πάλι καλοκαίρι, καὶ πάλι Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, καὶ ξανὰ ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Κάποτε οἱ ἄνθρωποι, λοιπόν δὲν ἐγκλωβίζονταν στὸν χρόνο καὶ στὸ κῶρο, ἀλλὰ ὁ αὐτὸς ὁ Χωροχρόνος γίνονταν ἐργαλεῖο-μέσον πρὸς **μία πορεία ἀέναν, κίνηση-κατεύθυνση πρὸς τὸ Πᾶν.** Ἡ περιστροφικὴ κίνηση στὴν Ἀνατολὴ διατηρεῖται ἀκόμα στὶς μέρες μας

Χριστούγεννα, Πάσχα, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμῶνας, Ἀνοιξή, καὶ πάλι καλοκαίρι, καὶ πάλι Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, καὶ ξανὰ ἀπὸ τὴν ἀρχή.

**Ἐγκλωβιστήκαμε
σὲ μιὰ ρουτίνα
καθημερινότητας,
περιστροφικὴ
γύρω ἀπὸ τὰ ἴδια
πράγματα καὶ δὲν
μᾶς ἀρκεῖ
τίποτα καὶ δὲν
μποροῦμε νὰ
φτάσουμε στὸ
Πᾶν.**

στοὺς χοροὺς τῶν Δερβίσηδων, μοναχικῶν ταγμάτων τοῦ Ἰσλάμ, μποὺ ντουνιά τσάρκ φελέκ - **bu dunya cerk-i felek** - ὁ κόσμος εἶναι σφαῖρα καὶ γυρίζει, ἀλλὰ κάπως συμβατικά, μέχρι νὰ καταλήξει σὲ φολκλόρ παράστασιν. Ἡ ἐνιαύσια περιστροφή στὴν Ἀνατολὴ διατηρεῖται στὴν οὐσία της, στὸν ασκητικὸ μοναχικὸ κανόνα. Προσευχὴ, ἀκολουθία, γεῦμα, ἐργόχειρο, ἀκολουθία, ἀνάπαυση καὶ τούμπαλιν... Συνεχὴς κίνηση γιὰ μιὰ ζωή.

Ἀλλὰ ἂς φύγουμε ἀπ' τὴν ἔρημο. Δουλειά, φαγητό, ὕπνος, δουλειά, φαγητό, ὕπνος, δουλειά, φαγητό, ὕπνος, διασκέδαση τὸ σαββατοκύριακο καὶ τούμπαλιν συνεχὴς κίνηση γιὰ μιὰ ζωή.

Ὅλες, κινήσεις ἀναζήτησης γιὰ τὸ κάτι παραπάνω, γιὰ νὰ φτάσεις νὰ ἀκουμπήσεις τὸ Πᾶν.

**Ἐγκλωβιστήκαμε σὲ μιὰ
ρουτίνα καθημερινότητας, πε-
ριστροφικὴ γύρω ἀπὸ τὰ ἴδια
πράγματα καὶ δὲν μᾶς ἀρκεῖ
τίποτα καὶ δὲν μποροῦμε νὰ
φτάσουμε στὸ Πᾶν.**

Κάποτε ὅμως οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν αὐτὸν τὸν ἐνιαύσιο κύκλο, ζοῦσαν κάθε στιγμή καὶ δὲν τοὺς ἔνοιαζε ἂν ζοῦσαν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια πράγματα. Ζοῦσαν τὸν Χειμῶνα, τὴν Ἀνοιξή, τὸ Καλοκαίρι, τὸ Φθινόπωρο, τὰ Χριστούγεννα, τὸ Πάσχα, καὶ ξανὰ καὶ ξανά, **χορὸς ἐκστατικὸς ποὺ σὲ ἐκτοξεύει στὸ Πᾶν.** Εἶναι ἐκεῖ ποὺ ὁ **Χῶρος** καὶ ὁ **Χρόνος** γίνονται **Χορὸς**.

**Αἰσθήσεων φώτισον ἀπλὴν
πεντάδα**

Καὶ συνεχίζω τὸ ἐρώτημα, καὶ μὲ τὴν στενα-**χώρια** τί γίνεται;

Ὅσο κι ἂν τὰ πάντα γύρω μας εἶναι στὰ μέτρα μας ταιριασμένα, καὶ μὲ μιὰ ἀπλὴ κίνηση τὰ ἔχουμε ὅλα στὸ χέρι. Ὅσο κι ἂν ὅλα μᾶς εἶναι βολικά, πὼς μπορεῖ ὁ **χώ-**

ρος νὰ παραμένει στενά-**χωρος**. Στριφογυρνᾷ μέσα στὴ κάμαρ σου, στὸ δωμάτιο σου κι ἀκοῦς τὸ τραγούδι νὰ σοῦ λέει:

Ἄν δὲν **χωρᾷς** σὲ μιὰ ἄδεια πατρίδα,

ἂν δὲν σοῦ φτάνει σὲ μιὰ ἐλπίδα τυφλή...

τότε τί κρίμα, τί κρίμα, τί κρίμα

παντοῦ περισσεύεις καὶ παντοῦ ξεψυχᾷς

τότε τί κρίμα, τί κρίμα, τί κρίμα

δὲν **χωρᾷς** πουθενά, δὲν **χωρᾷς** πουθενά

Βρίσκεται στὴ διάταξη τοῦ **χώ-
ρου** λοιπὸν τὸ πρόβλημα τῆς στε-
νότητας;

Ἄς προσεγγίσουμε τὸ **χώρο** καὶ ἀπὸ τὶς λοιπὲς αἰσθήσεις. Ἄς καταφύγουμε στὴ μουσική, μιὰ τέχνη μὴ ὀπτική, τέχνη τοῦ ἥχου, ἀρμονική. Σίγουρα ἡ

μουσικὴ εἶναι τέχνη διαφορετικὴ ἀπὸ τὶς ὀπτικὲς τέχνες. Δὲν εἶναι ἀνώτερη ἐπειδὴ δὲν εἰκονίζεται ἢ εἶναι πιὸ πνευματικὴ. Ἀπλὰ μᾶλλον ἡ μουσικὴ τέχνη φτιάχνει **χώρο** γρηγορότερα. Ἀκοῦς, κι ἀμέσως ταξιθεύεις σὲ **χώρους**, σὲ χωριὰ καὶ **χώρες**, καὶ τὰ ζεῖς ὅλα αὐτὰ στὸ τώρα, καὶ σὲ ὅποιον **χώρο** τυχαίνει

να βρίσκεσαι, ακόμα κι αν δεν έχεις παραστάσεις προσλαμβάνουσες από όλους αυτούς τους **χώρους**. Ένα «στενό» **χώρο** ή μουσική τόν κάνει πολύ πιο γρήγορα **εuryχωρο**. Άρκεϊ ένα σφύριγμα, ένα τραγούδι. Άρκεϊ ένα χειροκρότημα σ' ένα άδειο δωμάτιο, σ' έναν άδειο **χώρο** για να τόν γεμίσει. Μια στενή προοπτική να τήν απλώσει.

Κι όμως μέσα σ' αυτήν την υπερχωρητική της εποχής, συνεχίζεις να μην καλύπτεσαι, ούτε κι απ' τη μουσική, όσα κομμάτια μουσικά κι αν ακούσεις, κι όσα τραγούδια μπορεί να **χωρέσει** ο μεγάλος **χωρητικότητα** σκληρός δίσκος. Ό **χώρος** γύρω σου παραμένει ακόμα στενός, όσο κι αν τόν έχεις αδειάσει, μήπως και **χωρέσεις** μέσα σ' αυτόν, μη... δεν **χωράς** πουθενά...

Ανατρέχεις λοιπόν σε άλλη τέχνη. Στην τέχνη του λόγου, ανεβαίνεις επίπεδο. Κι εδώ για τήν ίδια αιτία, ή τέχνη αυτή μάλλον φαίνεται να είναι λίγο πιο πάνω από τις άλλες. Γιατί έτσι και ξέρει να χρησιμοποιεί κάποιος τόν λόγο, τὰ λόγια και τις λέξεις, τότε φτιάχνει **χώρο** γύρω του, ακόμα

γρηγορότερα κι από τήν μουσική. πχ. Διαβάζεις ένα βιβλίο κι αμέσως ό **χώρος** έστω και άδειος γεμίζει. Ακόμα και ό γεμάτος, από κόσμο γύρω σου, **χώρος** στο μετρό, στο λεωφορείο διευρύνεται. Βέβαια ό γραπτός λόγος είναι έμμεσος, λύση ανάγκης, δεν είναι άμεση τέχνη του λόγου, τής επικοινωνίας, τής Κοινωνίας. Έτσι λοιπόν βρίσκεσαι σε μια παρέα, συζητάτε. Πόσο καλύτερος σου φαίνεται ό **χώρος** τώρα; Αρχίζει και γίνεται πραγματικά **εuryχωρος**. Άρκεϊ μια κουβέντα καλή για να αλλάξει ή μέρα.

Κι όμως, αυτή ή πληθωρική εποχή δεν σε γεμίζει, κι ό **χώρος** παραμένει άδειος, μα έν ταυτώ τόσο στενά**χωρος**. Δεν σου άρκοϋν οί γλαφυρές περιγραφές, τὰ λόγια τὰ πολλά, οί ατέλειωτες συζητήσεις και οί τηλεφωνικές «άπεριορίστου δωρεάν χρόνου» συνομιλίες. Δεν σου άρκοϋν οί πολύπλοκοι έπιθετικοί προσδιορισμοί, τὰ ρήματα και τὰ ουσιαστικά. Υπάρχουν στιγμές που τὰ πάντα βουίζουν στ' αυτιά σου. Όλα χρησιμοποιούνται δίχως να φέρουν τὸ πραγματικό τους νόημα, απλά καταναλώνονται. Τί είναι λοιπόν πάνω κι απ' τήν τέχνη του λόγου;

Ας πάρουμε ένα άλλο παράδειγμα του πώς φτιάχνεται αυτός ό νοητός **χώρος**, από τήν εβδομη λεγόμενη τέχνη και συγκεκριμένα τήν ταινία του Αντρέι Ταρκόφσκυ ΣΤΑΛΚΕΡ. Ό Στάλκερ είναι ένας ξεναγός ή ένας καθοδηγητής, που προσπαθεί να οδηγήσει τόν συγγραφέα και τόν έπιστήμονα, σ' εκείνο τὸ νοητὸ **χώρο**, τή Ζώνη, όπου κάθε κρυφή επιθυμία του ανθρώπου μπορεί να πραγματοποιηθεί. Και ενώ ό Συγγραφέας και ό Έπιστήμονας διασχίζουν τήν επικίνδυνη και παράξενη έκταση τής απαγορευμένης περιοχής, αποκλειστικής (όχι οικονομικής) **Ζώνης**, ό Στάλκερ, ό οδηγός τους, τούς διηγείται μια ιστορία –άληθινή ή θρύλο, άγνωστο- για κάποιον άλλο Στάλκερ, με τὸ όνομα Ντικομπράζ. Ό

Όταν όμως γύρισε σπίτι, ανακάλυψε πώς είχε γίνει πάμπλουτος. Ή Ζώνη, άγνώστως τήν εϋχή του, πὸ ό ίδιος ήθελε να πιστεύει πὸς έκφράζει ό,τι πιὸ πολύτιμο γι' αυτόν, έκπλήρωσε τόν πραγματικό του πόθο, κι ό Ντικομπράζ πήγε καὶ κρεμάστηκε.

Ντικομπράζ κατάφερε να περάσει στη Ζώνη και ευχήθηκε να γυρίσει στη ζωή ο αδερφός του, που είχε σκοτωθεί από δικό του σφάλμα. "Όταν όμως γύρισε σπίτι, ανακάλυψε πώς είχε γίνει πάμπλουτος. Η Ζώνη, αγνοώντας την ευχή του, πού ο ίδιος ήθελε να πιστεύει πώς εκφράζει ό,τι πιο πολύτιμο γι' αυτόν, εκπλήρωσε τον πραγματικό του πόθο, κι ο Ντικομπράζ πήγε και κρεμάστηκε. Τελικά, οί δύο άντρες φτάνουν στον προορισμό τους. Πέρασαν πολλά, σκέφτηκαν για τον εαυτό τους, και δεν έχουν τώρα το θάρρος να περάσουν το κατώφλι του δωματίου, του Φανταστικού εκείνου Κόσμου - ΧωροΧρόνου. Καταλαβαίνουν το τραγικό, ζήτησαν τη δύναμη να κοιτάζουν μέσα τους, και τρόμαξαν.

... Μὲ τὸν Στάλκερ θέλησα κατὰ κάποιο τρόπο νὰ δώσω μιὰ ολοκληρωμένη μαρτυρία· πὼς μόνο ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη ἀποτελεῖ –θαυματουργή- ἀπόδειξη κατὰ τῆς ὡμῆς διαπίστωσης ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπίδα γιὰ τὸν κόσμο. Ἡ ἀγάπη εἶναι κοινὴ καὶ ἀδιαφιλονίκητα πολὺτιμη περιουσία μας. Παρόλο πὺν δὲν ξέρουμε πῶς ἀκριβῶς νὰ ἀγαπᾶμε... μᾶς λέει ὁ σκηνοθέτης Ἀντρέι Ταρκόφσκι.

Εἶναι λοιπὸν ἄλλη τέχνη, πὺν δὲν θέλει οὔτε καν λόγια, παρὰ μονάχα ἓνα βλέμμα, μιὰ κίνηση, μιὰ εὐχὴ τοῦ νοῦ ἀπὸ καρ-

διᾶς. Τέτοια πράγματα γίνονται ἐργαλεῖα αὐτῆς τῆς τέχνης. Τίποτα περισσότερο. Τὸν **χώρο** φτιάχνεις, συν+**χωρᾶς**.

Χωρᾶς τὴν φασαρία, **χωρᾶς** τὴν βρωμιά, **χωρᾶς** κάθε παραξενιά. **Σχωρνᾶς** τὸν κόσμο ὅλον.

Αὐτὸς ὁ νοητὸς, ἰδανικὸς **Αχώρος**, ὁ παράδεισος, ἡ βασιλεία τοῦ ἐντὸς *ὧμων ἐστι*», μπορεῖ νὰ εἶναι κίτς; Γεμᾶτος πλαστικὲς καρέκλες, πλαστικὰ τραπέζια καὶ πλαστικὰ πιάτα. Τίποτα ἐντεχνο δὲν διακοσμεῖ αὐτὸν τὸν **χώρο**. Δίχως μία ἐπιτήδευση. Γεμᾶτος θόρυβο, δίχως καν μουσική. Παιδιά πὺν τρέχουν ἀπὸ παντοῦ καὶ φωνάζουν, μανάδες πὺν προσπαθοῦν νὰ τὰ ταῖσουν. Ἄνθρωποι πὺν δὲν ἔχουν συνείδηση τοῦ τριαδολογικοῦ δόγματος. Ἐνα πανηγύρι φορκλὸρ καὶ **χωριάτικο**... πὺν **χωράει** ὅμως τὰ πάντα!

«Χωρὶς λοιπὸν νὰ νοσταλγῶ μ' αὐτὰ πὺν λέω, τοὺς ἀργαλειοὺς ἢ τὶς πέτρες τῶν ἐλαιοτριβείων, ἀπλῶς μακαρίζω τὰ χέρια τ' ἀνθρώπινα πὺν, μὲ τὸ νὰ φθείρονται ἐκεῖνα σὴν κλίμακα τὴν ἀτομική, ἀποκτοῦσαν τὴ δύναμη νὰ σταματοῦνε τὴ φθορά σὴν κλίμακα τὴν ὁμαδική». ¹

¹ Οδ.Ελύτη, Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ, Ψυλόν, Ἀθήνα 1996 σ. 20.

Δυστυχώς.. ευτύχησες!

«Ευτυχία είναι η δυστυχία που αγνοούμε» - αναρχικός

«Δυστυχία είναι η ευτυχία που αγνοούμε» - χριστιανός ορθόδοξος

Για να κατορθώσεις, βέβαια, να εισέλθεις στον παράδεισο, πρέπει πρώτα ο παράδεισος να έλθει μέσα σου. Στην κόλαση οδηγείται αυτός που η κόλαση υπάρχει ήδη μέσα στην ψυχή του.

«**Τ**ι αισιόδοξος, τι απαισιόδοξος.. είναι στον χαρακτήρα καθενός.. ίσως υπάρχει και γονίδιο που το καθορίζει»... Πολλοί νομίζουν ότι έτσι απλά κάποιος είναι αισιόδοξος και κάποιος απαισιόδοξος. Δεν είναι όμως έτσι. ΕΣΥ θα αποφασίσεις τι είσαι.

Οι αεροπορικές εταιρείες έχουν ένα όριο, όσον αφορά στις αποσκευές που μπορείς να πάρεις μαζί σου. Κρίμα που δεν μπορείς να θέσεις τόσο εύκολα όρια στον εαυτό σου, όταν πρόκειται για... συναισθηματικές αποσκευές. Κατηγορείς τον εαυτό σου για τα λάθη του παρελθόντος, κολλάς σε λόγια, στιγμές, πρόσωπα, τα κλείνεις σε κουτάκια, μικρά σεντούκια, βαθιά μέσα σου. Αρχικά δεν σε ενοχλεί, αλλά σιγά σιγά πιάνουν ολοένα και περισσότερο χώρο.. πληθαίνουν, βαραίνουν.. ασφυκτιάς. Μην σε ξεγελά πως είναι καταχωνιασμένα, ολόκληιστα. Το σαράκι της σκέψης, της θύμησης, της ανησυχίας, ανοίγει με ευκολία κάθε κλειδαριά, σε αποτρέπει να ευτυχίσεις στο παρόν.. και ξαφνικά.. «μπούχτισες»! Δεν αντέχεις άλλο. Θέλεις ένα διάλειμμα λες να ξεκουραστείς, να ηρεμήσεις.. ναι.. αλλά, εάν την συνήθεια με τα κουτάκια δεν την διώξεις μακριά, πάλι θα φτάσεις σε αδιέξοδο γρήγορα ή αργά. Αρ-

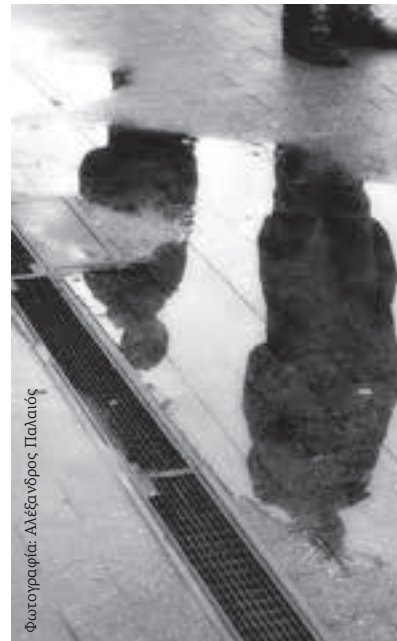
γοπεθαίνει, όποιος γίνεται σκλάβος της συνήθειας..

«*Το πείσμα είναι ελάττωμα, αλλά συχνά είναι και άγιο. Είναι και το καλό πείσμα. Αν δε έχει κανείς πείσμα, οι δυσκολίες που θα συναντήσει θα τον κάμψουν, θα του φέρουν φόβο και δειλία. Το πείσμα το καλό, την δυνατή θέληση προσπάθησε ν' αποκτήσεις. Από την ζωή μην περιμένεις όλο χαρές. Είναι περισσότερο ακανθόσπαρτος, παρά ανθόσπαρτος ο βίος του άνθρωπου*» (γέρων Παΐσιος).

Το «σωστό» κλειδί για να συγχωρήσεις τον εαυτό σου, είναι να κατανοήσεις, να αποδεχθείς τα λάθη σου. Να καταθέσεις την μετάνοιά σου στον Θεό. Να χρησιμοποιήσεις τα διδάγματα του παρελθόντος για να λάβεις καλύτερες αποφάσεις από δω και πέρα. **Από δω και πέρα!** Η ζωή είναι ωραία άμα εσύ την βλέπεις ωραία. Αισιοδοξία σημαίνει ευτυχία, ενώ η απαισιοδοξία σέρνει μαζί την δυστυχία. **Μεγαλύτερη ευτυχία για έναν άνθρωπο δεν είναι η υγεία, τα χρήματα, οι φίλοι ή η δόξα. Η μεγαλύτερη ευτυχία για έναν άνθρωπο είναι να έχει αισιοδοξία.** Αντίστοιχα, μεγαλύτερη δυστυχία για έναν άνθρωπο δεν είναι η ανεργία, η αρρώστια, η φτώχεια, η μοναξιά, η εγκατάλειψη, η αδικία, η όποια δυσκολία ή

απώλεια. Η μεγαλύτερη δυστυχία για έναν άνθρωπο είναι να είναι απαισιόδοξος, γιατί ενώ η αισιοδοξία αποτελεί ύμνο της ζωής, η **απαισιοδοξία εγκωμιάζει τον θάνατο.** Με την απαισιοδοξία βλέπεις σύνορα ανάμεσα στον άλλο κόσμο και σ' αυτόν· αρνείσαι την συνέχεια αυτής της ζωής σε μια επόμενη, παραδεισένια. Αντίθετα, με την αισιοδοξία βαδίζεις ανάλαφρα σε αυτή την ζωή, προσδοκώντας μια καλύτερη· την καλύτερη που ξέρεις ότι Σου επιφυλάσσει!

Για να κατορθώσεις, βέβαια, να εισέλθεις στον παράδεισο, πρέπει πρώτα ο παράδεισος να έλθει μέσα σου. Στην κόλαση οδηγείται αυτός που η κόλαση υπάρχει ήδη μέσα στην ψυχή του. Ο παράδεισος είναι αθάνατη χαρά και θεϊκή ανύψωση. Η κόλαση είναι αιώνια λύπη και η γεμάτη ενοχές και τύψεις συνείδηση. **Ας είμαστε αισιόδοξοι, επειδή κανένας δίκαιος δεν θα πάει στην κόλαση. Ας είμαστε αισιόδοξοι, ακόμη και όταν ζημιωνόμαστε, γιατί η ζημιά μας δεν είναι ποτέ άστοχη και χωρίς λόγο.** Τα βάσανά μας είναι ο μισθός για να πληρώσουμε το εισιτήριο του πολυπόθητου τόπου. Οι θλίψεις απεργάζονται την υπομονή, η δε

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παϊσιός

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαίος

Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, αρνήθηκα να συνεχίσω να ζω στο παρελθόν και να ανησυχώ για το μέλλον μου. Τώρα ζω περισσότερο τη στιγμή που όλα συμβαίνουν. Έτσι σήμερα, ζω την κάθε μέρα με αισιοδοξία και αυτό το λέω ΕΥΤΥΧΙΑ.

υπομονή την ελπίδα και η ελπίδα δεν μας ντροπιάζει. «Μάτι δεν είδε κι αυτί δεν άκουσε και λογισμός ανθρώπου δεν έβαλε όσα ετοίμασε ο Θεός γι' αυτούς που τον αγαπούν» (1 Κορ. 2, 9).

Όπιο Αισιόδοξος από όλους τους αισιόδοξους στον κόσμο ήταν ο Θεμελιωτής του Χριστιανισμού. Παρέμενε αισιόδοξος και όταν εγκαταλειμμένος από όλους προσευχόταν μόνος στον Θεό, εκείνη την μοιραία νύχτα πριν την προδοσία. Μέχρι τέλους επάνω στον σταυρό κράτησε αγγύστα όλη την θλίψη και

τα βάσανα του κόσμου· παρέμεινε αισιόδοξος. Αισιόδοξοι ήταν και οι Χριστιανοί μάρτυρες. Αφού οι μάρτυρες και οι μεγαλομάρτυρες ήταν αισιόδοξοι, πώς εμείς να είμαστε απαισιόδοξοι; «Δεν θα μπορούσα να αποκαλέσω τον εαυτό μου Χριστιανό, εάν δεν ήμουν αισιόδοξος. Και αν αποκαλούσα τον εαυτό μου Χριστιανό και δεν ήμουν αισιόδοξος, δεν θα ήμουν ειλικρινής Χριστιανός. **Και όλοι εσείς ματαίως αποκαλείσθε Χριστιανοί, εάν δεν είσθε αισιόδοξοι. Ο Χριστιανισμός αποτελεί το μέγιστο κάστρο αισιοδοξίας. Ο Χριστιανισμός θεμελιώνεται στην πί-**

στη, την ελπίδα και την αγάπη. Γιατί αυτά τα τρία μόνο σώζουν: η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη», λέει χαρακτηριστικά ο Αγ.Νικόλαος Αχρίδος.

Η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη συνθέτουν την αισιοδοξία. Μόνον η αισιοδοξία μάς σώζει. Αν δεν έχουμε αισιοδοξία, δεν έχουμε πίστη. Χωρίς πίστη το σήμερα, το αύριο είναι όλα ίδια, βαρετά, θλιβερά, αδιάφορα. Μην αρρωσταίνεις για κάτι μάταιο, σχετικό. **Για να είσαι ζωντανός δεν επαρκεί το απλό γεγονός της αναπνοής. Χρειάζεται προσπάθεια μεγαλύτερη από αυτό.**

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαίος

Επιμέλεια:

Αναστασία Μπιτσάνη
Φοιτ. Πολ/κών Μηχανικών ΕΜΠ

Πόσων χρονών είσαι;

Χρόνος. Άλλοι δεν έχουν πολύ, άλλοι θα ήθελαν να είχαν λίγο περισσότερο. Άλλοι, λένε, τον εκμεταλλεύονται ενώ άλλοι τον σκοτώνουν. Άλλοι ελπίζουν να είναι ευτυχισμένος, άλλοι απορούν πώς τους έφυγε μέσα από τα χέρια και άλλοι τον αποκαλούν τον μεγαλύτερο γιατρό. Άλλοι θα έδιναν τα πάντα για να μπορούσαν να τον γύριζαν πίσω. Άλλοι θέλουν να τον σταματήσουν. Και υπάρχουν και εκείνοι που τον έκουνε πλέον μιστό εχθρό τους...

Αν τίποτε δεν τελείωνε, δε θα υπήρχε παρελθόν. Αν τίποτε δεν πλησίαζε, δε θα υπήρχε μέλλον. Αν τίποτε δεν υπήρχε, δε θα υπήρχε και παρόν¹.

Παρελθόν, παρόν και μέλλον. Τον σκέφτομαι τον χρόνο. Δεδομένη και κρίσιμη παράμετρος στην ζωή μου, στην ζωή μας. Τα παιδιά θέλουν να μεγαλώσουν, οι μεγάλοι μεγάλωσαν, οι παππούδες γέρασαν. Στο πέρασμα του χρόνου γίναμε, αλλάξαμε, μάθαμε, μοιραστήκαμε, αισθανθήκαμε, μετανιώσαμε, δημιουργήσαμε.

Αφετηρία μας η γέννηση, «στάση» μας ο θάνατος.

Ο θάνατος: αφετηρία και τέρμα• το σταυροδρόμι. Ανατολή και Δύση! Εκεί το Φως και πάλι. Ο προ αιώνων υπάρχων, ο Ά-χρονος. Εκείνος που νικά τον χρόνο, που τον υπερβαίνει, Εκείνος που χαρίζει την αι-

νιότητα. Εκείνος που σαν μαγνήτης καλεί την ψυχή μας να κοινωνήσει επί γης την όντως χαρά των επουρανίων.

Και έτσι, υπό το πρίσμα αυτό, ο χρόνος δεν είναι τίποτα άλλο παρά το διάστημα που μάς χαρίζεται για ν' απλωθεί η ζωή μας• για να «τεθεί» και να «σταθεί» ή -πιο σωστά- να «σύ-σταθεί» η ζωή μας, η ύπαρξή μας ολόκληρη. Γιατί άλλο χρόνος και άλλο ζωή.

Στάσου, λοιπόν, και αναλογίσου. Από τον χρόνο που σου δόθηκε, ποιον έκανες δικό σου; Για πόσον χρόνο υπήρξες; Πόσων χρονών είσαι; Αν υπνωτίστηκες, εμπρός, ξύπνα. Κι αν είσαι ξύπνιος, πρόσεχε μην νarkωθείς. Γιατί αυτό που δίνει

νόημα στην ζωή δίνει νόημα και στον θάνατο². Στα χέρια μας και στην καρδιά μας βρίσκεται κανείς «τα τέλη της ζωής ημών». Μα, προσοχή! Τέλος σημαίνει στόχος, όχι μόνο τέρμα. Γιατί η ζωή μας τελ-ειούται αλλά και τελ-ευτά. Κοινή είναι η ρίζα, μα την κατάληξη την βάζεις εσύ... είτε πρόκειται για λέξεις, είτε και για την ίδια την ζωή!

Άμα το θες αλλάζει ο χρόνος κάθε «τώρα».
Άμα το θες γίνεται η κάθε μέρα της ζωής γενέθλια.
Τον χρόνο που έρχεται, τον χρόνο που είναι χάρισμά μου, θέλω να τον βαπτίσω.
Να τον βαπτίσω χριστιανό.
Τον χρόνο μου θέλω να τον παντρέψω.
Να τον παντρέψω -από έρωτα- με την Αγάπη.
Και τότε, ναι! Να μου εύχεται: Χρόνια Πολλά!

Επιμέλεια:

Σοφία Μπουγά
 Φοιτ. Τμήμ. Φιλολογίας, Φιλοσοφικής
 Σχολής ΕΚΠΑ

**Η αγάπη
 ζει τη στιγμή,
 δεν χάνεται
 στο χθες
 ούτε προσβλέπει
 στο αύριο.
 Η αγάπη
 είναι τώρα !**

LEO BUSCAGLIA

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαίος

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαίος

1. Αγ. Αυγουστίνου, Εξομολογήσεις, XI, 14
 2. Antoin de Saint-Exupéry, 1900-1940, Γάλλος συγγραφέας

ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟ ΞΗΣ ΕΞΩ ΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟ ΣΤΟΛΗΣ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ι.Μ. Χονγκ Κονγκ (Ιεραποστολικό Κλιμάκιο Ινδονησίας):

Οργάνωσε ορθόδοξη κοινότητα στο χωριό Sumbul, το οποίο από ρωμαιοκαθολικό έγινε ορθόδοξο τον Ιούλιο του 2010. Παράλληλα οι εγγραφές σε σχολεία όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης αλλά και στη Θεολογική Σχολή ανήλθαν περίπου σε 300, ενώ προσφέρθηκε από τις ιεραποστολικές ομάδες σημαντική οικονομική βοήθεια σε γηγενή φοιτήτρια Ιατρικής για την πληρωμή των διδάκτρων της. Μια ακόμα κομβική δράση της εξωτερικής ιεραποστολής ήταν η έναρξη των εργασιών για την ανέγερση του κτηρίου Ακαδημίας.

Ιεραποστολικό Κλιμάκιο Ινδίας: Αποπεράτωσε και έθεσε σε λειτουργία το σχολείο «Αγ. Ιγνάτιος» και τα ορφανοτροφεία αρρένων και θηλέων, αφού πρώτα εξασφάλισε για αυτά τον απαραίτητο εξοπλισμό. Ακόμα προσέφερε ιατρική βοήθεια στους ιθαγενείς με εθελοντή οφθαλμίατρο και οδοντίατρο.

Ι.Μ. Κεντρώας Αφρικής: Οι ιεραποστολικές ομάδες μερίμνησαν για την ανέγερση Ακαδημίας, φοιτητικής εστίας και σχολείων. Στο πανεπιστήμιο λειτουργεί πλέον Θεολογική, Ιατρική και υπάρχει πρόγραμμα και για Γεωπονική Σχολή. Στην περιοχή αυτή ιδρύθηκαν εκκλησίες και λειτούργησαν τα πρώτα κατηχητικά σχολεία. Παράλληλα με αυτά φρόντισαν για τη διάνοξη πηγαδιών πόσιμου ύδατος. Ιδιαίτερα σημαντική για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων ήταν αφενός η λειτουργία ιατρείου στη ζούγκλα, καθώς δεν αναγκάζονται πλέον να περπατούν μέρες με σκοπό την αναζήτηση ιατρικής περίθαλψης και αφετέρου η αγορά αγροτικού αυτοκινήτου για τη μεταφορά προϊόντων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η αποτελεσματικότητα του ιεραποστολικού έργου είναι τόσο μεγάλη που σε μια πόλη μόνο γίνονται 2000 βαπτίσεις κάθε χρόνο, ενώ συνολικά ο κλήρος ανέρχεται σε 42 ιερείς και το ποίμνιο σε 100000 πιστούς!

Ι.Μ. Κένυας: Ανάμεσα στα έργα των ιεραποστολικών ομάδων δεσπόζουν δύο μεγάλα εκπαιδευτικά ιδρύματα: η Ορθόδοξη Πατριαρχική Εκκλησιαστική Σχολή «Μακάριος Γ'» και το Ορθόδοξο Διδασκαλικό Κολέγιο «Κλήμης ο Αλεξανδρεύς». Επίσης κτίστηκαν περισσότερα από 15 γυμνάσια, 30 δημοτικά και νηπιαγωγεία καθώς και Σχολή ραπτικής, Η/Υ και Σχολή Κοινωνικών Σπουδών. Μεγάλα κατωρθώματα αποτελούν η εξασφάλιση καθημερινής σίτισης 1500 παιδιών με πρόγευμα και μεσημεριανό και η λειτουργία ενός ορφανοτροφείου με την προοπτική ανέγερσης και ενός ακόμα. Επιπλέον οι ιεραποστολικές ομάδες διάνοιξαν πηγάδια για παροχή πόσιμου νερού και

συγχρόνως απέστειλαν ανθρωπιστική βοήθεια σε είδος (τρόφιμα, ρουχισμός, κλινοσκεπάσματα). Στα έργα της εξωτερικής ιεραποστολής προστίθεται η ίδρυση ιατρικών κέντρων για παροχή δωρεάν (ή μέσω μικρού αντιτίμου) ιατρικής βοήθειας, η παροχή υπηρεσιών από εθελοντές γιατρούς και η διεξαγωγή ειδικών ενημερωτικών σεμιναρίων για την επάρατο νόσο, το AIDS.

Η μετάφραση εντύπων με τις ιερές ακολουθίες στα αγγλικά και σε άλλες τοπικές γλώσσες (π.χ. σουαχίλι) ως προσφορά των ιεραποστολικών ομάδων αποτελεί αναμφισβήτητο δείγμα εδραίωσης της Ορθοδοξίας, ενώ η διεξαγωγή ποικίλων πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων επισφραγίζει την ανθρωπιστική τους ταυτότητα.¹

Ι.Μ. Σιγκαπούρης (Κλιμάκιο Ινδονησίας): Αποπεράτωσε το σχολείο «Αγ. Σοφία», το οποίο αποτελείται από Δημοτικό και Λύκειο αριθμώντας 400 μαθητές και προχώρησε τα έργα αποπεράτωσης του σχολείου «Αγ. Ιωάννης ο Πρόδρομος». Οι ιεραπόστολοι φρόντισαν ακόμα τη λειτουργία Ακαδημίας Υπολογιστών, στην οποία φοιτούν πλέον 150 φοιτητές και με τη βοήθεια του Κυρίου αποπεράτωσαν το Νοσοκομείο «Θεοτόκος» στο Medan. Στο ιεραποστολικό έργο έρχεται να προστεθεί το χτίσιμο τριών Χριστιανικών κοινοτήτων, μια στο χωριό Pargambiran αφιερωμένη στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, άλλη στο χωριό Sirarbue

αφιερωμένη στην Ανάσταση του Χριστού και στο χωριό Hiligeo Nias αφιερωμένη στους Αγίους Αποστόλους Παύλο και Μάρθα, ενώ η μετάφραση λειτουργικών βιβλίων στα Ινδονησιακά διευκόλυνε την τέλεση λειτουργιών.

Ι.Μ. Ουγκάντας: Οι δράσεις του ιεραποστολικού έργου αντικατοπτρίζονται στα 250000-300000 άτομα που περιλαμβάνει ο Ορθόδοξος πληθυσμός, στους 67 κληρικούς, που λειτουργούν στους 47 πλινθόκτιστους ναούς, στις 105 ενορίες και κοινότητες και στους 100 κατηχητές και κατηχήτριες. Το κατεξοχήν ανθρωπιστικό έργο των ιεραποστολών ολοκληρώνουν 18 ιατρεία, 1 μικρό κεντρικό νοσοκομείο, 9 ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων, 19 οικοτροφεία, 99 σχολεία με 650 δασκάλους και πάνω από 20000 μαθητές-τριες. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν επενδυθεί στον τομέα της εκπαίδευσης 2.000.000.000 σελλίνια Ουγκάντας (580.000€)

Ι.Μ. Ζάμπιας και Μαλάουι (Κλιμάκιο Μαλάουι): Η ιεραποστολική ομάδα διένειμε ανθρωπιστική βοήθεια, τέλεσε ομαδικές βαπτίσεις και ανέλαβε εξορύξεις πηγαδιών για ανεύρεση πόσιμου ύδατος.³ Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στο δημοτικό σχολείο εκτός από το κανονικό πρόγραμμα τα παιδιά ακολουθούν και ορθόδοξο πρόγραμμα-κάτι που επισφραγίζει τον αγώνα της εξωτερικής ιεραποστολής-, χαρακτηριστικά του οποίου είναι η λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης με ορθόδοξα

βιβλία στην αγγλική και την τοπική γλώσσα. Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι η έναρξη των μαθημάτων γίνεται με όλους τους μαθητές να απαγγέλουν το τρισάγιο και το σύμβολο της Πίστεως, ενώ κάθε Παρασκευή τελείται ομιλία και μία φορά το μήνα αγιασμός και Θεία Λειτουργία.²

Ι.Μ. Γουινέας: Η ιεραποστολική δραστηριότητα στην περιοχή έχει ως κέντρο τον ιερό ναό του Αγ. Μωυσέως του Αιθίοπος που έχει ιδρύσει δημοτικό σχολείο, κατάλυμα φιλοξενίας των ακρωτηριασμένων παιδιών από νάρκες και εργαστήριο κατασκευής τεχνητών μελών για θύματα εμφύλιου πολέμου. Ακόμα λειτουργεί ορθόδοξη παιδαγωγική ακαδημία με αίθουσες, βιβλιοθήκες, εργαστήριο Η/Υ. Πολύ σημαντική ενέργεια των ιεραποστολικών ομάδων είναι η αγορά του πρώτου λεωφορείου στη Γουινέα και η διάνοιξη τριών πηγαδιών

Ι.Μ. Μαδαγασκάρης: Ένα από τα μεγάλης αξίας έργα των ιεραποστολικών ομάδων είναι η κατασκευή 3ης υδατοδεξαμενής σε απομακρυσμένη από το κέντρο περιοχή. Εξίσου σημαντική για τη διαβίωση των γηγενών είναι η προσφορά βοήθειας σε πλημυροπαθείς με τρόφιμα και ρούχα

Ι.Μ. Ειρηνουπόλεως: Η θεμελίωση του Ι.Ν. Αγίας Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης, η χειροτονία κληρικών και η χειροθεσία 13 αναγνωστών και κατηχητών αποτελούν την επισφράγιση της ιεραποστολικής δράσης στην περιοχή, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία

της (ημιτελούς) παιδικής κλινικής «Αγ. Παντελεήμονας».

Ι.Μ. Νιγηρίας: Ανάμεσα στα επιτεύγματα των ιεραποστολικών ομάδων συγκαταλέγεται η ανέγερση του πρώτου ορθόδοξου ναού του Άγιου Χαράλαμπος. Ενώ η βάπτισμα 50 παιδιών και ενηλίκων και η χειροτονία μονίμου εφημέριου επισφραγίζουν τη θεμελίωση της Ορθοδοξίας. Αξίζει ακόμα να αναφερθεί ότι τέθηκε ο θεμέλιος λίθος σε σχολεία.³

Όποιος αποδέχεται το παγκόσμιο όραμα και την αποστολική ευθύνη της Ορθόδοξης Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα Έθνη» (Ματθ. κη', 19) αποφασίζει να συμμετάσχει και αυτός σ' αυτήν την αποστολή με αισθήματα αγάπης, θυσίας και ευθύνης ως πιστός Χριστιανός και «πορεύεται» προς τους αδελφούς που αγνοούν την Αλήθεια του Ευαγγελίου. Έτσι ικανοποιείται η ψυχική του ανάγκη να κάνει και τους άλλους ανθρώπους μετόχους στη θεία ζωή και αγάπη που ο ίδιος ζει. Έτσι στην πράξη αποδεικνύεται η πίστη του. Έτσι ζει τη χαρά της θυσίας και τις πολλαπλές ευλογίες του Θεού στη ζωή του και στην οικογένειά του.

Επιμέλεια:

Θοδωρής Παπαμιχάλης
Σπουδαστής Σ.Σ.Α.Σ. Ιατρικής

Παραπομπές

- ¹ «Εξωτερική Ιεραποστολή», τριμηνιαίο περιοδικό, τεύχος 210, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2010
- ² «Εξωτερική Ιεραποστολή», τριμηνιαίο περιοδικό έτος, τεύχος 221, Ιούνιος 2013
- ³ «Εξωτερική Ιεραποστολή», τριμηνιαίο περιοδικό έτος, τεύχος 222, Σεπτέμβριος 2013

Η Νεολαία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Λευκορωσίας

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Λευκορωσίας είναι εξαρχία¹ της Ρώσικης Ορθόδοξης Εκκλησίας. Επικεφαλής της είναι ο Μητροπολίτης Μινσκ και Σλουτσκ Φιλάρετος, Πατριαρχικός Έξαρχος πάσης Λευκορωσίας. Το 80% περίπου του πληθυσμού της Λευκορωσίας είναι χριστιανοί, βαπτισμένοι στην ορθόδοξη εκκλησία, αλλά οι πιστοί που παίρνουν μέρος στα Μυστήρια της Εκκλησίας είναι κατά πολύ λιγότεροι. Η Εκκλησία στην Λευκορωσία δεν έχει οικονομική υποστήριξη από το κράτος και ζει με τις δωρεές.

Σήμερα στη Λευκορωσία υπάρχει άνηψη της Ορθοδοξίας. Μετά τα μαύρα χρόνια της Σοβιετικής Ένωσης, όπου οι κληρικοί διώκονταν μέχρι θανάτου, οι εκκλησίες έκλειναν, καταστρέφονταν κι ο κόσμος απαγορευόταν να έχει χριστιανικές σκέψεις, σήμερα στην πατρίδα μας έχουμε μια δεύτερη γέννηση της Ορθοδοξίας.

Από την γενιά των γονιών μας,

που βγήκε από 'κείνα τα χρόνια, οι περισσότεροι δεν έχουν χριστιανικές αξίες, γιατί τότε οι βαπτίσεις γίνονταν κρυφά και οι πιστοί θεωρούνταν τρελοί. Μόλις στην δεκαετία του '90 ο κόσμος μπόρεσε να μπει στην εκκλησία ελεύθερα, χωρίς να φοβάται ότι θα τον διώξουν από τη δουλειά ή το Πανεπιστήμιο. Η παράδοση της εκκλησιαστικής ζωής διακόπηκε εδώ και πολλά χρόνια, γι' αυτό σήμερα ξεκινάμε απ' την αρχή. **Είναι δύσκολη διαδικασία, αλλά οι άνθρωποι κατανοούν όλο και περισσότερο την ύπαρξη του Θεού και σιγά σιγά εκκλησιάζονται.**

Συγκεκριμένα ο κόσμος δέχεται την Ορθοδοξία, θεωρεί καλό το να πιστεύει στον Θεό και να επιδιώκει να γίνει καλύτερος άνθρωπος. Εάν, όμως, πηγαίνεις στην εκκλησία κάθε Κυριακή και συμμετέχεις στα Μυστήρια σε θεωρούν φανατικό ή όταν περνάς με το λεωφορείο από καμιά εκκλησία και θες να κάνεις τον σταυρό σου σε κοιτάζουν σαν να έκανες κάτι επαισύντο. Στο σημείο αυτό, βέβαια, φταίμε εμείς οι Ορθόδοξοι που δεν έχουμε το θάρρος να ομολογούμε την πίστη μας σε όλα τα μέρη που βρισκόμαστε.

Ο περισσότερος κόσμος πάει στην εκκλησία μόνο για να ανάψει

κερί και στις μεγάλες γιορτές. Για παράδειγμα στα Θεοφάνεια έρχονται να πάρουν το αγιασμένο νερό, χωρίς να καταλαβαίνουν τι σημαίνει αυτό. Το Πάσχα, επίσης, έρχεται πάρα πολύς κόσμος, αλλά πάει μόνο για να αγιάσει το φαγητό, στην αυλή της εκκλησίας συνήθως, και φεύγει χωρίς τις περισσότερες φορές καν να μπει στην εκκλησία. Τα παιδιά βαπτίζονται συχνά. Τα μη βαπτισμένα παιδιά είναι εξαίρεση. Αλλά κι εδώ το ίδιο πράγμα. Οι γονείς βαπτίζουν το παιδί για να έχει την προστασία του Θεού, να έχει υγεία, να είναι καλό παιδάκι και να υπακούει τους γονείς του. Καλός ο σκοπός, αλλά πέρα απ' το Μυστήριο, το παιδί δεν μαθαίνει για το Θεό ούτε από τους γονείς ούτε από τους νονούς.

Έτσι είναι δυστυχώς οι περισσότεροι ορθόδοξοι, αλλά έχουμε πολλές ορθόδοξες οικογένειες. **Οι εκκλησίες είναι γεμάτες και χτίζουμε καινούργιες προκειμένου να χωράει ο κόσμος στις μεγάλες πόλεις. Έχουμε γεμάτα και τα μοναστήρια.** Στο Μινσκ π.χ. βρίσκεται η γυναικεία Μονή της Αγίας Ελισάβετ, η οποία έχει περίπου 80 μοναχές και οι περισσότερες είναι νέες, ενώ αρκετά είναι τα αγόρια που θέλουν να γίνουν ιερείς.

Η νεότητα δεν αδιαφορεί

Σήμερα είναι πολύ δύσκολο να είσαι νέος, διότι ο σημερινός κόσμος σου προσφέρει πολλά και από αυτά τα πολλά πρέπει να διαλέξεις το χρήσιμο. Ο καθένας βρίσκεται μπροστά στην επιλογή μεταξύ του καλού ή του κακού, της αυταπάτης (ανδραγαθίας) ή της κατα-

νάλωσης. **Για τον πιστό εν τω Χριστώ, όμως, είναι πιο εύκολο να κάνει σωστή επιλογή, γιατί ο Θεός παίρνει το χέρι του τέκνου Του και το πηγαίνει προς το Φως της παντοτινής ζωής.** Ο νέος ορθόδοξος προσπαθεί να μιμείται τον Δημιουργό του, να

¹ Εκκλησιαστική περιφέρεια, όπου εδρεύει αντιπρόσωπος Πατριαρχείου ή Μητροπόλεως

φέρνει την αγάπη και τη χαρά σ' αυτό τον κόσμο, να ζει κάθε μέρα ωφέλιμα για την ψυχή του και για τους άλλους. Έτσι, αρχίζει να ψάχνει για άλλους ανθρώπους που δεν αδιαφορούν. Μαζί είναι δύναμη, μαζί μπορούν να κάνουν πιο πολλά καλά.

Έτσι, στην Λευκορωσία οι πιο μεγάλες ενορίες έχουν τις αδελφότητες, όπου μπαίνουν συνήθως οι νέοι αυτής της ενορίας. Προς το παρόν ο αριθμός τους είναι περί τις 200, με τις πιο δραστήριες να είναι γύρω στις 40, αλλά υπάρχει μια ανοδική τάση, καθώς εμφανίζονται πολλές καινούργιες αδελφότητες. Οι αδελφότητες πάντα ανήκουν σε μια εκκλησία/ενορία. Για παράδειγμα, εγώ πηγαίνω στην εκκλησία των Οσίων Γερόντων της Ιεράς Μονής της Όπτινα που είναι κοντά στο σπίτι μου. Εκεί πηγαί-

νουν κι άλλοι νέοι κι όλοι μαζί είμαστε στην **Αδελφότητα του Σεραφείμ Σαρόβ** -κάθε αδελφότητα είναι αφιερωμένη σε έναν Άγιο ή Αγίους. Ο προϊστάμενος διορίζει τον ιερέα, ο οποίος ασχο-

λείται με την συντροφιά των νέων (σ' εμάς αδελφότητα και συντροφιά είναι το ίδιο). Κάθε εβδομάδα, όταν βρισκόμαστε όλοι μαζί (στην αδελφότητά μας την Κυριακή) έρχεται κι ο ιερέας μας, ο πνευματικός πατέρας της αδελφότητας, με τον οποίο συζητάμε διάφορα πνευματικά θέματα και δίνουμε απαντήσεις στα διάφορα ερωτήματά μας. Κάθε συντροφιά αποτελείται περίπου από 30 άτομα. Στο Μπρεστ, μια πόλη στη νοτιοδυτική της Λευκορωσίας, υπάρχει η μεγαλύτερη αδελφότητα στη Λευκορωσία, που

έχει 200 άτομα. Η ηλικία των μελών είναι σε γενικές γραμμές από 16-33 ετών. Οι νέοι συνήθως πηγαίνουν στις συντροφίες όσο είναι ελεύθεροι. Μετά οι υποχρεώσεις του γάμου, δεν αφήνουν χρόνο. Εδώ οι ορθόδοξοι παντρεύονται πολύ νωρίς. Οι περισσότεροι φίλοι μου ηλικίας 20-26 είναι ήδη παντρεμένοι και έχουν παιδιά.

Μερικές, ακόμη, βασικές πληροφορίες για τις αδελφότητες είναι οι εξής:

Στο Μινσκ υπάρχει μια Κατηχητική Σχολή για μεγάλους, όπου πηγαίνουν και οι νέοι μας. Εκεί μαθαίνουν την Ιστορία της Εκκλησίας, τη σλαβική γλώσσα, την γλώσσα της εκκλησίας, διαβάζουν το Θείον Ευαγγέλιο και τους Αγίους Πατέρες, κ.α.. Η σχολή είναι διετής και τελειώνοντας μπορεί κανείς να διδάσκει κατηχητικό τις Κυριακές.

Τις παραμονές των εορτών οι εκκλησίες έχουν πάρα πολλές προετοιμασίες και τότε οι νέοι καλούμαστε να βοηθήσουμε. Καθαρίζουμε τον Ναό, συγυρίζουμε την αυλή, βάζουμε διάφορα στολίδια. Έτσι, ο κοινός κόπος μας ενώνει ακόμη περισσότερο.

Στις μεγάλες εορτές, όπως τα Χριστούγεννα και την Ανάσταση, επισκεπτόμαστε τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, που βρίσκονται μέσα στο σπίτι και δεν έχουν την δυνατότητα να βγουν έξω. Είναι πολύ σημαντικό να μοιράζεσαι την χαρά σου με τους ανθρώπους που δεν μπορούν να έρθουν στην εκκλησία, ιδιαίτερα στα πανηγύρια.

Οι εθελοντές μας, δηλαδή οι νέοι μας, αφιερώνουν πολύ χρόνο στα ορφανά παιδάκια. Τα επισκέπτονται συχνά, κάνουν βόλτες μαζί τους, τους διαβάζουν, κάνουν μαζί τους τις ασκήσεις για το σχολείο, παίζουν κτλ. Προσπαθούν, ακόμη, να κατηχούν τους μικρούς τους φίλους. Επιπλέον, οργανώνονται προσκυνηματικές εκδρομές και θερινές κατασκηνώσεις, ενώ ετοιμάζονται και χριστιανικές παραστάσεις που

λαμβάνουν χώρα τις λαμπρές μέρες μετά τα Χριστούγεννα και την Ανάσταση. Μερικοί έχουν βαπτίσει ορφανά παιδάκια και τώρα είναι νονοί και νονές τους. Διατηρούν σχέσεις μαζί τους, ακόμη και όταν αυτά μεγαλώσουν και βγουν από το ορφανοτροφείο.

Μια άλλη δραστηριότητα είναι η εύρεση οικονομικών πόρων για να πραγματοποιηθούν τα έργα ελεημοσύνης. Όπως προείπα, στην Λευκορωσία η εκκλησία δεν έχει οικονομική υποστήριξη από το κράτος, πρέπει να ψάχνει κανείς για χορηγούς. Γι' αυτό οι εθελοντές μας παίρνουν μέρος σε ορθόδοξες εκθέσεις, όπου δείχνουν προβολές για τα ορφανοτροφεία και πουλάνε διάφορα χειροποίητα πράγματα.

Βασικά η πνευματική τροφодοσία και ενίσχυση των μελών είναι ο κύριος σκοπός της ύπαρξης κάθε συντροφιάς, αλλά κάθε συντροφιά έχει και τις δικές τις δραστηριότητες. Για παράδειγμα μια αδελφότητα μπορεί να μην ασχολείται πολύ με την κοινωνική δράση, αλλά να οργανώνει περισσότερες συζητήσεις, συναντήσεις με ιερείς, λιτανείες κτλ. Άλλη συντροφιά μπορεί να ασχολείται περισσότερα με τα ορφανά παιδιά. Ο κύκλος δραστηριοτήτων των συντροφιών μας είναι πολύ μεγάλος. Υπάρχει περίπτωση να πηγαίνεις στην εκκλησία που είναι κοντά σου και να ανήκεις στην άλλη αδελφότητα, γιατί οι δραστηριότητές της σε ενδιαφέρουν πιο πολύ.

Εκτός αυτών, υπάρχει η Ένωση Νέων της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Λευκορωσίας, η οποία ενώνει όλες τις αδελφότητες της Λευκορωσίας.

Στην Λευκορωσία οι πιο μεγάλες ενορίες έχουν τις αδελφότητες, όπου μπαίνουν συνήθως οι νέοι αυτής της ενορίας

Αυτή η Ένωση οργανώνει διάφορες δραστηριότητες, όπως συνέδρια, συγκεντρώσεις, συναντήσεις για θρησκευτικά ερωτήματα, οργανώνει προσκυνηματικές εκδρομές και λιτανείες. Προϊστάμενός της είναι ο επίσκοπος του Γκρόντνο και του Βολκοβίσκ, κ. Αρτέμιος, αλλά η κινητήρια δύναμη για όλα αυτά είναι οι ίδιοι οι νέοι. Για μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα αναφέρω μια εκδήλωση που έγινε στις 28-30 Οκτωβρίου 2011:

Υπό την ευλογία του Μητροπολίτη Μινσκ και Σλουτσκ Φιλάρετου, Πατριαρχικού Έξαρχου πάσης Λευκορωσίας έγινε το εκπαιδευτικό φόρουμ "Quo vadis" (= "Πού πας;") σε ένα ωραίο μέρος- τουριστικό θέρετρο της Λευκορωσίας κοντά στη λίμνη Νάροτς, το οποίο συγκέντρωσε 200 νέους ορθόδοξους από την Λευκορωσία, την Ουκρανία και την Ρωσία.

"Quo vadis" - το ερώτημα που μας κάνει να σκεφτούμε αν ζούμε με σωστό τρόπο, αν γνωρίζουμε την κατεύθυνσή μας, αν είναι σωστές οι αξίες της ζωής μας. Το κύριο θέμα του φόρουμ ήταν: "Ο νέος του 21ου αιώνα, πως βλέπουμε τον εαυτό μας". Προσκεκλημένοι ομιλητές ήταν ιερείς, μοναχοί, ψυχολόγοι κ.α. από τη Λευκορωσία και την

Ουκρανία. Για τους συμμετέχοντες προσφέρθηκαν πολλά ερωτήματα και ο καθένας μπορούσε να διαλέξει εκείνο που τον ενδιέφερε.

Τα βασικότερα θέματα που συζητήθηκαν στο φόρουμ ήταν:

1. Το Μυστήριο "Ευχαριστία".
2. Πως να προσεύχεται ο σημερινός άνθρωπος.
3. Ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες της σημερινής εποχής και ποια θέση έχει ο σημερινός νέος σ' αυτήν.
4. Η φιλοσοφία της κατανάλωσης.
5. Οι προκλήσεις της σημερινής κοινότητας.
6. Το καλό και το κακό από την άποψη της Ορθοδοξίας και της κοσμικής κοινότητας.
7. Η μόδα: αισθητισμός εις άτοπο.
8. Η Ορθοδοξία και το σπορ.

Οι συζητήσεις γίνονταν μέχρι το βράδυ και ύστερα υπήρχε ελεύθερος χρόνος για βόλτες μέσα στο δάσος, τραγούδια με κιθάρες. Το φόρουμ διήρκεσε από Παρασκευή μέχρι Κυριακή και τελείωσε με Θεία Λειτουργία, όπου οι περισσότεροι από μας κοινωνήσαμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού για να γίνουμε ένα σώμα..

Παρόμοιες εκδηλώσεις γίνονται περίπου τέσσερις με πέντε φορές το χρόνο. Κάθε εκδήλωση έχει το κύριο θέμα και καλούνται ομιλητές να το αναπτύξουν. Πάντα έρχεται πολύς κόσμος από όλα τα μέρη της Λευκορωσίας και εκεί μπορείς να βρεις καινούργιους φίλους.

Ένα άλλο σημαντικό γεγονός, που δεν υστερεί σε κλίμακα από το φόρουμ, είναι ο **Μεγάλος Χριστουγεννιάτικος Χορός (Ball)** που έλαβε χώρα φέτος στις 2 Φεβρουαρίου στο Μινσκ για έκτη φορά. Οι διοργανωτές είναι νέοι, εθελοντές από

διάφορες ενορίες του Μινσκ. Η εκδήλωση αυτή δεν έχει θεατές, όλοι όσοι έρχονται συμμετέχουν. Κάθε χρόνο παίρνουν μέρος περίπου 250 νέοι από πολλές περιοχές. Οι πρόβες ξεκινούν τρεις μήνες πριν, από εθελοντές που έχουν πτυχίο της Σχολής Μπαλέτου και μαθαίνουν στους νέους να χορεύουν ξεκινώντας απ' το μηδέν. Χορεύουν κλασσικούς χορούς, όπως το βαλς, ιστορικούς και παραδοσιακούς.

Μαθαίνουν τους κανόνες συμπεριφοράς για τα αγόρια και τα κορίτσια. **Οι χοροί, βέβαια, δεν είναι ο αυτοσκοπός. Οι συναντήσεις/ πρόβες έχουν πιο βασική ση-**

μασία: είναι τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων, είναι μια επιλογή ανάμεσα στις τόσες σημερινές μορφές διασκέδασης, είναι ένας δρόμος για να γνωρίσουν οι νέοι την εκκλησία, π.χ. πολύ συχνά έρχονται νέοι απλώς για να χορέψουν και δε θέλουν να έχουν καμία σχέση με την θρησκεία, αλλά στις πρόβες γνωρίζονται με τα ορθόδοξα παιδιά κι αρχίζουν να ενδιαφέρονται για τις αξίες της ζωής των ορθόδοξων.

Γενικότερα οι ορθόδοξοι νέοι στη Λευκορωσία σήμερα είναι πολύ ζωντανοί, δραστήριοι και ενωμένοι. Η Ορθοδοξία δεν είναι ένα μέρος της ζωής μας, αλλά είναι ΤΡΟΠΟΣ της ζωής μας!

Ευχόμαστε στους αδελφούς μας από την Ελλάδα, την ευλογία του Θεού για να πηγαίνουν τα έργα σας καλά και να έχετε πάντα σύμπτωση κι αγάπη μεταξύ σας!

Επιμέλεια:

Katerina Polonejchik
(Κατερίνα Πολονέϊτσικ)
Καθηγήτρια Νέων Ελληνικών
Οργανώτρια του ετήσιου
Winter Ball

Θέματα Πνευματικής Ζωής

ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΕΝΤΟΛΩΝ (Β')

1. Ό πνευματικός νόμος των θείων εντολών

Στην πατερική γραμματεία υπάρχει ο λεγόμενος πνευματικός νόμος, ο νόμος δηλαδή που έχει θεσπίσει ο Θεός δημιουργώντας τον άνθρωπο και βάσει του οποίου πρέπει αυτός να ζει την ζωή του (Βλ. Μάρκου Άσκητου, Περὶ νόμου πνευματικού, Φιλοκαλία Α', 96-108). Όπως υπάρχει ο φυσικός νόμος, τον οποίο εάν παραβεί ο άνθρωπος, υφίσταται συνέπειες (και όχι τιμωρίες κατά την Όρθοδοξη άποψη), έτσι υπάρχει και ο πνευματικός νόμος. Η παραβίαση των θείων εντολών έχει θλιβερές επιπτώσεις στον άμαρτάνοντα, οι οποίες μπορεί να λειτουργήσουν ως παιδαγωγίες και αφορμές για την ριζική και γνησία μετάνοιά του. Όπως ένας άνθρωπος εάν άψηφήσει τον (φυσικό) νόμο της βαρύτητας και πέσει από ένα ύψηλο μέρος θα ύποσεί τραυματισμό, κατάγματα, ή άκόμη και θάνατο πλῆγμα, κατά παρόμοιο τρόπο ο άνθρωπος που παραβιάζει τις εντολές του Χριστού (τον θείο και πνευματικό νόμο της ζωής των ανθρώπων) υφίσταται άρνητικές συνέπειες: χάνει την εἰρήνη της ψυχής του, άπομακρύνεται (τροπικά) από τον Θεό, χαλάει τις σχέσεις αγάπης και έμπιστοσύνης με τους συνανθρώπους του, κάνει κακό στον εαυτό του και στο περιβάλλον του. Ό πνευματικός νόμος λειτουργεί άκόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ο άνθρωπος έχει φιμώσει την φωνή της συνειδήσεώς του και δεν άκούει πλέον τους έλέγχους της. Είναι δυστυχισμένος και ταλαίπωρος, έστω και εάν δεν το όμολογεί πουθενά.

2. Πλήρωμα νόμου ή αγάπη

Η πρώτη και μεγάλη εντολή κατά τον Κύριο μας είναι η αγάπη στην διπλή της διάσταση: «αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου εν όλη τη καρδιά σου και εν όλη τη ψυχῇ σου και εν όλη τη διανοίᾳ σου αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν. εν ταύταις ταῖς δυσὶν

έντολαῖς όλος ο νόμος [του Μωυσέως] και οι προφήται κρέμονται» (Ματθ 22: 37-40). Και κατά τον άπόστολο Παύλο «πλήρωμα νόμου ή αγάπη» (Ρωμ. 13: 10). Η αγάπη άποτελεί την εκπλήρωση όλων των θείων εντολών, όλοκληρου του νόμου του Θεού. «Ο γάρ αγαπών τον έτερον νόμον πεπλήρωκε· τὸ γάρ οὐ μοιχεύεις, οὐ φονεύεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, και εἴ τις έτέρα έντολή, εν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, εν τῷ αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν» (Ρωμ. 13: 8-9. Πρβλ. Γαλ. 5: 14). Οι μεγάλες άμαρτίες, όνομάζονται και θανάσιμες, έπειδὴ επιφέρουν (εάν δεν ιαθούν διὰ της Μετανοίας και Έξομολογήσεως) τον θάνατο της ψυχῆς του ανθρώπου (την άπομάκρυνσή του από τον Θεό). Τέτοιες είναι ή έκπιωση από την αγάπη πρὸς τον Θεό (άπιστία, ειδωλολατρία, αίρεση) και την αγάπη πρὸς τον συνάνθρωπο (φόνος, μοιχεία, κλοπή, ψεύδος, κλπ.).

3. Προϋποθέσεις τηρήσεως των εντολών

Η τήρηση των εντολών του Χριστού πρέπει να συντελεῖται ἐξ αγάπης πρὸς Αὐτόν. Τὸ κίνητρο του φόβου μόνον ως προκαταρκτικό στάδιο (πρὶν την αγάπη) μπορεί να γίνει άνεκτό, διότι «ή τελεία αγάπη έξω βάλλει τον φόβον» (Α΄ Ιω 4: 18). Ο Κύριος μᾶς έχει διδάξει: «εάν αγαπάτε με, τὰς έντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε» (Ιω. 14: 15). Τηρούμε τις έντολές έπειδὴ αγαπάμε τον Χριστό.

Κατά δεύτερο ή τήρηση των θείων εντολών γίνεται όταν ο άνθρωπος ύπακούει τον Κύριο Ίησού Χριστό. Έμπιστεύεται ο άνθρωπος τον Θεάνθρωπο ότι γνωρίζει καλύτερα τις ανάγκες και την φύση της ύπαρξεώς του και ότι οι έντολές έδόθησαν ακριβώς για να οδηγηθῇ ο άνθρωπος στην τελειότητα και στην όμοιωσή του με τον Θεάνθρωπο.

Ό άνθρωπος τηρών τις έντολές του Θεού, πρέπει να διακατέχεται άπαραιτήτως από ταπεινό φρόνημα. Νά θεωρεῖ ότι ή έφαρμογή του θείου

θελήματος δεν γίνεται μόνον από τις ανθρώπινες προσπάθειες, αλλά συνεργεῖ σέ αὐτήν και ή θεία Χάρις, ή οποία συμπληρώνει και όλοκληρώνει τις ανθρώπινες προσπάθειες. Γι' αυτό και ο Κύριος μᾶς συμβουλεύει ότι «όταν ποιήσετε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ότι δοῦλοι άχρεοί έσμεν, ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν» (Λουκ. 17: 10).

Ό χριστιανός γνωρίζει ότι ή τήρηση των εντολών του Χριστού άπαιτεῖ ισόβιο άγώνα και άσκηση, γι' αυτό συνεχώς παλεύει και προφυλάσσει τον εαυτό του από την επιθέσεις του πονηρού και την πολυκέφαλη άμαρτία, που βλαστάνει ένεκα άπροσεξίας και άμελείας. Όσο άγωνίζεται, τόσο διαπιστώνει στα πράγματα ότι ο ζυγός των θείων εντολών είναι έλαφρύς (Ματθ 11: 30): είναι φτιαγμένος κατά την φύση και τις δυνατότητες των ανθρώπων και γίνεται έλαφρύτερος μέσα από την οὐράνια εἰρήνη και θεία εὐλογία που δέχεται ό τηρών τις έντολές του Χριστού. «Διὰ τούτο ήγάπησα τὰς έντολὰς Σου ὑπὲρ χρυσίον και τοπάζιον» άναφωνεῖ ο ψαλμωδός (Ψαλμ. 118: 127).

4. Μέθοδος και όχι σκοπός

Οί άγιοι Πατέρες της Έκκλησίας διδάσκουν ότι ή τήρηση των εντολών του Χριστού είναι, όπως συνολικά όλες οι μορφές άσκήσεως, μέθοδος και όδός πρὸς την τελείωση του ανθρώπου και την έπιτυχία του να όμοιωθεῖ με τον Θεό, και όχι αυτοσκοπός. «Και γάρ αί νηστεῖαι και άγρυπνῖαι και ή μελέτη των Γραφών και ή γύμνωσις του πλούτου και ή άποταγή όλου του κόσμου, οὐκ έστι τελειότης, καθά εἴρηται, αλλά τελειότητος έργαλεῖα. Έπειδὴ οὐκ εν τούτοις εύρίσκεται ή τελειότης, αλλά διὰ τούτων προσγίνεται» (Κασσιανού Ρωμαίου, Πρὸς Λεόντιον ήγούμενον, Φιλοκαλία Α', 83).

Επιμέλεια

Γ.Κ.Άγγελόπουλος

Συμβαίνουν...

ΠΡΩΗΝ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΗΣ ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥ HARVARD ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΤΗ ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

Ο Dr. Eben Alexander, Νευροχειρουργός του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, και ένας από τους σημαντικότερους πρώην σκεπτικιστές για τη ζωή μετά τον θάνατο, επανήλθε ύστερα από κώμα 7 ημερών και μίλησε για την εμπειρία του. Σε μια πολύκροτη εκπομπή του ABC channel που έσπασε σε θεαματικότητα κάθε ρεκόρ, ο καθηγητής Νευροχειρουργικής του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ Εμπεν Αλεξάντερ περιέγραψε το «ταξίδι» του. Στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, στη Βοστώνη, με τους πλέον έγκριτους Νευροχειρουργούς και Νευροψυχιάτρους παγκοσμίως, οι νοσοκόμες εξέταζαν το σώμα του Alexander που είχε υποστεί βαριά βακτηριακή μηνιγγίτιδα, επανειλημμένως, ανοίγοντας τα βλέφαρα και φωτίζοντας τα μάτια του, αναφέροντας κάθε μέρα, σύμφωνα με το επίσημο ιστορικό, ότι "nobody was there". Ο καθηγητής νευροχειρουργικής του πιο έγκυρου στο κόσμο Κέντρου Γνώσης της Ιατρικής, του Χάρβαρντ, που λόγω ειδικότητας είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος να γνωρίζει τις λειτουργίες, τα όρια και τους μηχανισμούς κάθε νευρώνα του ανθρώπινου εγκεφάλου, έχει ήδη αποδείξει με το παράδειγμα του, σε επιστημονικούς όρους ότι η εμπειρία και η ανάμνηση, με τις εικόνες ζωντανές αφότου ξύπνησε από το κώμα, είναι απολύτως αδύνατον να συνέλθουν σε ανθρώπινο εγκέφαλο με τόσο μολυσματική βακτηριακή μηνιγγίτιδα η οποία είχε εξαφανίσει, από τον δικό του εγκέφαλο, κάθε επίπεδο γλυκόζης. Ο Νευροχειρουργός δήλωσε στην εκπομπή ότι κατά τη διάρκεια του κώματος είχε μια επιθανάτια εμπειρία του Θεού και του Παραδείσου, τόσο έντονη που τον έκανε όταν επανήλθε πλήρως να μπορεί να την περιγράψει και να αλλάξει, όπως ομολόγησε, ολόκληρη την κοσμοθεωρία του για το Θεό και τη ζωή που Εκείνος χαρίζει μετά το βιολογικό θάνατο. «Γνωρίζω ότι πολλοί θα το αποδώσουν σε παραίσθηση, αλλά εγώ επιστημονικά αποδεικνύω ότι δεν ήταν ούτε όνειρο ούτε παραίσθηση, ούτε μυθοπλασίες... Τα επίπεδα της γλυκόζης που με μια βακτηριακή μηνιγγίτιδα πέφτουν από 100 στο 80 - 60, και με μια επιθετική μηνιγγίτιδα φτάνουν στο 20, σε μένα είχαν φτάσει στο 1. Κανένας ασθενής δε θα θυμόταν τίποτα σε αυτά τα επίπεδα, ούτε ο εγκέφαλος θα ήταν ικανός να τα παράξει». Ο Alexander ήδη εξέδωσε βιβλίο με τίτλο «Απόδειξη Παραδείσου» («Proof of Heaven») προτρέποντας τη σύγχρονη Επιστήμη να αλλάξει αντίληψη για την αντίληψή μας, τον Θεό και τον Παράδεισο («rich ultra-real world»).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ONLINE ΤΗ «ΖΩΗ»!

Το ιστορικότερο εκκλησιαστικό περιοδικό, η «ΖΩΗ» που πρωτοξεκίνησε από τον ιδρυτή της ομώνυμης Αδελφότητας Θεολόγων, μακαριστό Αρχιμ. Ευσέβιο Ματθόπουλο και κυκλοφορεί ανελλιπώς πάνω από έναν αιώνα μπορούν πλέον και οι νεώτεροι να το διαβάσουν ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας της Χριστιανικής Ενώσεως Επιστημόνων, www.xee.gr. Στην ιστοσελίδα της Χ.Ε.Ε. που είναι υπό αναμόρφωση μπορεί κανείς να διαβάσει επίσης και τις «Ακτίνες», καθώς και τον «Κόσμο της Ελληνίδος». Μια πολύ ωραία πρωτοβουλία, ώστε και οι νέοι στην ηλικία να έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν το Ευαγγέλιο κάθε Κυριακής με κατανοητό σχολιασμό και επίκαιρα πνευματικά θέματα. Τέλος, με χαρά ενημερωθήκαμε και για την ιστοσελίδα της Χριστιανικής Στέγης Καλαμάτας την οποία και σας προτρέπουμε να επισκεφθείτε www.xristegi.gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΤΟΥ ASSOCIATED PRESS ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

Στο αφιέρωμα αυτό έγινε αναφορά στην ιστορία της Σχολής και επισημάνθηκε ότι, αν και είναι κλειστή για περισσότερο από τέσσερις δεκαετίες, αποτελεί ένα από τα εξέχοντα μνημεία της Ορθόδοξης Εκκλησίας και διατηρείται σε άριστη κατάσταση, με την ελπίδα ότι μπορεί κάποια μέρα να εκπαιδεύσει ξανά τους μελλοντικούς πατριάρχες και κληρικούς. «Η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, βρίσκεται χτισμένη στην κορυφή ενός λόφου στο νησί Heybeli (Πριγκηποννήσια) στα ανοικτά των ακτών της Κωνσταντινούπολης και πριν κλείσει από τις τουρκικές αρχές το 1971, με ένα τουρκικό νόμο που απαιτούσε την ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση να ελέγχεται από το κράτος, ήταν η κύρια Θεολογική Σχολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης. Παρά την πίεση από τις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, το νομικό πλαίσιο που αφορά στην Χάλκη, παραμένει στάσιμο», σημειώνει το πρακτορείο ειδήσεων. Στο αφιέρωμα έγινε αναφορά και στις παλαιότερες δηλώσεις του Τούρκου Πρωθυπουργού: «Ο Ερντογάν είπε ότι η επαναλειτουργία της Χάλκης εξαρτάται από τα αμοιβαία μέτρα που θα πάρει η γειτονική Ελλάδα όσον αφορά στα δικαιώματα των μουσουλμάνων στη χώρα: «Δεν γίνεται να επαναλειτουργούμε ορθόδοξες σχολές στην Κωνσταντινούπολη, όταν στην Αθήνα δεν υπάρχει ούτε ένα τζαμί. Από το 2002 ακούω μόνο υποσχέσεις από τις ελληνικές κυβερνήσεις, οπότε όταν οι υποσχέσεις γίνουν πράξεις, τότε μπορεί και η Χάλκη να λειτουργήσει ξανά».

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ

Μειωμένα κόμιστρα για τις πιο μικρές διαδρομές, μέσω της ευέλικτης τιμολόγησης, που θα χρεώνει τον επιβάτη των αστικών συγκοινωνιών σύμφωνα με τη διανυόμενη απόσταση θα φέρει το ηλεκτρονικό εισιτήριο, το οποίο αναμένεται να εφαρμοστεί το 2016, παρά το γεγονός ότι ο αρχικός σχεδιασμός ήθελε τη σταδιακή εγκατάσταση του συστήματος στα τέλη του 2014. Σύμφωνα με την «Καθημερινή», το χάρτινο εισιτήριο θα καταργηθεί και θα αντικατασταθεί από δύο τύπους ηλεκτρονικών καρτών, οι οποίες θα ακυρώνονται στους σταθμούς του Μετρό και του Ηλεκτρικού και στα οχήματα των λεωφορείων, τρόλεϊ και τραμ. Το «πολλαπλό» κόμιστρο (χωρίς μικροεπεξεργαστή) θα είναι μια ηλεκτρονική κάρτα, χωρίς επαφή, μνήμης στην οποία θα αποθηκεύεται χρηματική αξία, χρόνος ή αριθμός μετακινήσεων. Το δεύτερο κόμιστρο θα είναι η «κάρτα» (με μικροεπεξεργαστή) που θα αποτελεί ουσιαστικά τον αντικαταστάτη των μαζικών προϊόντων (μηνιαίες,

ετήσιες κάρτες, προϊόντα απεριοριστών διαδρομών κ.λπ.). Η επικύρωση θα γίνεται από απόσταση (γι' αυτό και η αναφορά στις κάρτες χωρίς επαφή) και θα είναι υποχρεωτική σε κάθε επιβίβαση. Στα μέσα σταθερής τροχιάς, η επικύρωση του εισιτηρίου θα είναι υποχρεωτική και κατά την αποβίβαση, καθώς έτσι θα ανοίγουν οι μπάρες επιτρέποντας την έξοδο του επιβάτη.

ΚΕΡΙΝΟ ΟΜΟΙΩΜΑ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΩΝ

Άλλη μια πρόκληση και ταυτόχρονα μια προσπάθεια παραχάραξης της Ιστορίας επιχειρούν τα Σκόπια. Όπως δημοσιεύθηκε στα ΜΜΕ της γείτονος, κέρινο ομοίωμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου θα είναι ανάμεσα σε εκείνα που θα φιλοξενηθούν στο νέο αρχαιολογικό μουσείο των Σκοπίων μαζί με άλλα δεκατέσσερα κέρνα ομοιώματα, μεταξύ των οποίων εκείνα του Φιλίππου Β', της Ολυμπιάδας, του Αριστοτέλη, του Φλάβιου και του Τσάρου Σαμουήλ θα τοποθετηθούν στο νέο αρχαιολογικό μουσείο των Σκοπίων, το οποίο θα εγκαινιασθεί εντός των επόμενων μηνών. Η διευθύντρια του νέου αρχαιολογικού μουσείου των Σκοπίων, Βεσέλα Τσεστόεβα δήλωσε ότι τα ομοιώματα του καθενός θα αποτελέσουν ξεχωριστή έκθεση εντός του αρχαιολογικού μουσείου και θα τοποθετηθούν χρονολογικά στην εποχή κατά την οποία έζησαν, ενώ στην είσοδο θα εκτεθεί αντίγραφο της μαρμάρινης σαρκοφάγου της Σιδώνας (γνωστή ως Σαρκοφάγος του Μεγάλου Αλεξάνδρου), η οποία φυλάσσεται στο αρχαιολογικό μουσείο Κωνσταντινούπολης.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΘΕΣΑΥΡΩΝ

Με αφορμή τον εορτασμό 100 χρόνων από το θάνατο του τσάρου Σαμουήλ Β', τον οποίο οι Βούλγαροι θεωρούν «Πατριάρχη» τους και ύστερα από πολυετείς διαπραγματεύσεις φαίνεται ότι τελικά οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Βουλγαρίας βρίσκονται κοντά σε συμφωνία για μια ιστορική ανταλλαγή. Οι βούλγαροι ζητούν τα οστά του τσάρου Σαμουήλ Β' με αντάλλαγμα προς τη χώρα μας περίπου 400 χειρογράφων που είχαν κλαπεί στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο από μοναστήρι των Σερρών. Τα οστά του βασιλιά Σαμουήλ ανακαλύφθηκαν στην Πρέσπα το 1969 μετά από ανασκαφές που διενήργησε ο καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Νικόλαος Μουτσόπουλος. Ο Σαμουήλ μετά την οριστική του ήττα από τον Βασίλειο το Βουλγαροκτόνο, στη μάχη του Κλειδιού το 1014, κατέφυγε στην Πρέσπα, όπου ο ίδιος είχε θάψει το λείψανο του Αγίου Αχιλλείου το οποίο είχε αρπάξει από τη Λάρισα. Εκεί πέθανε από καρδιακή προσβολή στις 6 Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓ. ΚΟΣΜΑ ΤΟΝ ΑΙΤΩΛΟ

Στην έκδοση επετειακού γραμματοσήμου προέβλεπαν τα Ελληνικά Ταχυδρομεία με θέμα τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, εξ αφορμής της συμπλήρωσης 300 ετών από τη γέννησή του. Η εκδήλωση την οποία διοργάνωσαν η Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας, ο Δήμος Θέρμου και τα ΕΛ.ΤΑ για την παρουσίαση του γραμματοσήμου πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δημαρχείου Θέρμου. Όπως σημείωσε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας, κ. Κοσμάς: «Να ευχηθούμε ο Άγιος Κοσμάς να στερεωθεί και να εδραιωθεί στις καρδιές όλων των Ελλήνων, όχι συναισθηματικά, αλλά ως Πατέρας της Εκκλησίας, γιατί υπήρξε ένας σύγχρονος Πατέρας της Εκκλησίας, που κήρυξε και μετέδωσε το Ευαγγέλιο, το οποίο αποτελεί το Φως του Χριστού σε όλο τον κόσμο. Ο Άγιος Κοσμάς προσφέρει Φως Χριστού στην κοινωνία και στην οικογένεια, την οποία η πολιτεία σήμερα κοντεύει να τη διαλύσει. Προσφέρει Φως Χριστού στη νεότητα, διδάσκοντας το Χριστό στα σχολεία που ίδρυσε». Από τη μεριά του, ο Πρόεδρος των ΕΛ.ΤΑ., κ. Κωνσταντίνος Μελαχροινός, εξήγησε την απόφαση

έκδοσης του γραμματοσήμου λέγοντας: «Αποφασίσαμε να αποτυπώσουμε τη μορφή του Αγίου Κοσμά γιατί υπήρξε πολύ σύγχρονος σε σχέση με την εποχή του και γιατί στα σχολεία τα οποία ίδρυσε διδάσκονταν η ελληνική γλώσσα. Ο Άγιος Κοσμάς υπήρξε πατριώτης, υπήρξε και επαναστάτης, διότι δεν υπέκυψε σε εγχώριες και ξένες πιέσεις και έφθασε τον αγώνα του μέχρι τη θυσία».

Δραστηριότητες

8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Θεολογικό Σεμινάριο με γενικό θέμα "Εσχατολογία της Εκκλησίας" και ει-σήγηση με θέμα «Το τέλος του κόσμου και ο αντίχριστος», με εισηγητή τον κ. Ιωάννη Αγγελόπουλο, θεολόγο.

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Με το βλέμμα στη Θράκη», εκδήλωση μνήμης, που οργανώθηκε για την ακριτική μας Θράκη, το Σάββατο 14 Δεκεμβρίου και ώρα 19.00 στην αίθουσα του Αποστόλου Παύλου, οδ. Καρύτση 14 (πίσω από την παλιά Βουλή), με σκοπό να γνωρίσουμε την πολυκύμαντη ιστορία της και να συνειδητοποιήσουμε το χρέος μας σαν Έλληνες.

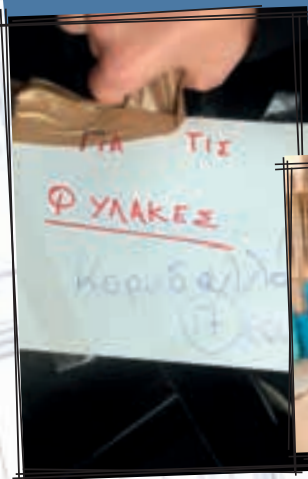
9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Συνάντηση των Αρθρογράφων του περιοδικού της Χ.Φ.Ε. «Παρεμβολή»

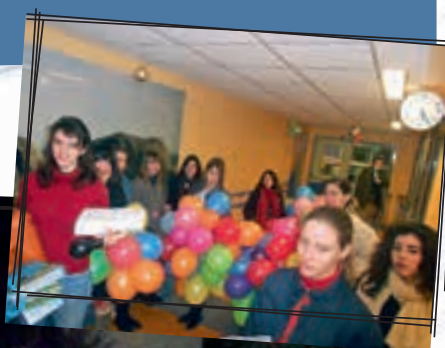
12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Εξόρμηση Φοιτητριών στις γυναι-κείες φυλακές του Κορυδαλλού

21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Χριστουγεννιάτικη Εξόρμηση Αγάπης φοιτη-τριών στο Παίδων Αγ. Σοφία.

23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

κολουθία των Ωρών των Χριστουγέννων στο πα-ρεκκλήσι του Απ. Παύλου στο Καρύτση 14

23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Προετοιμασία για την Χριστουγεννιάτικη
εξόρμηση των φοιτητών στη Θράκη

27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ – 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Εξόρμηση φοιτητών στη Θράκη

5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Εξορμήσεις ημερολογίου 2014 στον Άγιο Βασίλειο Μετσόβου, στην Αγία
Σοφία Ψυχικού και στο παρεκκλήσι του Απ. Παύλου (Καρύτση 14)

12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Πραγματοποιήθηκε Θεία Λειτουργία στο παρεκκλήσι του Αποστόλου Παύλου, Καρύτση 14. Στη συνέχεια ακολούθησε πρωινό και κοπή της βασιλόπι-
τας της Χ.Φ.Ε. στο εντευκτήριό του 4ου ορόφου.

19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

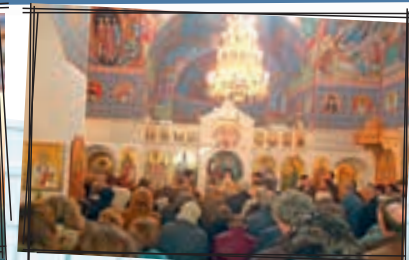
Θεολογικό Σεμινάριο με γενικό θέμα "Εσχατολογία της Εκκλησίας" και εισήγηση με θέμα «Η ανάσταση των νεκρών» με εισηγητή τον κ.Ιωάννη Αγγελόπουλο, θεολόγο.

27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Συνάντηση της δημοσιογραφικής συντροφιάς των «Ραδιοκαταγραφών»

27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Την Πέμπτη 30 Ιανουαρίου, εορτή των Τριών Ιεραρχών, συμμετείχαμε στη Θεία Λειτουργία στον ομώνυμο ιερό ναό της Πολυτεχνειούπολης

Η φωνή των Πατέρων

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου

«Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς...»

Πες μου, ποιος είναι θερισμός και γιατί ονόμασε έτσι αυτή τη διδασκαλία; Αν βέβαια ο θερισμός είναι κάτι που περατώνεται. Όταν λοιπόν το σπέρμα αφού έπεσε στις λαγόνες της γης νοπιστεί, ύστερα αφού διαβραχεί και φουσκώσει, γαντζωθεί στο τριγύρω χώμα, κι αφού αναπλωθεί σε πολλές ίνες, στείλει τις ρίζες προς το βάθος, πρώτα προβάλλει στην επιφάνεια, ύστερα, σιγά-σιγά ενώ τρέφεται και με ήλιο και με βροχή και με αγέρα, στην αρχή μεν κάποιο χλοερό βότανο και προβάλλει φύλλα απαλά, ύστερα βγάζει κάποιο άγουρο στάχυ, και αφού έλθει η καλαμιά κι ανθήρικες, θ' αποδώσει όλο τον καρπό. Τότε λοιπόν ο καλλιεργητής αφού ακονίσει δρεπάνι, διαλέγει θεριστές και αφού μαζέψει τον καρπό τον αποθηκεύει στο σπίτι. Λοιπόν, ο θερισμός είναι το τέλος κάθε κόπου και της γεωργίας. Πώς λοιπόν, πες μου, μιλεί για θερισμό ενώ τα πράγματα βρίσκονται ακόμη στις αρχές τους;

[...] Πώς λοιπόν ενώ την οικουμένη κάτεχαν τόσα πολλά κακά και ουδέποτε είχαν ριχτεί τα σπέρματα (γιατί παντού αγκάθια και τρίβολοι και κακά βότανα), ουδέποτε είχε η γη καθαριστεί, ούτε αλέτρι, είχε δουλέψει, ούτε αυλάκι ανοικτεί, μιλά για θερισμό και λέγει: Ο θερισμός πολὺς; Και για ποιο λόγο έτσι μιλεί το Ευαγγέλιο; Για ποιο; Επειδή τα πράγματα είχαν έτσι, επρόκειτο δε να τους στέλνει στα πέρατα της οικουμένης, ήταν δε φυσικό αυτοί να θορυβηθούν και να ταραζούνται και ν' αναρωτιούνται και να λένε: και πώς θα μπορούσε να γίνει δυνατό ενώ είμαστε έντεκα

(γιατί ο ένας είχε φαγωθεί από τα θηριά), απλοϊκοί, αγράμματοι, φτωχοί, άσημοι, γυμνοί, μ' ένα χιτώνα, χωρίς ποδήματα, ούτε ζώνη, ούτε ραβδί, ούτε δεκάρα κρατώντας, να περιοδεύσουμε ολάκερη την οικουμένη που σε τέτοια κατάσταση βρίσκεται, και να (τους) αποσπάσουμε μεν από την παλιά συνήθεια, να τους κάνουμε δε κατόχους των δογμάτων της νέας (θρησκείας) και να τους κηρύξουμε κάποια παράξενη γι' αυτούς διδασκαλία; [...] Ποιος δε, δεν θα μας κομματιάσει; Ποιος δε, δεν θα μας γκρεμίσει (σε βάραθρα); Πώς θα μπορέσουμε πάνω απ' όλα να ανοίξουμε το στόμα, να σταθούμε να συνομιλήσουμε, να παρουσιαστούμε σε τόσες μυριάδες; Πώς να καταλύσουμε το θυμό των τυράννων, τις επαναστάσεις του πλήθους, τις παγίδες των φιλοσόφων, τη δύναμη της παλιάς συνήθειας, τις επιβουλές δαιμόνων, ψυχές που κατέχονται από νωρίτερα από μύριες αρρώστιες; Πώς λοιπόν εμείς οι έντεκα να διορθώσουμε όλους αυτούς που βρίσκονται στην οικουμένη, οι απλοϊκοί τους σοφούς, οι

Πώς να καταλύσουμε το θυμό των τυράννων, τις επαναστάσεις του πλήθους, τις παγίδες των φιλοσόφων, τη δύναμη της παλιάς συνήθειας, τις επιβουλές δαιμόνων, ψυχές που κατέχονται από νωρίτερα από μύριες αρρώστιες; Πώς λοιπόν εμείς οι έντεκα να διορθώσουμε όλους αυτούς που βρίσκονται στην οικουμένη, οι απλοϊκοί τους σοφούς, οι γυμνοί τους οπλισμένους

γυμνοί τους οπλισμένους, οι αρχόμενοι τους άρχοντες, αυτοί που έχουν μια γλώσσα να συνομιλούν με μύριες λαλιές, και μ' έθνη βάρβαρα κι αλλόγλωσσα; Ποιος θα μας ανεχθεί εμάς που ούτε τις φωνές μας θα μπορούσαν να ακούσουν προσεκτικά;

Για να μην ταραζούνται αναλογιζόμενοι

τέτοια, ονόμασε το Ευαγγέλιο θερισμό λέγοντας κατά κάποιο τρόπο: όλα είναι προετοιμασμένα, όλα παρασκευασμένα • σας αποστέλνω γι' άμεση συλλογή των καρπών • κατά την

ίδια μέρα θα μπορέσετε και να σπείρετε και να θερίσετε. Όπως λοιπόν ο καλλιεργητής βγαίνοντας για τη συγκομιδή χαιρείται και φαιδρύνεται και πανηγυρίζει, χωρίς ν' αναλογίζεται τους κόπους ούτε κάποια δυσκολία, αλλά σα να κατευθύνεται γοργά σ' έτοιμη πρόσοδο και να τρέχει για τους χρονιάτικους καρπούς, κι από πούθενά κανένα εμπόδιο, καμιά μελλοντική αβεβαιότητα, αναβροχιές, χαλάζια και καύματα, και το πονηρό στρατόπεδο των ακρίδων. Έτσι λοιπόν και σεις, κι ακόμη περισσότερο, είναι ανάγκη να βγείτε στην οικουμένη με πολλήν ευχαρίστηση. Γιατί το έργο είναι

θερισμός, θερισμός που έχει πολλήν ευκολία, θερισμός που σας δίνει προετοιμασμένα τα γεννήματα. Πρέπει να μιλάτε μονάχα, ότι να κουράζεστε σωματικά. Δανείστε μου, λέγει, τη γλώσσα και θα δείτε τον καρπό ώριμο να μπαίνει στα βασιλικά κελλάρια. Για τούτο λοιπόν στέλνοντάς τους, μετά από αυτά (τα λόγια) έλεγε: ιδού εγώ μεθ' ύμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος. Γιατί είναι Αυτός που τα δύσκολα μεταστρέφει σε εύκολα.

Πατρολογία Migne, τ. 63, Ομιλία στο «Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς...» Μετάφραση Κώστα Τσιρόπουλου, εκδ. «Ὁ Λόγος», Αθήναι 1972

Επιμέλεια:

Μανώλης Αναγνώστου
Φοιτ. Ιατρικής Σχολής Αθηνών

συνέντευξη

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΧΡΟΝΗ ΑΗΔΟΝΙΔΗ

«ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ»: Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο οι νέοι έλκονται από την παραδοσιακή μουσική. Θα έλεγε κανείς ότι αυτό είναι κάπως παράδοξο, τη στιγμή που η επαφή με το χωριό έχει εξασθενήσει καθώς περνάνε οι γενιές και ταυτόχρονα έχει «προχωρήσει» αυτό που λέμε παγκοσμιοποίηση. Πώς εξηγείτε εσείς αυτή τη στροφή των νέων προς την παράδοση, εάν συμφωνείτε με αυτή τη διαπίστωση βεβαίως.

κ. Χρόνης Αηδονίδης: Παρατηρούμε ιδίως τα τελευταία 15-20 χρόνια ότι έχουν αλλάξει πολύ τα πράγματα σχετικά με την παράδοση. Καταρχήν, αφυπνίστηκε η πολιτεία και έχει ιδρύσει στους μεγάλους δήμους και στις μεγάλες πόλεις Μουσικά Σχολεία. Τα Μουσικά Σχολεία αυτά είναι φυτώριο για τα παιδιά τα οποία έχουν κάποιο τα-

λέντο και θέλουν να ασχοληθούν με την παράδοση, με τα μουσικά όργανα, με τα τραγούδια, με τους χορούς. Ύστερα, έχουν ιδρυθεί πάρα πολλοί πολιτιστικοί σύλλογοι ενώ πιο παλιά δεν υπήρχαν. Όταν ήμουν στην Αθήνα το 1950 υπήρχε ένας σύλλογος για όλη τη Βόρεια Ελλάδα και σήμερα υπάρχουν περίπου γύρω στους 80 με 85 συλλό-

γους και ακόμα σύλλογοι υπάρχουν και στα χωριά. Όλα αυτά, λοιπόν: οι πολιτιστικοί σύλλογοι, τα σχολεία, οι δήμοι που έχουν φτιάξει τα πνευματικά κέντρα βοήθησαν πολύ, πάρα πολύ, στο να συγκεντρώσουν τα παιδιά τα οποία έχουν κάποιο ταλέντο, κάποιο μεράκι. Γι' αυτό και βλέπουμε να έχουμε αυτήν την «επιστροφή».

Όλα αυτά, λοιπόν: οι πολιτιστικοί σύλλογοι, τα σχολεία, οι δήμοι που έχουν φτιάξει τα πνευματικά κέντρα βοήθησαν πολύ, πάρα πολύ, στο να συγκεντρώσουν τα παιδιά τα οποία έχουν κάποιο ταλέντο, κάποιο μεράκι.

«Π»: Έχετε δηλώσει σε κάποια συνέντευξή σας ότι η βυζαντινή και η παραδοσιακή μουσική είναι σαν δύο δίδυμες αδερφές, δυο κλαδιά στο ίδιο δέντρο. Πιστεύετε ότι και η βυζαντινή μουσική έχει την ίδια άνθηση στους κόλπους της νεολαίας;

Χ.Α.: Όχι, δεν θα μπορούσαμε να πούμε ακριβώς κάτι τέτοιο. Η βυζαντινή μουσική είναι εκκλησιαστική μουσική. Η παραδοσιακή μουσική είναι για ψυχαγωγία, ενώ η βυζαντινή είναι πιο πνευματική μουσική και εξυπηρετεί άλλο σκοπό· η λατρευτική αυτή μουσική την οποία εμείς έχου-

με συνδέσει με την εκκλησία, η βυζαντινή μουσική, υπήρχε ανέκαθεν, πολλά χρόνια πριν. Οι δυο τους έχουν όμως τα ίδια στοιχεία: χρησιμοποιούν τις ίδιες κλίμακες, χρησιμοποιούν τις ίδιες διέσεις και υφέσεις, τη χρησιμοποιούμε εμείς και για βυζαντινές μελωδίες, Υπάρχουν τραγούδια που είναι

φτιαγμένα για γιορτές μεγάλες, Χριστούγεννα, Πάσχα για Αγίους, για γιορτές μεγάλες, όπως Άγιος Γεώργιος, Άγιος Δημήτριος, Άγιος Νικόλαος. Αυτές είναι οι ομοιότητες τους και εκείνο που τους ξεχωρίζει είναι ότι η μία είναι λατρευτική μουσική και η άλλη είναι λαϊκή μουσική.

«Π»: Κάποιοι ταυτίζουν την παράδοση με την συντήρηση και μια παρελθοντολογία, την επιστροφή στο παρελθόν, την εμμονή στο παρελθόν. Τι έχει να προσφέρει η παράδοση στον νέο σήμερα, ο οποίος είναι ένας νέος του facebook και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Τι έχει να προσφέρει η παράδοση σήμερα;

Χ.Α.: Η παραδοσιακή μουσική είναι συνυφασμένη με την ιστορία μας, με τη θρησκεία μας, με τα ήθη και τα έθιμά μας. Είναι ένα στοιχείο της ταυτότητάς μας και αυτή. Βλέπουμε, φερ' ειπείν, ότι υπάρχουν τραγούδια ιστορι-

κά, θρησκευτικά, τραγούδια για τις γιορτές μας και για τους Αγίους μας. Διότι η παραδοσιακή μουσική δεν προσφέρει μόνο ψυχαγωγία, αλλά αναδεικνύει και στοιχεία τέτοια τα οποία μας ξεχωρίζουν σαν Έλληνες. Ό,τι προσφέρουν δηλαδή η

θρησκεία και η ιστορία. Ουσιαστικά σφυρηλατεί την ταυτότητά μας. Πώς μάς ξεχωρίζουν, ας πούμε, όταν μάς βλέπουν: ότι δεν είμαστε Τούρκοι, δεν είμαστε Βούλγαροι, δεν είμαστε Άγγλοι, δεν είμαστε Γάλλοι. Έχει ο κάθε τόπος τα δικά του ήθη.

Η παραδοσιακή μουσική δεν προσφέρει μόνο ψυχαγωγία, αλλά αναδεικνύει και στοιχεία τέτοια τα οποία μας ξεχωρίζουν σαν Έλληνες. Ό,τι προσφέρουν δηλαδή η θρησκεία και η ιστορία. Ουσιαστικά σφυρηλατεί την ταυτότητά μας.

«Π»: Εκτός από τις διάφορες γιορτές, τα Χριστούγεννα, το Πάσχα, που είπατε πριν, τις γιορτές των Αγίων, ο στιχουργός, ο δημοτικός στιχουργός, τι καταγράφει στα τραγούδια του;

Χ.Α.: Ο λαϊκός ποιητής κατέγραφε, και τώρα φυσικά καταγράφει, αλλά παλαιότερα που άνθιζε η δημοτική μουσική στην Ελλάδα - επειδή δεν υπήρχαν τότε οι εφημερίδες και τα περιοδικά και τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις - ό,τι έβλεπε και του έκανε εντύπωση και το έκανε έτσι τραγούδι. Λειτουργούσε, κατά κάποιον τρόπο, ως μέσον ενημέρωσης το τραγούδι

εκείνη την εποχή, την παλιά.

Στη σημερινή εποχή πάλι το τραγούδι ασχολείται με γεγονότα, αλλά συνήθως τα γεγονότα τα σημαντικά τα λένε τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις - το τραγούδι περιορίστηκε σε αφηρημένες έννοιες, όπως είναι η αγάπη, όπως είναι η φύση, όπως είναι η ξενιτιά, όπως είναι κάποια άλλα βιώματα του ανθρώπου, όπως είναι διάφορα

άλλα γεγονότα. Το παραδοσιακό τραγούδι σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής κάτι είχε να πει, θα το έχετε ακούσει κι εσείς ότι μιλάει για πολέμους, μιλάει για ξενιτιά, μιλάει για όλα τα βιώματα του ανθρώπου. Από την αρχή που θα γεννηθεί μέχρι που να πεθάνει υπάρχουν τραγούδια που μιλούν γι' αυτούς τους σκοπούς.

«Π»: Εσείς, κ. Αηδονίδη, κατάγεστε από ένα χωριό έξω από το Διδυμότειχο, την Καραωτή. Έχετε ζήσει και αγαπάτε τη Θράκη. Πώς βλέπετε να εξελίσσεται η κατάσταση εκεί από πλευράς εθνικής κυρίως; Ανησυχείτε;

Χ.Α.: Όπως ξέρετε, εγώ έχω γνωρίσει τα χωριά του Διδυμότειχου, της περιοχής μας και του Έβρου καθώς και πολλά άλλα χωριά. Σε

όλη την Ελλάδα σχεδόν τα χωριά έχουν ερημώσει, ο κόσμος κατεβαίνει στα αστικά κέντρα είτε για δουλειά, είτε για σπουδές, είτε

για οτιδήποτε άλλο. Και τα χωριά έχουν ερημώσει, έχουν μείνει εκεί πέρα τα γεροντάκια μόνο, συνταξιούχοι.

«Π»: Η διαφορά στη Θράκη είναι ότι υπάρχει πολύ έντονο και το μουσουλμανικό στοιχείο και επιβουλή απ' την πλευρά της Τουρκίας.

Χ.Α.: Βέβαια, η διαφορά στη Θράκη είναι ότι υπάρχει και το στοιχείο το μουσουλμανικό. Αυτό είναι εις βάρος μας διότι αυτοί έχουν σκοπό να μείνουν. Απέκτησε δε και καμιά δε-

καριά παιδιά κάθε οικογένεια. Ό,τι πωλείται το αγοράζουν, σπίτια, χωράφια. Αυτή είναι μια πολιτική της Τουρκίας, την οποία εμείς -ειδικά οι πολιτικοί μας- δεν βλέπω να την

αντιμετωπίζουμε αποτελεσματικά. Αυτά, βέβαια, είναι ψιλά γράμματα. Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι δική μας δουλειά αυτή, αλλά έτσι είναι δυστυχώς τα πράγματα

«Π»: Γενικά για τη Θράκη μπορούμε να πούμε ότι είναι τριχοτομημένη. Έτσι είναι ένα σταυροδρόμι που συναντιούνται το ελληνικό, το βαλκανικό, το βυζαντινό, το ισλαμικό στοιχείο. Η μουσική της Θράκης είναι ενιαία;

Χ.Α.: Όχι. Η Θράκη παλαιότερα ήταν κάτι λίγο μικρότερη από την Ινδία. Δηλαδή περιελάμβανε από τις Βαλκανικές χώρες μέχρι και τον Όλυμπο κάτω εδώ και η Ανατολική Θράκη της σημερινής Τουρκίας όλα αυτά

ήταν Θράκη. Σήμερα από τη Θράκη έμεινε ένα μικρό κομματάκι σε εμάς εδώ, η Δυτική Θράκη, και το ένα μεγάλο κομμάτι το 46%- 47% τα εκατό της Θράκης που το έχουν οι Βούλγαροι, το ένα 45% τα εκατό

το έχουν οι Τούρκοι κι εμείς έχουμε μόνο το 7%-8% τα εκατό. Οι πρόσφυγες όμως από αυτά τα μέρη είμαστε η Δυτική Θράκη και τα χωριά της Μακεδονίας κυρίως. Συνεπώς, εμείς μπορεί να μην έχουμε τα γε-

ωγραφικά μέρη, έχουμε ωστόσο τον πολιτισμό τους, έχουμε τα ήθη, τα έθιμά τους, έχουμε τα τραγούδια τους, έχουμε τους χορούς τους. Αυτά επόμενο είναι να ξεχωρίζουν, εφόσον προέρχονται από πιο απομακρυσμένες περιοχές. Να σκεφτεί κανείς ότι σχεδόν όλες οι βαλκανικές χώρες στη

Θράκη, οι περισσότερες δηλαδή, είχαν το χώρο το δικό τους. Άρα έχουν μια μουσική δική τους, βαλκανική. **Η Ανατολική Θράκη και μέχρι στη Μικρά Ασία μέσα έχουν το ανατολίτικο χρώμα, έχουν βυζαντινό χρώμα. Έχουμε και τη Δυτική Θράκη εμείς εδώ, η οποία**

γεινιάζει με τη Μακεδονία και έχει ένα δικό της τοπικό χρώμα που όμως έχει στοιχεία και βυζαντινά και βαλκανικά. Δηλαδή μπορώ να πω ότι η τοπική μουσική της δυτικής Θράκης είναι ένα κράμα αυτών των δύο και της Μακεδονίας.

«Π»: Όντως, γιατί ένα τραγούδι από την ανατολική Θράκη, παραδείγματος χάριν τα «Δώδεκα ευζωνάκια», παραπέμπει πιο πολύ σε βυζαντινό;

Χ.Α.: Τα «Δώδεκα ευζωνάκια» είναι της Ανατολικής Θράκης και αναφέρεται στους βαλκανικούς πολέμους του '12 με '13.

«Π»: Ενώ της δυτικής Θράκης, το «Δυο πουλάκια τα καημένα», είναι τραγούδι που όντως είναι σαν κράμα βυζαντινό.

Χ.Α.: Ακριβώς. Και το «Δυο πουλάκια τα καημένα» και το «Με γελάσαν τα πουλιά της άνοιξης τα απδόνια». Τώρα ακόμα, όπως είπαμε, δεν έχουμε τα γεωγραφικά μέρη της

παλιάς Θράκης, έχουμε όμως όλον τον πολιτισμό αυτόν που ήθελαν να αναπτύξουν αυτοί οι λαοί τότε, μίας τον έφεραν στην Ελλάδα και έτσι τον έχουμε τώρα εμείς. **Γι αυτό και η**

Θράκη σε σύγκριση με τις άλλες περιοχές έχει τις περισσότερες παραλλαγές σε χορό, σε τραγούδια, σε ήθη και έθιμα φυσικά, μια ποικιλία τεράστια!

«Π»: Την οποία κι εσείς έχετε καταγράψει σε μεγάλο βαθμό.

Χ.Α.: Όχι εγώ. Και δεν είμαι μόνον εγώ, είναι και μπροστά από μένα πολλοί άλλοι, όπως ο Ρωμαίος ο Μέ-

γας, ο Σίμωνας Καράς, η Σαμίου και δάσκαλοι πολλοί είχαν καταγράψει πολλά τραγούδια και ακόμα είναι

αυτά που δεν έχουν καταγραφεί και δεν έχουν εκδοθεί είναι χιλιάδες. Είναι ένας ολόκληρος πολιτισμός.

Το παραδοσιακό τραγούδι σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής κάτι είχε να πει, θα το έχετε ακούσει κι εσείς ότι μιλάει για πολέμους, μιλάει για ξενιτιά, μιλάει για όλα τα βιώματα του ανθρώπου. Από την αρχή που θα γεννηθεί μέχρι που να πεθάνει υπάρχουν τραγούδια που μιλούν γι' αυτούς τους σκοπούς.

«Π»: Εσείς, κύριε Αηδονίδη, ως γιός ιερέα και έτσι γνωρίζοντας και τη βυζαντινή υμνογραφία είναι στιγμές όταν τραγουδάτε που κάποιος βυζαντινός ύμνος σας έρχεται στο νου;

Χ.Α.: Φυσικά. Όλα τα τραγούδια ειδικά τα δικά μας, της Ανατολικής Θράκης, όλα είναι βυζαντινά τροπάρια. Ο λαογράφος μας, ο Πολύδωρος Παπαχριστοδούλου έλεγε επιγραμματικά «Θρακιώτικο τραγούδι, βυζαντινό τροπάρι». Κάθε φορά που τραγουδάω, επειδή πρώτα αρ-

χισα να κάνω βυζαντινή μουσική με τον πατέρα μου, από μικρός, από 7-8 χρονών, όταν άρχισα και μάθαινα και τα παραδοσιακά μας τραγούδια, έλεγα αυτό το τραγούδι μοιάζει με το τάδε τροπάριο με τον τάδε ήχο. Με βοήθησε πάρα πολύ η βυζαντινή μουσική στα παραδοσιακά τραγούδια. Αυτά τα

δικά μας τα τραγούδια, τα οποία έχουν πολύ βυζαντινό χρώμα δε θα μπορούσε να τα πει ένας ο οποίος δεν ξέρει βυζαντινή μουσική. Γι' αυτό ανέκαθεν και στη Μακεδονία και στη Θράκη οι ιεροψάλτες και οι ιερείς είναι αυτοί που τραγουδούν σε γιορτές, σε πανηγύρια και κρατάνε ζωντανή την παράδοση.

«Π»: Κύριε Αηδονίδη, σάς ευχαριστούμε πάρα πολύ. Να είστε καλά να συνεχίζετε αυτά που κάνετε!

Χ.Α.: Να 'στε καλά, παιδιά μου, να 'στε καλά. Ευχαριστώ κι εγώ. Εμείς

από άλλους τα μάθαμε και πρέπει να τα παραδώσουμε στους νεώτερους

και πρέπει αυτή η αλυσίδα να συνεχιστεί όσο υπάρχει Ελλάδα!

Επιμέλεια:

Απομαγνητοφώνηση:

Αγγελική Καλκάνη
Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

Φωτεινή Τερζάκη
Φοιτ. Τμήμ. Εργοθεραπείας Α.Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Βιβλίο

Βιβλιοπαρουσίαση:
Μαρίας Μουρζά
«Εν μέσω κρίσης»
Εκδ. ΑΘΩΣ

Ποιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό της εποχής μας; Μα οι κρίσεις φυσικά! Κρίσεις κάθε είδους... οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές. Μα πάνω από όλα ηθικές και πνευματικές.

Σε αυτή ακριβώς την κατάσταση, που βρίσκεται ο σύγχρονος άνθρωπος, αναφέρεται το βιβλίο της Μαρίας Μουρζά *Εν μέσω κρίσης*, από τις εκδόσεις ΑΘΩΣ. Πρόκειται για οκτώ πεζά ποιήματα που την περιγράφουν με με γλαφυρό τρόπο αλλά και συγκλονιστική ακρίβεια.

Όπως αναφέρει η συγγραφέας «Διατελούμε εν μέσω κρίσης» καθώς «... ένα πρωί βρεθήκαμε να επιλέγουν άλλοι για μας. Να αποφασίζουν άλλοι για μας.» Και είναι αλήθεια δεν είναι; Αυτό το αίσθημα έχουν όλοι γύρω μας... είναι σαν σύννεφο πάνω απ' το κεφάλι μας... Κι αναρωτιόμαστε αν φταίμε. Εντάξει, δεν φοροδιαφύγαμε, δεν υπεξαιρέσαμε, δεν καταστρέψαμε...

Τότε σε τι φταίσαμε;

«Διαπράξαμε όλοι... και οι άνθρωποι της Πολιτείας και οι άνθρωποι της Εκκλησίας και ο λαός... το ίδιο λάθος, της ύβρης; Καταργήσαμε τον Θεό».

Θα πρέπει λοιπόν να βρούμε λύση. Και μας την δίνει την λύση με την πένα της η συγγραφέας: «Πάμε πίσω ολοταχώς!» Πού; «... εκεί στα ταπεινά, εκεί στα στερημένα, εκεί με τα μετρημένα τα κουκιά ήταν και τα πλούσια...»

Ας πάμε πίσω σε εποχές που η αλληλεγγύη ήταν τρόπος ζωής...

« Εκεί που η κυρά Δόμνα
δε φοβότανε
να τρώνε απ' το ίδιο πιάτο
τα παιδιά της

και τον δρόμον τα ορφανά που
είχαν προσβληθεί από τύφο.

Πάμε με σπουδή προς τα Πίσω!
Εκεί που αρρωστήσανε από τύφο
όλα τα παιδιά της γειτονιάς,
εκτός απ' τα παιδιά της Δόμνας ».

Πόσο συγκλονιστική αυτή η αλήθεια! Δεν έχουν περάσει πάρα πολλά χρόνια... Αν ρωτήσουμε τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας, θα μάς πουν αυτές τις ιστορίες. Τότε «που οι άνθρωποι είχαν ένα ποτήρι λάδι και το φυλάγανε για το καντήλι. Και ο Θεός τ' αυγάτιζε!».

Από ποιον όμως να ζητήσουμε βοήθεια; Μα ποιος άλλος θα μας συντρέξει, αν όχι η Μάνα μας η Παναγία; Αυτή που αλλιώς την βλέπεις στην χαρά κι αλλιώς την φωνάζεις στην λύπη. Εκείνη που «τα εικονοστάσια της βρεθήκανε αμέτρητες φορές άδεια. Την ένιωσαν όμως δίπλα τους: στο παγκάκι που ξενύχτησαν, στα αδιέξοδα του αλκοόλ... στις απειλές και στα πτώματα χτυπήματα της νύχτας».

Δεν φταίει Εκείνη που δεν την βλέπουμε. Φταίμε εμείς που δεν Την καλούμε. Εκεί στο χείλος της αβύσσου που στεκόμαστε, δεν σηκώνουμε το κεφάλι να Την ψάξουμε και να κρατήσουμε το Άχραντο χέρι Της.

Τότε ποιος θα Την παρακαλέσει; Ποιος θα Της ζητήσει να πρεσβεύει στον Υιό Της για μας; Μα φυσικά αυτοί που αγαπούν. «Η αγάπη όταν γονατίζει ενώπιον του

Θεού, γίνεται παντοδύναμη». Ας θυμηθούμε, όπως αναφέρει και η συγγραφέας ότι «είδα άνθρωπο που είχε χίλιους λόγους να κλαίει για τον εαυτό του. Κι όμως πέρασε τη ζωή του όλη κλαίγοντας για μένα χωρίς να το παίρνω είδηση».

Γι' αυτό είμαστε ακόμα εδώ. Γιατί η αγάπη και η προσευχή των αγίων μπορεί «να μας ξεπαγώσει και να μας ξανακάνει από απολιθώματα ανθρώπους». Γιατί μόνο αυτή μπορεί «να με κάνει για σένα να κλάψω κι από πέτρα άνθρωπος να γίνω πάλι»

Ας το καταλάβουμε επιτέλους. «Δεν είναι η κρίση η πιο μεγάλη συμφορά μας...είναι ο τραγικός εγωισμός μας: εσύ εδώ κι εγώ εδώ κι όμως αλλού ο καθένας.»

Η συγγραφέας εύστοχα μας προτρέπει: «Ας φέρουμε πίσω τον Χριστό...θα πέσουν τότε τα τείχη τα τεράστια που σηκώσαμε γύρω μας...». Ας πιστέψουμε πως «θα πάψει τότε να μας καταθλίβει, να μας οδηγεί σε τρομερά αδιέξοδα», που, ας είμαστε ειλικρινείς, μόνοι μας φτιάξαμε, «και να μας αρρωσταίνει η κρίση η βαριά που διερχόμαστε, να φέρουμε τον Χριστό πίσω!...».

Ένα προς ένα όλα τα ποιήματα του βιβλίου, γραμμένα στον τόνο της καρδιάς, όπως αναφέρεται και στον πρόλογο της έκδοσης, σκιαγραφούν τα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου. Παρουσιάζει όμως και τις λύσεις, καθώς, δόξα τω Θεώ, η έμπνευση κινείται αντιστρόφως ανάλογα προς την πορεία της οικονομίας. Εν μέσω κρίσης λοιπόν, ας φτάσει το βιβλίο αυτό στα σπίτια όλων και ας είναι οι στίχοι του οδηγός για την πνευματική μας ανάκαμψη. Για τα άλλα θα ξέρουμε τότε πως έχει ο Θεός!

Επιμέλεια

Διονυσία Αραβοπούλου
Διδασκ. Φοιτ. ΣΕΜΦΕ ΕΜΠ

«Η κλέφτρα των βιβλίων»

«**Η κλέφτρα των βιβλίων**» είναι μια κινηματογραφική μεταφορά του ομώνυμου και εξαιρετικά επιτυχημένου μυθιστορήματος του Αυστραλιανού συγγραφέα Markus Zusak. Η ταινία επικεντρώνεται στην ιστορία της μικρής Λίζελ, ενός ξεχωριστού κοριτσιού με αστείρευτο κουράγιο, που δίνεται για υιοθεσία σε ανάδοχη οικογένεια, στη Γερμανία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Με την υποστήριξη του θετού της πατέρα και την προτροπή του Μαξ, ενός νεαρού Εβραίου πρόσφυγα που η οικογένειά κρύβει στο σπίτι της, η Λίζελ μαθαίνει σιγά-σιγά να διαβάζει.

Η **αφήγηση** δεν αναφέρεται σε σκηνές πολέμου ή άλλων στρατιωτικών διαπλοκών αλλά **εστιάζει στο δράμα που βιώναν οι άνθρωποι καθημερινά**, μέσα στη συνεχή αμφιβολία για τη ζωή τους ενώ η δαμόκλεια σπάθη του φασισμού έγερνε από πάνω τους απειλητικά στερώντας τους κάθε ελευθερία. Το ιστορικό πλαίσιο υπάρχει αλλά καλύπτεται από το πανανθρώπινο, μεγαλειώδες ένδυμα καθολικών ιδεών και αξιών. Η ταινία μάς καλεί να

συνειδητοποιήσουμε ότι **στον πόλεμο δεν υπάρχει νικητής και ηττημένος**, υπάρχουν μόνο ανθρωπίνα συντρίμια και ερείπια. Ο καταδωκών και ο καταδικωμένος εναλλάσσονται με τρομακτική ευκολία.

Η γερμανικής καταγωγής θετή οικογένεια της Λίζελ θα τολμήσει να κρύψει στο υπόγειό της το νεαρό Εβραίο Μαξ ως αποπληρωμή ενός χρέους, μιας πράξης αυτοθυσίας που έγινε στο παρελθόν προς όφελος του Χανς. Το γεγονός αυτό, **γεγονός αγάπης και αυτοπάρνησης** αποπλίζει συμβολικά ακόμα και τα πιο ισχυρά πολεμικά όπλα, θυμίζοντας σε όλους μας την ωραιότητα και το μεγαλείο της ανθρωπίνης υπάρξεως, που υπερβαίνει τα γήινα και ανάγεται στην τήρηση της θεϊκής τελείας εντολής **«Αγαπάτε Αλλήλους»**.

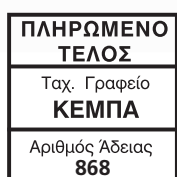
Η μικρή Λίζελ, ο Χανς, ο θετός της πατέρας και ο νεαρός Μαξ, **μέσω των βιβλίων, της φαντασίας και της μουσικής μετουσιώνουν και εξωραΐζουν την σκληρή πραγματικότητα του πολέμου**, καταδεικνύοντας με ένα μοναδικό τρόπο τη δύναμη της ανθρωπίνης θέλησης, τη δύναμη της επιλογής της ομορφιάς ενάντια στην ασχήμια που επικρατεί, τη δίψα του ανθρωπίνου πλάσματος για ζωή, αληθινή ζωή και τέλος την επίπονη επιλογή του να παραμένεις άνθρωπος σε απάνθρωπες συνθήκες, όπως αυτές του πολέμου. Εξάλλου, **τα βιβλία και ο Λόγος κράτησαν στη ζωή και το νεαρό Μαξ, όπως ο θεϊός Λόγος δίνει αιώνια ζωή σε κάθε ανθρώπινο πλάσμα που το επιζητά**. «Πάντα θα μπορείς να με βρίσκεις στα λόγια σου, εκεί θα συνεχίσω να ζω», λέει ο Μαξ στη Μικρή Λίζελ, φανερώνοντας τη μεγάλη αλήθεια ότι ο άνθρωπος παραμένει ζωντανός στην καρδιά και στο λόγο μας ακόμα κι όταν απουσιάζει η φυσική παρουσία του.

Στην ταινία διαφαίνονται ξεκάθαρα ακόμη, ότι **η γνώση και η πνευματική αφύπνιση έρχονται σε φανερή αντίθεση με το σκοταδιστικό και δογματικό πνεύμα του φασισμού** που επέβαλε να καίγονται τα βιβλία στην πυρά (χαρακτηριστική η συγκεκριμένη σκηνή). Ένα άλλο χαρακτηριστικό και τρομακτικό γνώρισμα του φασισμού είναι η ακλόνητη δύναμη και η σχεδόν απόλυτη επιρροή του ηγέτη που παρασύρει, υποτάσσει και καθοδηγεί τον απαίδευτο πνευματικά λαό, οδηγώντας ακόμα και μικρά παιδιά στο ντελρίο του πολέμου.

Αφηγητής της ιστορίας; **Ο θάνατος**. Ένας, θα λέγαμε, απρόσμενος αφηγητής. Ένας αφηγητής που διαπιστώνει ότι οι στρατολογημένοι άντρες ορμούν στον εχθρό τους ενώ στην πραγματικότητα τρέχουν προς εκείνον, τον καθολικό εχθρό. Αυτή είναι η παράνοια του πολέμου, η παράνοια του ανθρώπου... Προς το τέλος της ταινίας ο θάνατος μονολογεί: «Η Λίζελ ήταν μία απ' τις ελάχιστες ψυχές που μ'έκανε να αναρωτηθώ τι σημαίνει να ζεις» και «Η μόνη αλήθεια που ξέρω είναι ότι είμαι στοιχειωμένος απ' τους ανθρώπους». Οι άνθρωποι ζούμε στοιχειωμένοι από το φόβο του θανάτου αλλά όπως ο ίδιος ο θάνατος μαρτυρεί, **όταν ζούμε αληθινά, όταν ζούμε την Αλήθεια, όταν ζούμε μέσα από τον Λόγο, ξεπερνάμε τον θάνατο**, τον υπερβαίνουμε και αναγόμαστε στη σφαίρα του αιώνιου, του ατελεύτητου, του αέναου. Εξάλλου, **όταν υπάρχει αληθινή ζωή ο θάνατος δεν υπάρχει**.

Επιμέλεια

Αθανασίου Σοφία
Φοιτ. Ψυχολογίας Παντείου

ΚΛΕΙΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ - ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 868 - ΚΩΔΙΚΟΣ 015475
Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα
ΟΚΤ-ΝΟΕΜ-ΔΕΚ. 2013. Τεύχος: 107